

Razigrani prijatelji v deželi pravljic

Foto DPD

Poletno središče Skupnosti družin Sončnica v Zavodu sv. Družine v Gorici

Uvodnik

Jurij Paljki

“Megazabavišče” buri duhove

Pri nekaterih naših bralcih je veliko hude krvi povzročil zapis v prejšnji številki Novega glasa o turističnem zabavišču, nekateri ga imenujejo kar “primorski Las Vegas”, ki naj bi zraslo v nekaj letih na Goriškem v Sloveniji. Nekateri je to izjemno ujezilo, pisali so nam in očitali, da delamo reklamo zabavišču, ki bo spremenilo Goriško. Podtikanja, da smo prejeli denar za omenjeni zapis, so za nas žaljiva; ko namreč objavimo oglaševanje, vedno označimo, da so oglaševalci. Ker je takih nizkotnih podtikanj zadnje čase vse več in vedno iz krogov, ki nasprotujejo gradnji “megazabavišča”, moram na tem mestu jasno zapisati, da nismo prejeli in ne prejemo denarja “pod mizo”, ker ga nikdar nismo, ga ne in ga tudi v prihodnje ne bomo! Da se nam to podtika, je sramotno, predvsem seveda za tiste, ki to počno! Morda sodijo druge po sebi, a nam teh stvari res ni treba očitati! Nismo zamerljivi, a teh podtikanj zares ne potrebuje nihče, to ste bralci dolžni vedeti!

Kot je znano, sta se novogoriški Hit in ameriška družba Harrah's dogovorila za sodelovanje, slovenska vlada pa je odobrila načrt gradnje zabavišča, ki ne bo samo igralnica, seveda pa tudi igralnica. Da gre za projekt, ki bo temeljito spremenil Goriško, ni nobenega dvoma, saj bo stal skoraj milijardo evrov. Zatiskati si oči pred tem bi bilo noro, predvsem pa nezrelo, zato smo v prejšnji številki objavili na tretji strani predvsem podatke, za kaj pri tem turističnem centru-megazabavišču-igralnici sploh gre. Potegniti pa iz tega zaključke, da delamo zastojno reklamo igralnicam in vsem, kar je z njimi povezano, pa je do nas naravnost nesramno, saj smo na straneh našega Novega glasa že objavili stališča, ki so ostro nasprotna igralništvu in jih gotovo še bomo! Še enkrat ponavljamo, da si ne smemo zatiskati oči, ampak se o teh stvareh javno in na dostojni ravni pogovarjati! Brez natolcevanj in podtikanj! Dejstva, da bo zabavišče prineslo tudi in najmanj pet tisoč novih delovnih mest, pa tudi ne gre namerno zamolčati!

MANJŠINA Zaščitni zakon

Paritetni odbor je potrdil seznam 32 občin

Kaže, da bo paritetni odbor, ki je bil na novo ustanovljen letos spomladi, razpodeljal z večjo sinergično silo kot prejšnji. Tako lahko sklepamo iz besed, ki jih je predsednik novega paritetnega odbora Bojan Brezigar izrekel v petek, 15. junija, na tiskovni konferenci, ki je potekala na sedežu deželne vlade po zasedanju organa, zadolženega za izvajanje zaščitnega zakona št. 38.

Na tretji seji paritetnega odbora v novi sestavi so ponovno pregledali seznam 32 občin, v katerih naj bi se izvajal zaščitni zakon za slovensko manjšino, in vnesli nekaj popravkov, a bistvenih novosti v sklepnem dvojezičnem dokumentu paritetnega odbora ni. Kot je znano, je dokument v Rim med Berlusconijsko vlado že poslal paritetni odbor, ki mu je predsedoval Rado Race, a ga je desničarska vlada vedno zavračala in ga ni nikdar odobrila. To sta na tiskovni konferenci po zasedanju paritetnega odbora povedala predsednik Bojan Brezigar in Livio Furlan. Predsednik paritetnega odbora Bojan Brezigar je povedal, da se je zasedanja udeležilo 17 članov odbora, za odobritev

dokumenta je glasovalo 15 članov, proti je bil Adriano Ritossa, predstavnik desničarske stranke Nacionalno zavezništvo, vzdržal pa se je predstavnik stranke Naprej Italija Stefano Rigotti, kar je podpredsednik paritetnega odbora Livio Furlan ocenil kot politično zrelo dejanje celotnega paritetnega odbora. Furlan je še povedal, da obstajata v Evropi dve desnici,

prva je evropsko usmerjena in odprta, druga pa zaprta in seveda zato narodnim manjšinam nenaklonjena. Po njegovem mnenju pa je s to sejo paritetni odbor dokazal, da zre v prihodnost neobremenjeno in evropsko naravnani. Predsednik Bojan Brezigar je povedal, da so na seji odobrili dokument, s katerim so se odzvali na vabilo italijanske vlade, ki je od paritetnega odbora zahtevala, naj preveri tradicionalno prisotnost slovenske narodne skupnosti v Miljah pri Trstu, v Gorici in Čedadu, hkrati pa so morali tudi empirično preveriti prisotnost slovenske narodne manjšine v določenih mestnih četrtih v Trstu, in sicer v Barkovljah, na Greti, v Rojanu, pri Svetem Ivanu, na Katinari, v Lonjerju in v Škedenju.

/ stran 3
IG-JUP

Foto IG

Deželni svet SSO

V Devinu so predstavniki članic SSO-ja poglobljeno razpravljali o sedanjem stanju naše manjšine

3

Cerkev

Sveti oče Benedikt XVI. odločno in vztrajno po stopinjah svetega Frančiška Asiškega

4

Razstava

Likovna kritičarka Klavdija Figelj je v Mestni galeriji v Novi Gorici pripravila pregled sodobne primorske umetnosti

9

Jeza in apatija državljanov

Kriza politike v Italiji

Ljubljana Letališče Brnik odslej Letališče Jožeta Pučnika

je, da se ime Jožeta Pučnika zaradi njegove izredne zgodovinske vloge ohrani v državljskem in

Vlada je v četrtek, 7. junija, sprejela sklep o preimenovanju letališča Brnik v Letališče Jožeta Pučnika Ljubljana, je po seji vlade povedal vladni tiskovni predstavnik Valentin Hajdinjak. Letališče je vlada preimenovala na

predlog družbe Aerodrom Ljubljana, je zapisano v vladnem gradivu. Vlada je sklenila, da dobi letališče ob svoji prenovi, ki vzpostavlja standarde EU, tudi primerno ime. Zelo pomembno

Prejeli smo

Spoštovani, kar in kakor je predstavil g. Jurij Paljk v Glasu št. 22/07 na strani 3 žgoče vprašanje igralništva pri nas kot "turistični center, ki bo spremenil Goriško", je čisto navadna pritlehna in rumenkasta propaganda ali plačana (podkupljena) ali pokvarjena ali nevedna. Obžalujem nekatere Jurijeve zaupnosti okrog novogoriškega lobija in razdiranje še tiste manjšinske kritične zavesti med kristjani ob hedonističnih in mafijških nadomestkih sreče. Kot je videti, se postavlja nad slovenske škofo tudi v etičnih in moralnih premislekih.

Lep pozdrav,
Gašper Rudolf

nacionalnem spominu tudi tako, da se po njem imenuje pomemben objekt državnega pomena, je zapisano v gradivih vlade. Letališče, najodobnejša infrastruktura, ki povezuje državo s svetom, hkrati pa se po prenovitvi tudi vključuje v standarde Evropske unije, je še posebej primerno za to, da bo nosilo ime Jožeta Pučnika, še navaja vlada v gradivu.

Dolina vstop v srujočo se novo Kraško gorsko skupnost. Nerešeno ostaja pa vprašanje možnosti, da bi deli občin lahko postali člani gorskih skupnosti, v primeru, da bi se vanje ne vključila celotna občina, kar je bistveno za Vzhodni in Zahodni tržiški okraj. Ključno načelo zakonskega predloga je v tem, da imajo občine glavno besedo o vključitvi v Aster ali v Gorske skupnosti, ne da bi pri tem Dežela imela besedo, kar je v skladu z načelom čim večje decentraliziranosti in prenosa pooblastil na občine, ki ju udejanja uprava leve sredine. To splošno načelo pa bi lahko pomenilo za kraška okraja resno težavo, zato je Terpin predlagal, da bi si Dežela pridržala pravico, da tudi sama omogoči določenim predelom občin vstop v gorske skupnosti, če bi se pristojni rajonski sveti tako izrazili in v kolikor bi bilo to v interesu zaščite pravic slovenske narodne skupnosti, v skladu z določili zakona št. 38/2001. SSK namreč meni, da sta upravna avtonomija in ustanovitev Kraške gorske skupnosti bistvena elementa izvajanja zaščite naše narodne skupnosti, zato bo vztrajala pri tem predlogu. Na sestanku so sicer prišla na dan različna mnenja tudi s strani slovenskih svetnikov. Terpin je vztrajal, da bi odločba o zgolj posvetovalnem mnenju rajonskih svetov ne bila zadostna in da bi lahko bila brez konkretnega učinka za vključitev kraških okrajev v KGS. Ob koncu je bil sklenjen dogovor, da se bo to vprašanje skušalo rešiti najkasneje na prihodnjem sestanku večine, ki je napovedan za konec junija.

Nezaupanje v politike v Italiji ni od danes, ampak sega daleč nazaj. V bistvu gre za staro bolezen, ki od časa do časa siloviteje bruhne na dan. V povojnem obdobju obnove gospodarskega in demokratičnega življenja ter hladne vojne ni bilo dosti časa za kritično razmišljanje. Tudi sredstva javnega obveščanja niso bila še tako razširjena. Ko je "hladna vojna" popustila, se stranke niso znale ustrezno obnoviti in ljudem utemeljiti razloge za svoj obstoj in delovanje demokratičnega sistema. Nasprotno, razbohotilo se je na tiho dogovorjeno podkupovanje strank in politikov nasploh, ki je bilo v 90. letih javno razkrito. Tako sta se sesuli glavni vladajoči stranki, demokršćanska in socialistična. Mogočna opozicijska Komunistična partija se je po padcu berlinskega zidu in razpadu Sovjetske zveze razkrojila. Na vodilnih mestih strank in javnih institucij so se pojavili novi ljudje, ki so zagotavljali, da bo odtlej vse drugače. Po petnajstih letih "tranzicije" pa ljudje ugotavljajo, da se v državi ni pravzaprav nič bistvenega spremenilo, postopoma se je stanje še poslabšalo. Birokratski aparat ima še vedno odločilno moč in je posredno povezan s političnimi strankami. Slednje pa vedno bolj pogojujejo življenje državljanov in dejansko v veliki meri nadzorujejo tudi delovanje gospodarskih in finančnih velikanov. Novinarja vplivnega milanskega dnevnika Il Corriere della Sera Sergio Rizzo in Gian Antonio Stella sta pred kratkim izdala zelo brano knjigo "La casta" (Kasta - privilegirana skupina

ljudi), v kateri sta objavila vse zbrane podatke, ki zadevajo politike in italijanski politični sistem. Začela sta pri parlamentu, ki po številu poslancev in senatorjev prekaša vse velike države sveta. Več parlamentarcev ima namreč samo Kitajska, ki pa ima milijardo in nad 300 milijonov prebivalcev, medtem ko jih ima Italija dobrih 55 milijonov. Italijanski parlament šteje namreč 945 članov (630 poslancev in 315 senatorjev). Za svoje delo (obveznih 21 ur na teden) dobijo 13 tisoč evrov na mesec in imajo še druge številne ugodnosti. Ankete so pokazale, da političnim strankam verjame samo eden od desetih Italijanov. Samo devet odstotkov volivcev verjame, da so njihovi politiki sposobni vladati in pametno odločati. Kar 80 odstotkov jih meni, da politike zanimajo samo njihovi glasovi, ne pa kaj volivci mislijo in zahtevajo. Drug doslej malo znan podatek zadeva število vseh izvoljenih državljanov v razna predstavniška telesa, od parlamenta do deželnih,

pokrajinskih in občinskih svetov, ki znaša 179.485. Vsi ti prejemajo plačo in odškodnino za svoje delo. Italija ima tudi rekordno število službenih ali tako imenovanih modrih avtomobilov: Italija 574.215, ZDA 73 tisoč. Oglejmo si primerjavo: v ZDA je modrih avtomobilov 73 tisoč, v Veliki Britaniji 58 tisoč, v Franciji 65 tisoč, v Nemčiji 54 tisoč, v Španiji 44 tisoč in na Japonskem 55 tisoč. Zanimiv je nadalje podatek, da vzdrževanje Kvirinala kot predsedstva republike stane državo štirikrat toliko kot britanske kraljevske družine in njene buckinghamske palače. Za sedanje stanje v Italiji se je uveljavil izraz "kriza politike". S tem se hoče povedati, da ljudi vse manj zanima politika, kar se med drugim kaže v nizki udeležbi na raznih volitvah. Raziskovalci javnega mnenja pa ugotavljajo, da je nekdanjo jezo zamenjala apatija, to se pravi brezbržnost, češ da se ne da nič spremeniti. Dejansko se število privilegiranih državljanov še povečuje. Na prikazane razmere se je

posredno odzval tudi predsednik vlade Prodi, ki je potožil nad parlamentom, da je v zadnjem letu sprejel manj kot desetino zakonov, ki mu jih je v razpravo bila poslala vlada. Predsednik republike Napolitano, nekdanji komunist, pa modruje o pomenu moralnih vrednot, ki edine lahko prenovijo politiko. Ob vsem tem pa se postavlja vprašanje, ali so Italijani pripravljeni popraviti svoje močno omajano zaupanje v politiko in v javne institucije nasploh, če jih ne bo k temu spodbudilo konkretno izvajanje sprememb, ki jih vsi zahtevajo.

Alojz Tul

Povejmo na glas

Vse preveč obubožanosti

Ko rečemo, da je vse preveč obubožanosti, nimamo v mislih revnih afriških in drugih predelov, v katerih trpijo lakoto, ampak razviti svet, v katerem živimo. Priče smo namreč stopnjevanemu kapitalizmu - nekateri ga označujejo za agresivnega -, v katerem je ekonomija vsak dan mogočnejši in vse bolj neusmiljen vladar. Ekonomski vidik je hočeš nočeš na prvem mestu, šele potem pridejo vsi ostali, če lahko sploh pridejo. Posledica tovrstne vladavine, ki je zlepa ne more nobena stvar zaustaviti, je obubožanje vsega tistega, kar ne prinaša dobiček. In kar ne prinaša dobiček, je zato nujno poddrževati z zavestno družbeno solidarnostjo. Če te v dovoljšnji in zavzeti meri ni, potem so v vse večjih težavah zdravstvo, šolstvo, skrb za družino in še posebej za starejše ter ostarele. Na navedeni temeljni problem sedanjega trenutka so nas nedavno opozorile manifestacije upokojujencev v Rimu in drugih mestih. Podatek, ki je zanesljivo najbolj zgovoren, navaja, da je med šestnajstimi milijoni upokojujencev v državi četrtnina, se pravi štiri milijone takšnih, katerih pokojnina ne dosega petsto evrov na mesec. Ni dvoma, obubožanje je seglo tudi v vse številnejši sloj starejšega prebivalstva, ki si vse težje privoščijo dostojno življenje, do katerega ima seveda vsak pravico. Ob tem je na delu dopolnilna lastnost kapitalizma, da namreč postaja zelo ozek krog ljudi vse bogatejši in močnejši, pogostoma - in to velja za ves razviti svet - politično vse vplivnejši.

Družbena solidarnost, kakršna je sedaj, je vsekakor mnogo prešibka, da bi vladavino ekonomije bistveno zmanjšala, kaj šele odpravila. In to, da je omenjena solidarnost tako šibka, pomeni, da nam resnične vrednote ne pomenijo toliko, kot si mislimo, da jim sledimo medlo in jih premalokrat udejanjamo. V pretežni meri v vrednote verjamemo z besedami in obljubami, ki se izgubljajo v vetru. Skratka: v kolikor ne bo v nas družbena in vsakršna solidarnost zaživela dosti močnejše, bo ekonomija na pohodu vse bolj napadalno poglabljala gmatne razlike, stopnjevala obubožanost in - ni izključeno - povzročala socialne in vsakršne napetosti. Nikakor ne bi smeli dopustiti, da nas gola ekonomska računica do kraja zasvoji in nam preprečuje odkrit družbeni dogovor, ki je v tem, da celotni javnosti obstoječe stiske, zaradi katerih bi morali biti bolj solidarni, jasno predstavimo. Da torej to javnost za večjo solidarnost v prid socialni, družini, starejšim odkrito nagovorimo. Upamo si trditi, da bi odkrit nagovor ljudje sprejeli in s svojim deležem podprli vse, ki so pomoči potrebni. Toda takšnega nagovora politika v tem hipu ni sposobna in se pri vsaki stvari zadrto ukvarja le z lastnimi ravnotežji. Novica zadnjega trenutka je ta, naj bi vlada pripravljala odlok o poviški najnižjih pokojnin. Odveč je poudarjati, da bi bila uresničitev te napovedi izrednega pomena in gotovo obetavni ter odločni udarec zoper vse bolj cinično ekonomijo.

Janez Povše

Na dnu...

ČE ŽELIMO PRIVABITI
V SLOVENIJO
ČIM VEČ MUH...

Na sedežu devinskih zborov

Deželni svet Sveta slovenskih organizacij

Skupno napredovanje in razvoj je bila rdeča nit zasedanja drugega letošnjega deželnega sveta SSO, ki je potekal prejšnji teden v Devinu. Ta dva pojma sta se najbolj odražala v poročilu predsednika izvršnega odbora Sveta slovenskih organizacij, dr. Draga Štoka. Svoje poročilo je podal po uvodu prof. Lojzke Bratuž, ki je predsedovala deželnemu svetu krovne organizacije.

Predsednik Štoka je poudaril, da so se v zadnjem letu izboljšali in povečali stiki s članicami. Notranja reorganizacija se razvija v pravo smer, da bi imelo delo SSO večji učinek in razpoznavnost. Pomembno je tudi, da so se v krovno organizacijo včlanila še nova društva. Glede odnosov z zunanjim svetom se je predsednik Štoka dotaknil več vidikov. Odnos matične Republike Slovenije do zamejstva se izboljšuje in k temu gotovo pripomore tudi delovanje Sveta Slovencev v zamejstvu. Kljub temu je potrebno še dodatnih raz-

vojev, da bi ti odnosi dosegli kvaliteto in trajnostno raven. Z republiko Italijo pa ostaja vse po starem, razen umestitve paritetnega odbora. Zakon 38/01 za zaščito slovenske manjšine v Italiji je še vedno na mrtvi točki in ni znakov, ki bi kazali na boljše čase. Prav zaradi tega sta predsednik obeh krovnih organizacij odpotovala v Rim na obisk ministrstva za finance in za šolstvo, zato da bi italijansko vlado opozorila na problematiko narodnih domov, na finančna sredstva, ki so že petnajsto leto zapored nespremenjena, in na šolsko problematiko, v prvi vrsti

Foto JMP

glede razdelitve organikov ter srednje šole v Benečiji. Predsednik Štoka se je v svojem izvajanju dotaknil še dveh temeljnih odnosov, in sicer s so-

rodno krovno organizacijo SKGZ in s SSK, narodno stranko Slovencev v Italiji. Poudaril je, da je sodelovanje s SKGZ na dobri ravni. Različen pa je pogled na morebitno združenje v eno skupno krovno organizacijo. Pri tem je pomembnejše izboljšanje skupnega sodelovanja, predv-

skupne politične stranke. S stranko Slovenska skupnost so vezi dobre. SSK je na deželni ravni dosegla pomemben rezultat z izvolitvijo deželnega volilnega zakona z vključenim evropskim modelom za olajšano zastopstvo manjšine v deželnem svetu. V nadaljevanju je Breda Susič

organizacij, preko katerega se krovna organizacija predstavlja tudi na svetovni spletni mreži z naslovom www.ssorg.eu. Matej Susič pa je predstavnikom članic pokazal in razložil nov logo SSO, ki bo v kratkem zamenjal starega.

Sledila je razprava, pri kateri je prišla v glavnem v ospredje letošnja porazdelitev finančnih sredstev Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. Težave so nastale pri dodelitvi podpore članicam iz Goriške. V sklepu je bilo odločeno, da bo delegacija SSO te probleme predstavila Uradu v naslednjem obisku v Ljubljani. Predsednik Kmečke zveze Alojz Debelis je opozoril na problem t.i. Zaščitenih kraških območij, katerim se je sedaj pridružil še razvojni načrt Natura 2000. Tako eno kot drugo močno ovirata kmetovanje na kraški zemlji in škodujeta v prvi vrsti kraškim kmetom. Oba posega krčita do 80% pašnikov, ki so namenjeni košnji, kar povzroča kmetom težave z oskrbovanjem krme živini. Stanovska organizacija slovenskih kmetov z obžalovanjem sprejema dejstvo, da ima malokdo v levi sredini posluh za tako perečo težavo. V ta namen pri Kmečki zvezi resno razmišljajo o možnosti sodne prijave, da bi s pravnimi sredstvi zaščitili svoje člane.

Svet slovenskih organizacij

S 1. strani

Paritetni odbor je potrdil...

“To smo seveda storili in to tako, da smo navedli seznam kulturnih, športnih, gospodarskih in verskih združenj, seznam slovenskih maš v teh četrtih in mestih, seznam šol s slovenskim učnim jezikom ter seveda seznam drugih organizacij, ki pričajo o tradicionalni prisotnosti slovenskih ljudi v teh četrtih Trsta in seveda v Miljah, Čedadu in Gorici,” je dejal Brezigar, ki je tudi jasno izpostavil, da sklep paritetnega odbora ne govori o nikakršni dvojezičnosti, ampak o temeljnih

Foto JMP

človeških pravicah. V preprostih besedah bi lahko to povedali z dejstvom, da se v teh tržaških četrtih in mestih, kjer naj bi se izvajal zaščitni zakon za slovensko narodno manjšino v Furlaniji Julijski krajini, ne

bodo čez noč pojavili dvojezični napisi, bo pa lahko vsak slovensko govoreči prebivalec zahteval od javne uprave, da mu daje odgovore v slovenskem jeziku.

Brezigar je še povedal, da bodo dokument poslali sedaj vladi v Rim, ki ga mora odobriti in dati v podpis italijanskemu predsedniku, v štirinajstih dneh po predsedniškem podpisu pa ga mora objaviti italijanski uradni list, da lahko postane veljaven. Tako Brezigar kot Furlan sta izrazila prepričanje, da

bi lahko sedanja vlada dokument odobrila do konca letošnjega poletja. V času od umestitve do danes je paritetni odbor dobil več predlogov in zahtev po izločitvi občin iz omenjenega seznama, kar pa po Brezigarjevemu mnenju pravno ni niti mogoče. Tržaški župan Roberto Dipiazza in desničarski občinski svetniki so pred dnevi zahtevali od paritetnega odbora, da iz seznama občin iz zakona številka 38 izloči celotno ozemlje tržaške občine. Brezigar je to komentiral kot

Foto JMP

pravno neutemeljeno, ker odklanja dejansko situacijo v tržaški občini, saj se ravni zaščite ne sme nižati.

Intervju

Pelikan prepričan o kakovostni rešitvi za dvojezične napise

Pri rešitvi vprašanja dvojezičnih napisov na avstrijskem Koroškem se kot kompromis pojavlja oblikovanje posebnega odbora, ki bi spremljal potrebe glede postavljanja morebitnih dodatnih dvojezičnih napisov na avstrijskem Koroškem v prihodnje, je v četrtek, 14. junija, v pogovoru za STA dejal vodja urada vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu, državni sekretar Zorko Pelikan. Ker pa pogovori o tem še potekajo, je preuranjeno govoriti o podrobnostih, je dodal Pelikan, ki je prepričan o možnosti kakovostne rešitve. Sedanja avstrijska rdeče-črna vladna koalicija pod vodstvom kanclerja Alfreda Gusenbauerja je namreč napovedala rešitev tega vprašanja do poletja. “Ne morem reči, da bo tokrat vprašanje dvojezičnih napisov na avstrijskem Koroškem zagotovo rešeno, sem pa zmeren optimist v pričakovanju rešitve,” je v pogovoru o položaju slovenskih manjšin še dejal državni sekretar. Ob tem je opozoril, da se

vprašanje dvojezičnih napisov na avstrijskem Koroškem vleče že desetletja, kar dokazuje, da gre za izjemno težko vprašanje. V teh dolgih desetletjih “mesec kasneje ali prej nima pomembne vloge”, je dejal Pelikan. “Možnosti, da bi lahko prišlo do rešitve, so. Se pa moramo zavestati, da je to vprašanje težko tako za pripadnike večinskega naroda kot za pripadnike slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem. Potrebno se je soočiti s pričakovanji obeh strani, istočasno pa spoštovati Avstrijsko državno pogodbo iz leta 1955 in razsodbe avstrijskega ustavnega sodišča. Manevrski prostor je nekoliko omejen, vendar bi lahko z dobro voljo vpletenih strani prišlo do kakovostne rešitve,” je prepričan Pelikan. Slovenska skupnost na avstrijskem Koroškem je dovolj zrela, da bo lahko rešitev, ki bo predlagana, ocenila kot tisto, ki jo potrebuje in je zanj sprejemljiva, je prepričan Pelikan. Sam ocenjuje, da bo prišlo do “rešitve v obliki paketa”, ki bo spoštoval

razsodbe avstrijskega ustavnega sodišča in načela, ki izhajajo iz Avstrijske državne pogodbe. Glede položaja slovenske skupnosti v Italiji, Avstriji in na Madžarskem vodja urada vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu ugotavlja, da so te manjšine zelo dobro organizirane in imajo svoje strukture na različnih področjih delovanja. Tudi vključenost v širšo družbo je po njegovi oceni zelo dobra. “Širša skupnost manjšino sprejema, se pa določene težave občasno, pri nekaterih kar stalno, pojavljajo,” je dodal Pelikan. Poudaril je še, da negativen odnos do soživiljanov slovenske narodnosti izginja, tako da lahko pričakujemo izboljšanje položaja in večjega ugleda slovenske skupnosti tako v Italiji in Avstriji kot na Madžarskem. Slovenci na Hrvaškem so po oceni Pelikana skupnost, ki je v primerjavi s skupnostmi v ostalih treh sosednjih državah najslabše organizirana, si pa

Slovenija želi, da bi to “čim prej presegli” in bi bila njihova organiziranost primerljiva z organizacijami in oblikami povezovanja, ki jih imajo slovenske skupnosti v ostalih sosedah. Pelikan se strinja z ugotovitvijo, da temeljna pravna podlaga za dober položaj slovenskih manjšin v Avstriji, Italiji in na Madžarskem obstaja, uresničevanje le-te pa še pa. Razlogi za to

so po njegovih besedah v zgodovinskih okoliščinah. Ob tem je opozoril na multilateralne konvencije, zaradi katerih skrb za narodne manjšine v posameznih državah lahko postane obče sprejemljiva. Pri uresničevanju pravnih podlag se pojavljajo težave, priznava Pelikan, a dodaja, da je potrebno biti realist. “Pravno podlago je treba poznati in jo dan za dnem skušati uveljaviti. Slovenska skupnost ima to prednost, da lahko s svojo dobro organiziranostjo in strukturami, ki jih ima, te pravice uveljavi. To seveda ne gre čez noč. Še vedno obstajajo določene osebe, ki se bojijo nekakšne slovenizacije prostora. Vendar pa v Evropski uniji, kjer vsi postajajo državljani skupne zveze, ni več razlogov za takšne bojazni,” je dejal Pelikan. Ob tem je izrazil željo, da bi se te pravice, ki jih imajo zagotovljene manjšinske skupnosti, izvajale v “čim večji možni meri”, in to

tako, da bi se lahko na osnovi posebnih pravic pripadniki narodnih skupnosti čim bolj enakovredno vključevali v širšo družbo. Pripadniki manjšinske skupnosti bi lahko s svojim dobrim poznavanjem dveh kultur in jezikov opravičali vlogo povezovalca med sosednjimi državami in bogatili skupnost, v kateri živijo, si želi državni sekretar. Na vprašanje, kaj lahko Slovenija kot matična država stori za boljše uresničevanje pravne podlage, Pelikan odgovarja, da so bolj kot politični pritiski učinkovite druge oblike vzpodbujanja uveljavljanja manjšinskih pravic. “Dobro sodelovanje med državami je tisto, ki lahko pomembno prispeva k lažjemu uveljavljanju tudi manjšinskih pravic in premagovanju tistih strahov, ki izvirajo iz temnih obdobij preteklosti.” “To je treba preseči in iskati nove priložnosti, izkoristiti sedanje članstvo v EU in izredno velik interes, ki se kaže, zlasti med mladimi, za učenje slovenskega jezika,” je poudaril. Potrebno je izkoristiti pozitivne elemente, oblike medsebojnega sodelovanja in razvoja, krepite odnose in stremeti za bogatejši način življenja, ne zgolj v ekonomskem smislu, pač pa v širšem kulturnem pomenu besede, je še prepričan Pelikan.

Maja Lazar Jančič (STA)

Foto DPO

ASSISI Sveti oče po stopinjah sv. Frančiška Asiškega

Povsod po svetu naj utihne orožje!

V mestu sv. Frančiška Asiškega, simbola miru za verne in neverne, je sv. oče ob koncu prejšnjega tedna dvignil svoj močni klic, naj umolke orožje, ki povzroča prelivanje krvi v Sveti deželi, Iraku, Libanonu in več drugih krajih Srednjega vzhoda. Nobena vera ne more biti pretveza za nasilje, je tudi poudaril; obenem je spomnil, da duh Assisija, duh dialoga med najrazličnejšimi verstvi, ne sme biti razlog za "verski indiferentizem". Na tisoče zbranih mladih je nagovoril z očetovskimi besedami, ko jih je spodbudil, naj ne zamejujejo življenja v omami drog, nočnih zabav in interneta. Ratzinger, prvič kot papež v Assisiju, je prehodil zemeljske etape velikega svetnika: od svetišča

Rivotorto, kjer je mladi Frančišek srečal gobavca, prek cerkve sv. Damijana, kjer se je spreobrnil pred natanko 800 leti, vse do kapele S. Maria degli Angeli, kjer je leta 1226 umrl. Sveti oče je večkrat pozval vse prisotne, naj ne iznakazujejo Frančiškovega krščanskega sporočila z napačnimi ali ideološkimi interpretacijami. O dramatičnem položaju v Sveti deželi je spregovoril pri molitvi angelskega češčenja: "Moja dolžnost je z veliko žalostjo spregovoriti o nujnosti tega, naj prenehajo vsi vojni spopadi, ki s krvjo mažejo zemljo, naj utihne orožje in povsod naj sovraštvo popusti pred ljubeznijo, zamera pred odpuščanjem, nesloga pred edinostjo!" Prebivalci Srednjega vzhoda že preveč časa poznajo

"grozodejstva bitk, terorizma, slepega nasilja, utvar, da nasilje lahko rešuje spore, odklanjanje poslušanja drugega." Papež je zlasti mlade spomnil, da Frančišek ni šel v Palestino zato, da bi se boril proti nevernim, ampak da bi iskal dialog z muslimanskim sultanom Al Malikom. Mlade, ki so mu - že kot njegovega predhodnika - posebno pri srcu, je pozval, naj imajo pred sabo zgled velikega asiškega svetnika. Opozoril jih je na nevarnosti in pasti, ki jim jih na-

stavljajo prividi in slepila mamil, obsedenost s podobnimidžem in potepanje po svetovnem spletu. Mladi naj ne hodijo po grešnih stopinjah mladega Frančiška, ampak svetega Frančiška, ki se je v življenju srečal z Bogom. Preveč jih živi v lahkomišelnih in škodljivih mentalnih svetovih umetnih rajev. Toda "samo Večnost lahko napolni s srečo človeško srce."

VATIKAN Iz papeževega delovanja

Novi svetniki, poziv vrhu G8 in srečanje z Bushem

Papež Benedikt XVI. je 3. junija, na Trgu sv. Petra v Vatikanu, daroval slovesno mašo in razglasil štiri nove svetnike, kar je četrta razglasitev svetnikov v dveh letih njegovega pontifikata. Med svetnike je povzdignil francosko nuno ter tri duhovnike iz Nizozemske, Poljske in z Malte. Svečanosti so se udeležili številni visoki predstavniki posvetnih

hovnika Giorgia Preca, sicer ustanovitelj Družbe krščanskega nauka (Societas Doctrinae Christianae), poljskega frančiškana Szymona de Lipnica, ki je živel in deloval v 15. stoletju, ter nizozemskega duhovnika Karla Van Sint Andresa Houbna, člana kongregacije Trpljenja našega gospoda Jezusa Kristusa.

V svojem pojasnilu je papež vsem

svoje življenje in življenje družine in ki vedo, kako najbolje koristiti svoji cerkvi in skupnosti. Izjemne zasluge naj bi imeli tudi trije duhovniki. Malteški predstavnik je svoje življenje namenil prevajanju številnih verskih tekstov in s tem širil verski nauk, poljski duhovnik je v času divjanja kuge svoje celotno delovanje usmeril k obolenim, nizozemski duhovnik pa je s svojimi pridigami in nasveti k sebi privabil množice ljudi. Doslej je papež med svetnike povzdignil deset ljudi, skupno torej že 14.

Papež Benedikt XVI. je 6. junija med splošno avdienco pozval voditelje skupine osmih najrazvitejših držav na svetu (G-8), ki so isti večer v nemškem letovišču Heiligendamm začeli vrhunsko srečanje, pozval k izpolnitvi obljub o povečanju pomoči afriškim in drugim revnim državam. Pozval jih je, naj bo financiranje še posebej namenjeno šolam, poroča ameriška tiskovna agencija AP. Kot je dejal papež, mu je gostiteljica srečanja G-8, nemška kanclerka Angela Merkel, zagotovila, da bo na dnevnem redu srečanja tudi vprašanje revščine v svetu. Voditelje, ki so se zbrali v Heiligendammu, je papež nadalje pozval, naj ne odstopijo od svojih obljub, da bodo bistveno povečali razvojno pomoč v korist ljudem, ki jo najbolj potrebujejo, predvsem ti-

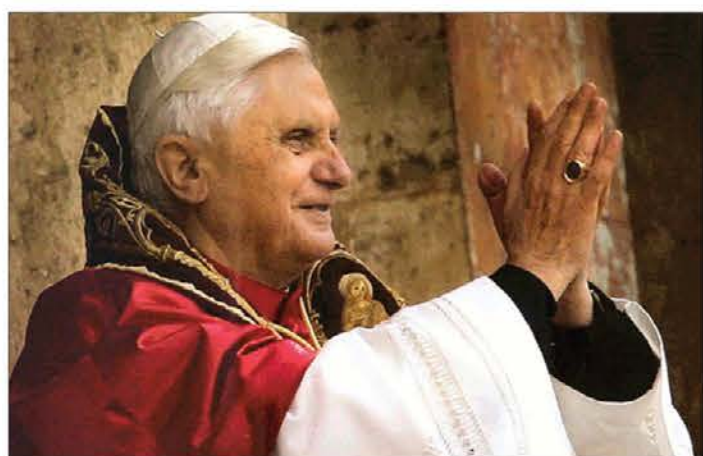
stim na afriški celini. Benedikt XVI. je pri tem še navedel razvojne cilje tisočletja Združenih narodov, ki med drugim pozivajo k splošnemu osnovnemu izobraževanju za vse otroke do leta 2015.

Kot je dodal papež, katoliška Cerkva vodi šole po vsem svetu, predvsem v revnih državah. "Vlade in mednarodne organizacije bi morale priznati, ceniti in podpirati to resničnost, med drugim z zadostnim financiranjem," je še menil Benedikt XVI.

Dne 9. junija pa se je ameriški predsednik George Bush v Vatikanu prvič srečal s papežem Benediktom XVI., ki ga je sprejel na sproščenem sestanku v svoji zasebni knjižnici. Pred fotografijo se je papež pri Bushu pozanimal o uspehu vrha skupine najrazvitejših držav G-8 v Nemčiji, sogovornika pa sta omenila tudi mednarodno pomoč Afriki, poroča ameriška tiskovna agencija AP.

Bush je Benediktu XVI. povedal, da ima pripravljeno močno pobudo za boj proti virusu HIV in aidsu, ter obljubil, da si bo prizadeval v ta namen od ameriškega kongresa izprositi podvojitev višine ameriške pomoči Afriki. Ta naj bi tako v prihodnjih petih letih znašala 30 milijard dolarjev.

Polurno srečanje obeh voditeljev je sicer potekalo za zaprtimi vrati, vendar je vatikanski državni sekretar Tarcisio Bertone pred sestankom napovedal, da bo papež Bushu med drugim spregovoril o usodi kristjanov v Iraku. Po sestanku sta si papež in ameriški predsednik izmenjala darila, nato pa se je Bush sestel še z Bertonejem, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

oblasti, med njimi predsednici Irške in Filipinov ter njuna kolega iz Poljske in z Malte, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

Papež Benedikt XVI. je za svetnike razglasil blaženo francosko nuno Anno Eugenio Milleret de Brou, ki je leta 1838 ustanovila red Sester Marijinega vnebovzetja, za zdaj edinega malteškega svetnika, du-

štim pripisal izjemne zasluge. Ob posvetitvi francoske nune Marie Eugénie Milleret je dejal, da je razumela pomen prenosa moralnega, duhovnega in intelektualnega izobraževanja na mlajše generacije, še posebej mlade ženske. Takšna izobrazba naj bi jim pomagala, da postanejo odrasli, ki so sposobni prevzeti odgovornost za

"Apologija" Jezusovega prvega čudeža

Odločil sem se, da v tem prispevku na bolj literarni način predstavim nekatera svoja mnenja, prepričanja in vprašanja. Morda se z vsem ne boste strinjali, prosim pa, da ne gledate le na črke, ampak smisel zapisanega. Moj cilj je predvsem prebujati razmišljanje o vprašanju preventivne vzgoje. V začetku bi rad predstavil dve izzivalni podobi, eno izpred 2000 let, drugo izpred treh dni.

Glede na to, da sem duhovnik in da sem zaposlen na Škofijski gimnaziji Vipava, bi rad v letu Svetega pisma najprej opozoril na odlomek evangelija, ki ga verjetno večina med vami pozna. Gre za odlomek o svatbi v Kani Galilejski (Jn 2, 1-12). Evangelist Janez, ki je za svoj evangelij med mnogimi Jezusovimi čudeži izbral sedem čudežev, čudež v Kani Galilejski omenja kot Jezusov prvi čudež. Čudež je bil v tem, da je vodo spremenil v vino.

Od tu naprej moje razmišljanje in paradija: da bi Jezus dokazal svoje božanstvo, je naredil kvalitativno vino; pa ne le kvalitativno, tudi količina ni bila majhna - šest polnih vrčev; če je mera držala 40 litrov, vrči pa po dve ali tri mere, lahko preračunamo, da je Jezus spremenil v vino okoli 500, 600 litrov vode. Jezus je torej delal drogo, kar vino nedvomno je. Sicer v naši družbi to ni prepovedana droga, a to ne spremeni dejstva, da je droga. Je Jezus podpiral alkoholizma? Ali ni vedel, koliko družin trpi, bo trpelo zaradi alkoholizma? Če je že naredil ta čudež, zakaj ni prej naredil kakšnega drugega, npr. pomnožil kruha, saj vino ni nujno potrebno, gostje bi preživeli tudi z vodo. Poleg tega so verjetno že pred čudežem spili kar nekaj slabšega vina. In kako se je v Kani držala Marija, Jezusova mati? Sina je pri tem, da je naredil prvi čudež, še hujškala in podpihovala. Matere so včasih zares nemogoče: od svojih otrok zahtevajo čudeže in otroci nimajo izbire: ali postanejo uporniki ali pa se prilagodijo in ubogajo. Jezus je bil ubogljiv otrok, vprašanje pa je, če bi sploh naredil kakšen čudež, če ga v to ne bi potisnila mati. Kako odločna in zahtevna ženska je bila, mi pa jo upodabljammo zatopljeno v molitev, kot eno samo milino, odmaknjeno s tega sveta. Kakšen vpliv ima Jezusov nauk na nas danes, se vidi tudi po tem, da ima celo naša šola v svojem grbu vinsko trto, prav tako občina Vipava, da ne govorim o Vinski kleti v Vipavi.

Naj torej še vztrajam v sveti katoliški veri, ali ne bi bilo bolje, da se izpišem, izbrisati te menda iz krstne knjige nočejo. Druga podoba je "MP3". V soboto sem bil voditelj okoli 90 dijakov po t.i. slovenski Istri. Na avtobusu in ko smo pešali po istrskih poteh, jih je zelo veliko imelo v ušesih slušalke, na prsih pa aparat, ki mu pravimo MP3. Niso prislunili naravnim glasovom Istre, niso se med seboj pogovarjali, niso izkoristili triurnega pohoda za medsebojni klepet, ampak so črpali glasove in navdih iz stroja, sicer zelo majhnega in prefinjenega, pa vendarle stroja.

Imel sem občutek, da nekaterih prav nič ne zanimajo vprašanja o glagolici in glagoljaših, o poskusu šavrinizacije slovenske Istre, o liku šavrinke, ki je razpet med resničnostjo in mitom, o povojnem spreminjanju historičnega imena Istra v Obalo, Koprsko Primorje, Slovensko Primorje in razlogih za tako početje... Kot da nekateri bodoči intelektualci niso bili sposobni najmanjšega napore, vse jim je bilo odveč, tudi hoja. Razmišljal sem: verjetno jih ne znam motivirati, verjetno nimam pravega pedagoškega pristopa, toda kaj bi moral spremeniti, pripravil sem jim celo delovni zvezek, da bi bili aktivni in bi v njih prebudil radovednost? Kako naj jim predstavim šavrinke? Kako naj razumemo te žene, ki so hodile s plenirji na glavi tudi po šest ali več ur dnevno in to dan za dnem, če s tako težavo prehajajo nekaj kilometrov? Moj skriti kurikulum ekskurzije je bil: hoditi vsaj tri ure in vsaj za en dan popraviti zločin, ki ga delamo nad svojim telesom: saj v šoli sedimo po 8 ur, nato naj bi dijak še 2-3 ure delal domače naloge, ostali čas pa seveda mnogi presedijo pred televizijo, ki predstavlja deformirano podobo življenja in onemogoča izgradnjo osebne identitete, ter pred računalnikom, kjer se večinoma igrajo igrice in komunicirajo preko "messengerja."

MP3 želim predstaviti kot simbol za vso tehnologijo, s katero danes mladi upravljajo. Na prvem mestu je seveda internet. Pričakovanja in načrti, da bo računalnik koristno orodje za izobraževanje, so se izsiljavili. Raziskave ugotavljajo, da se uporablja pretežno za igrice, klepetalnice in brskanje po pornografskih vsebinah: le nekaj odstotkov tudi za izobraževanje.

/ dalje

Evangelij
Viljem Žerjal

ROJSTVO JANEZA KRSTNIKA

Jer 1,4-10; Ps 71 (70); 1 Pt 1,8-12; Lk 1,5-17
Iz 49,1-6; Ps 139 (138); Apd 13,22-26; Lk 1,57-66.80

Praznik rojstva Janeza Krstnika ima mašo tudi na predvečer - vigilijo, t.j. 23. junija. S tem Cerkva poudari Jezusovo misel, ki jo je izrekel o Janezu Krstniku. Janez je namreč ostro nastopil proti grešnemu življenju Heroda in njegovih. Zdaj sprašuje Jezusa po učencih, ki so imeli prost dostop do ječe, v kateri je bil uklenjen: "Ali si ti tisti, ki mora priti, ali naj čakamo drugega?"

Jezus jim je odgovoril in dejal: "Pojdite in sporočite Janezu, kar slišite in vidite: slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobavi so očisti, gluhi slišijo, mrtvi so obujeni, ubogim se oznanja evangelij; in blagor tistemu, ki se ne spotakne nad menoj!" Ko so ti odšli, je Jezus začel množicam govoriti o Janezu: "Kaj ste šli gledat v puščavo? Človeka, v mehko oblečenega? Kaj torej ste

šli gledat? Preroka? Da, povem vam, več kot preroka. Ta je tisti, o katerem je pisano: Glej, jaz pošiljam glasnika pred tvojim obličjem, ki bo pripravil tvojo pot pred teboj. Resnično, povem vam: Med rojenimi od žena ni bil ubujen večji od Janeza Krstnika, vendar je najmanjši v nebeškem kraljestvu večji od njega. Od dni Janeza Krstnika od zdaj si nebeško kraljestvo s silo utira pot in močni ga osvajajo. Vsi preroki in postava so prerokovali do Janeza. On pa je, če hočete to sprejeti, Elija, ki mora priti. Kdor ima ušesa, naj posluša" (Mt 11,3-14).

Pomislimo, da prerok pomeni človeka, ki govori v Božjem imenu, in celotno Sveto pismo nam govori po prerokih in postavi, govori po Bogu, ki je postal človek, da bi mi po njem postali Božji otroci. Najvidnejši preroki v Stari zavezi so: Elija, Elizej, Izaija, Jeremija, Ezekiel, Danijel in Janez Krstnik. Toda tudi t.i. mali preroki govorijo o velikem in edinem pravem preroku, o Jezusu, ki je Očetova Beseda; vsak na svoj način govori o skrivnosti Božje ljubezni, ki nas je hotela opravičiti po človeku Jezusu Kristusu. Preroki so tvegali svoje življenje pri oznanjevanju evangelija. Dejansko so nekateri izmed

njih dali svoje življenje pri oznanjevanju. Izaija je prestal mučeniško smrt tako, da so ga razžagali na dvoje. Jeremijo so odpeljali s silo v Egipt, kjer izgine v begunstvu. Janeza Krstnika obglavijo. Jezus pa konča na križu. V vsej Stari in Novi zavezi cele množice učencev gredo v smrt za Boga, ki ga nekateri slepo in brez vzroka sovražijo. Toda preroki vseh časov oznanjajo Boga tudi kot sodnika vseh, česar seveda brezbožni ljudje ne marajo slišati. Še posebej Janez je neizprosni, toda je odkrit in pošten, ki zna trdo bičati grešno življenje in grozi s kaznijo za zločine. Je pa čudovit človek, ki dosledno vztraja pri iskanju Boga v zvestobi vesti in postavi. Herodu zabrusi v obraz očetek pravne propalosti v nemoralni, rekoč: "Ne smeš imeti bratove žene!" (Mr 6,18).

Nekatere preroke Bog pokliče, določi že v materinem telesu. Da doseže svoj cilj, se posluži prikazni angelov; odstrani oviro nerodovitnosti pri že starejših zakoncih. Sara rodi Izaka. Bog je tisti, ki vodi rojstvo Jakoba, Jožefa, Samsona, Samuela. Rojeni so iz nerodovitnih mater, toda po volji Boga, ki more tudi od mrtvih obujati (Heb 11,19). More roditi otroke tudi iz kamna

(Mt 3,9). Saj že prvi človek je iz zemlje. Toda vsi smo iz Boga. In vsakdo izmed nas ima svojo nalogo. Janez Krstnik pa je še posebej poklican, da spreobrne Izraelce k Bogu. Ime Janez pomeni v hebrejščini "Bog je usmiljen". Saj je odstranil nerodovitnost, ki je pri Judih veljala za sramoto. Napoved rojstva tega otroka je čudežno znamenje, ki prevzame množico. Sam Zaharija napove rojstvo Mesije.

Ganljivo je brati v prvem večernem berilu iz preroka Jeremija. Skupaj z Janezom Krstnikom je naravnano na trpljenje, ki se zlije v eno v Jezusu Kristusu, preroku kot takim in mučencu, čudežno rojenem iz Device Marije. O njem so sanjali vsi preroki; Bog pa je imel vse to v mislih od vse večnosti. V njem pa je mislil na nas od vekomaj, da nas bo rešil naših sovražnikov (Lk 1,68-79). Sovražniki kot taki pa so: greh, smrt, nevera in vse hudo, ki iz njih izhaja.

Priporočimo se Janezu Krstniku, da nam izprosi močno vero, da se ne bi zadovoljili samo s kresom v čast sv. Janezu. Znake in pustošenja nevere in razuzdanosti imamo namreč tudi danes. Zato tudi mi prosimo Boga, naj nas reši vseh strahot in večne smrti.

Aktualno

Ameriške izkušnje z igralnštvom

Ali lahko ameriške izkušnje z igralnštvom pomagajo Sloveniji? Edward Moser in Ernest Goss sta v dvanajst let trajajoči raziskavi ugotovila, da je število osebnih bankrotov v mestih, kjer so igralnice, večje kot v mestih, kjer ni igralnic. Ugotovila sta, da v začetku igralnica res zagotovi nova delovna mesta in druge ugodnosti in se takoj še ne pokažejo vsi problemi, toda šele po več letih se začnejo bankroti in vsi drugi problemi, ki jih igralništvo prinaša s sabo.

Ekonomista Earl L. Grinols in David B. Mustard sta ugotovila, da so stroški igralništva vsaj za 1.9 krat večji kot koristi, oziroma je za 1 dolar dobička potrebno vložiti 1.9 dolarja. Torej igralništvo v resnici ne prinaša dobička, ampak čisto izgubo.

Na osnovi teh in še drugih podobnih raziskav je ameriški Kongres leta 1996 ustanovil The National Gambling Impact Study Commission (NIGSC) - komisijo, ki je pozvala ameriško vlado, da zaustavi širjenje igralništva (<http://govinfo.library.unt.edu/ngisc/reports/finrpt.html>).

Tudi mi vemo, da igralništvo povečuje tveganje za goljufije in druga kazniva dejanja, vzpodbuja k zapravljanju, prinaša

škodljive družbene posledice in negativno vpliva na posameznike. Ne znam dokazati in nisem tega sposoben, a po kmečki pameti, glede na to, da igralništvo v Novi Gorici obstaja že vrsto let, sklepam, da je število evidentiranih iskalcev pomoči zaradi uporabe nedovoljenih drog v Novi Gorici tako vi-

soko - višje kot drugod v Sloveniji, prav zaradi igralništva. Sklepam tudi, da je Nova Gorica v slovenskem vrhu po številu začasnih prijavljenih "nočnih spremljevalk" prav zaradi največje koncentracije igralništva. Ali se da dokazati, da to ni res, in ugotoviti druge razloge za ta

dejstva?

Ali naši strokovnjaki in politiki lahko dokažejo in zagotovijo, da raziskave v ZDA niso resnične, da so znanstveno nepodkrepljene in se v Sloveniji ne bo ponovila ista zgodba kot na drugi strani luže? Če so o tem prepričani, kot državljani pričakujem kakšno okroglo mizo, na katero bomo

nic ter nekateri naši politiki; stopnja strokovnjakov, ki je izvedla tako obsežne raziskave, pa je postavljena na stranski tir. Morda je kdo pripravljen vsaj nekaterim izmed njih poskrbeti za letalsko karto in organizirati konferenco o igralništvu, kjer bodo lahko predstavili svoje ugotovitve. Sem kandidat za udeležbo na taki konferenci. Dokler do tega soočenja ne bo prišlo, sem še "stokrat" bolj proti širitvi igralništva in proti že obstoječim "kazinom".

Pozivam vse institucije, ki se za to čutijo poklicane, da naredijo kaj za ozaveščanje javnosti. Če živimo v resnični demokraciji, smo odgovorni za sprejemanje odločitev, ki bodo zagotavljale našo varnost in človeško dostojanstvo. Prepričan sem, da odgovornosti za igralništvo v Novi Gorici in Sloveniji nasploh ne slo- ni le na igralniškem lobiju in trenutni vladi, ampak na vseh državljanih, ki se s takimi odločitvami na tistem strinjamo, se bojimo biti proti ali pa smo javno in izrecno proti njim. Demokracija pomeni "vladanje ljudstva"! Če bo v Novi Gorici zrasedel novi "mega"-zabavišni center (kakšne besede!), bo to zato, ker se večina prebivalcev s tem strinja oziroma ni proti.

Bogdan Vidmar

Kratke

Praznovanje zavetnika pri Sv. Antonu Novem

Vlažno in soparno zgodnje popoldne, z grozečimi nevihtnimi oblaki in grmenjem nad Nanosom, je marsikomu spemnilo načrte dneva; še posebno starejšim, ki so bolj občutljivi na hitre spremembe vremena. Kljub temu so se v cerkvi Sv. Antona Novega 13. t.m. zbrali slovenski verniki iz tržaškega mestnega središča kot tudi iz drugih krajev v lepem številu, da bi počastili zavetnika cerkve in župnijske skupnosti Sv. Antona padovanskega. Slovesno bogoslužje je vodil župnik na Katinari g. Anton Žužek, ki je povedal, da bi moral z njim somaševati msgr. Marij Gerdol. Zaradi slabosti je bil v zadnjem trenutku primoran odpovedati svojo udeležbo pri tej praznični daritvi, pri kateri je bil vsa ta zadnja leta vedno prisoten.

Mašo je s petjem spremljal združeni zbor ZCPZ pod vodstvom zborovodje Edija Raceta, ob orgelski spremljavi Tomaža Simčiča. Na samem začetku te daritve je mogočno zadonela pesem Zemlja morje, vsa narava Franca Kimovca. Med slovesno daritvijo so se prepletale skladbe Vinka Vodopivca iz maše - Blaženi vsi Nebeščani in Antona Klančiča iz maše za Triglasni zbor in orgle. Pridigo je mašnik posvetil Božji ljubezni do človeka. Zaključil je z besedami: "Kdor ljubi Boga, ljubi svojega bližnjega, ljubi svojega brata in svojo sestro". Ob obhajilu se je visoko pod oboke razlegala pesem Mogočno se dvigni Jožeta Trošta. Ob sklepu slovesne daritve je izzvenela še priljubljena skladba Ignacija Hladnika Marija, skoz življenje. Maši je sledil družabni del praznovanja v prostorih, ki jih je dala na razpolago Slovenska skupnost. V njenem imenu je prisotne pozdravil Igor Švab, kateremu se je v imenu župnijske skupnosti kot tudi vseh prisotnih zahvalil Albert Štrajn. Mašnik, ki je bil tudi sam godovnik, se je moral na hitro posloviti, ker so ga čakale še druge obveznosti, preden je odšel, je voščil vsem prisotnim Antonom in zaželel vse dobro. Soparna toplota se še ni poglobila, ko so se udeleženci praznovanja, v glavnem pevci združenega zbora, razhajali z mislijo na druge obveznosti, ki jih čakajo v bližnji prihodnosti. / Pavel Vidau

Spravna slovesnost na Lajšah

V nedeljo, 24. junija, bo ob 16. uri spominska slovesnost na Lajšah pri Cerknem. Somaševanje ob 16. uri bo vodil koprski pomožni škof dr. Jurij Bizjak, ki bo med mašo imel tudi nagovor. Pred mašo bo molitev rožnega venca. Spominska slovesnost je za vse žrtve okupacije in revolucije na Primorskem pred drugo svetovno vojno, med njo in po njej.

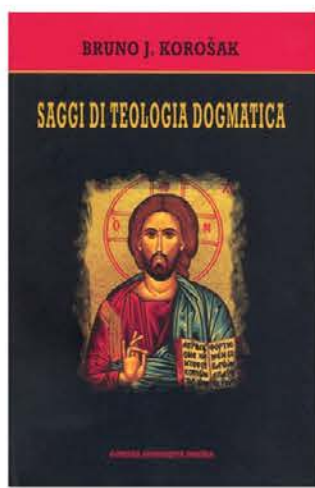
Nova knjiga Goriške Mohorjeve družbe

Bruno J. Korošak: Saggi di teologia dogmatica

Františkan p. Bruno Korošak, zaslužni profesor v pokoju, nas je ob pripravah na bližajočo se jubilejno leto ustanovitve frančiškanskega reda - leta 2009 bo red slavil 800-letnico obstoja - lepo presenetil s svojo novo knjigo Saggi di teologia dogmatica. Gre za

zbirko kritičnih misli in pogledov na sodobna teološka vprašanja, o katerih je avtor že pisal v svojih knjigah in člankih, ki so izhajali v italijanskem in slovenskem jeziku. Avtor je namreč dolga leta poučeval na rimski papeški univerzi Urbanianum, občasno tudi na

zavodih Anonianum, Marianum in Teresianum in je zlasti ob soočanju s študenti, ki so prihajali z različnih kulturnih območij, poglobljal svoja razmišljanja o osnovnih teoloških vprašanjih. Knjiga je razdeljena na šest poglavij: Kristologija, Pnevmatologija,

Antropologija, Ekleziologija, Sakramentologija in Eshatologija. Ta teološka razmišljanja predstavlja p. Bruno na sebi lasten izvirni način, s katerim želi na odprt in spoštljiv način vzpostaviti dialog s sogovornikom. Saj se prav v osebnih

stikih z različnimi kulturami avtor zaveda, kako težko je prenesti evropsko teološko dediščino v svet, ki ima drugačne miselne strukture, a je istočasno vendarle odprt za nadnaravno in božje. Pri tem pa se p. Bruno ne ustavi pred zaprekami, ki jih lahko postavljata že sam teološki jezik in način teološkega razmišljanja.

Knjiga p. Korošaka pomeni nedvomno kritičen in poglobljen študij frančiškanskega kulturnega izročila, ki poskuša osvetliti marsikatera vprašanja, ki nam jih zastavlja današnji čas.

Duhovniki pomagajo vsem. Pomagaj vsem duhovnikom.

39 tisoč škofijskih duhovnikov vsak dan oznanja evangelij po župnijah med ljudmi in nudi vsem ljubezen, tolažbo in upanje.

Da bi lahko nadaljevali svoje poslanstvo, potrebujejo tudi tvojo konkretno pomoč: prispevek za vzdrževanje duhovnikov.

Te darove zbira Osrednji inštitut za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero), ki jih razdeli med vse duhovnike, zlasti med tiste, ki delujejo v najbolj potrebnih skupnostih in bodo tako lahko računali tudi na velikodušnost vseh.

Darovi za vzdrževanje duhovnikov. Podpora številnim za dobro vseh.

Svoj prispevek lahko nudiš na štiri načine:

- Poštni tekoči račun št. 57803009
- Kreditne kartice: s kartico CartaSi in s klicem na brezplačno telefonsko številko 800.82.50.00
- Bančno nakazilo na glavnih italijanskih bankah
- Neposredno na Inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Sostentamento Clero) v svoji škofiji.

Prispevki so odtegljivi:

Kdor želi, lahko svoje prispevke Osrednjemu inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero) v znesku do največ 1032,91 evrov letno odbije od celote svojih prihodkov za izračun davčne prijave Irpef ter povezanih deželne in občinskega dodatka.

Več informacij najdeš na spletni strani www.offertesacerdoti.it

Kratke

Štandreški rajonski svet: arogantnost županovega sina

V petek, 15. junija, se je v Štandrežu prvič sestal novoizvoljeni rajonski svet. Na dnevnem redu je bila tudi izvolitev predsednika in podpredsednika. Od skupnih 12 svetovalcev je v svetu 7 slovenskih predstavnikov in 5 desničarjev. Že na prvem zasедanju je prišla do izraza arogantnost Andree Romolija, ki se očitno čuti močnega ob očetu županu. Da je njegov oče goriški župan, je med sejo kar nekajkrat ponovil. S takim zadržanjem pa je pokazal le svojo majhnost. Poleg tega ne pozna problemov štandreške skupnosti, saj ne živi v kraju in tudi službeno je zaposlen drugod. V rajonski svet je bil izvoljen s peščico glasov. Ker je desnica zapustila sejo, zaradi nesklepčnosti ni prišlo do izvolitve predsednika in podpredsednika. Večina predlaga za predsednika Marijana Breščaka, ki je uspešno vodil rajonski svet v prejšnjem mandatu.

V ponedeljek je županu Ettoreju Romoliju v zvezi z neljubim dogodkom in grobimi napadi Andree Romolija pisal deželni svetnik Mirko Špacapan. Izrazil je obžalovanje in razočaranje Slovenske skupnosti ter pričakovanje uradnega opravičila stranke Forza Italia.

Poletne pobude duhovnije sv. Ivana v Gorici

Slovensko pastoralno središče v Gorici s svojim zadnjim Vestnikom poziva vernike, naj ostanejo tudi med počitnicami zvesti Bogu. "Pojd sam vase. Stori kaj za svojo notranjost, za notranjo ureditev svojega srca. Tu so doma tvoja razpoloženja, gonilne sile, ki ti danes kalijo srečo, jutri pa te delajo pretirano srečnega." Te spodbudne besede Phila Bosmansa na prvi strani župnijskega lista na svoj način vabijo vernike, naj si sredi vsakdanjega vrveža vendarle vzamejo čas za samoto in duhovnost, za premišljevanje in molitev, da bi bili bolj sposobni izpolnjevati svoje človeško poslanstvo zvesti Bogu. Trije duhovni voditelji naše duhovnije - g. Marijan Markežič, g. Alessio Stasi in msgr. Cvetko Žbogar - spominjajo naše vernike, da lahko najdejo celo vrsto počitniških duhovnih pobud za vse starosti v tedniku Družina št. 23 z dne 10. junija pod naslovom Duhovne vaje 2007. Duhovnja sv. Ivana organizira posebej za strežnike in druge otroke počitniški teden v Žabnicah od 4. do 10. avgusta. Zainteresirani se lahko prijavijo do 30. junija pri župniku g. Marijanu. V tem tednu bo naša duhovnja tudi praznovala svojega zavetnika, sv. Janeza Krstnika. V četrtek, 21. junija, bo ob 20.30 v cerkvi in na dvorišču za njo celovečerni koncert Mešanega pevskega zbora Lojze Bratuž. V soboto, 23. junija, bo ob 20. uri predpraznična maša, pri kateri bodo somaševali vsi trije dušni pastirji, ki bodo tudi blagoslovili obnovljene slike sv. Vida in Modesta. Isti dan ob 21. uri bodo gojenci SCSV Emil Komel in ArsAtelier oblikovali koncert z naslovom Glasba pod cerkvenim obokom; sledita tradicionalna družabnost in kresovanje. Dan kasneje, v nedeljo, 24. junija, bo ob 10. uri praznična sveta maša.

ŠZ Olympia: skateboard šola

Šola za dečke in deklice od 7. leta dalje poteka od 18. do 30. junija od 17. do 18.30 ure na igrišču telovadnice ŠZ Olympia - Drevored 20. septembra 85 v Gorici. Informacije: Damijana Češčut, telefon 335 5952551 (v večernih urah).

Prejeli smo

"Najprej naj izrazim globoko hvaležnost za lepo doživetje s potovanja po Kitajski." Tako se začenja navdušenja polno pismo, ki ga je na našo upravo naslovila ga. Adrijana Koron iz Nove Gorice, naročnica, ki je bila letos izžrebana za potovanje z Novim glasom od 15. do 24. maja. "Obvestilo o žrebu me je zelo presenetilo in kar nisem mogla verjeti, da se bo to resnično zgodilo. Takoj pri odhodu sem ugotovila, da bo tudi družba z vodjo g. Markužo zelo prijetna," se nadaljuje pismo, ki je zaradi prijaznosti podpisane gospe resnično presenetilo tudi nas. Ga. Koron je nato navedla nekaj vtisov iz tega tako oddaljenega sveta, ki jo je očaral. "Posebno doživetje je bil ogled Kitajskega zida in vzpenjanje po njem. Tudi obe gledališki predstavi iz potovalnega programa sta bili izjemni. Nepopisno lep je bil polet iz Pekinga proti domu. Opazovali smo lahko zemljepisno in zgodovinsko zanimiva območja: puščavo, Sibirijo, Ural, ruska prostranstva z rekami in naselji, Poljsko in Nemčijo (...), pa še polet čez prelepe Alpe in pristanek v Benetkah. In spet smo pridobili šest ur, ki smo jih na Kitajskem izgubili." Ga. Koron končuje svoj dopis takole: "Celotno izkustvo tega potovanja me je obogatilo z novo vsebino, ki še vedno odmeva v moji notranjosti. Še enkrat pritrkna hvala za vse doživetje. Vsem sodelujočim pri časopisu Novi glas ter vsem, ki kakorkoli podpirajo izdajo tega, želim še veliko sreče in uspehov." Veseli smo, da je gospo Adrijano izlet tako osrečil, obenem pa smo ji tudi hvaležni za njen prijazni odziv. / Ured.

Knjižna novost / Na liceju Dante Alighieri

Predstavitev knjige Josepha Ratzingerja v Gorici

V ponedeljek, 11. junija, je prof. Giorgio Paximadi na liceju Dante Alighieri predstavil zadnjo knjigo, ki jo je napisal papež Benedikt XVI., *Jezus iz Nazareta*. Prisotna sta bila tudi nadškof Dino De Antoni in goriški prefekt Roberto De Lorenzo. Paximadi je študiral teologijo v Milanu in Fribourgu, sedaj poučuje Staro in Novo zavezo na univerzi v Luganu v Švici. Napisal je tudi več knjig na temo biblične retorike. Goriški nadškof je pri predstavitvi predavatelja med drugim povedal, da je prof. Paximadi Gorican, ker so bili starši z Goriškega.

Paximadi je začel predavanje s trditvijo, da ni nobena izjema v tem, da papež piše knjigo, vendar pogledati moramo, kako jo piše. Kardinal Schönborn je kritiziral italijanski prevod, ker ta ima kot ime avtorja Benedikt XVI., ne pa Joseph Ratzinger, kot bi moralo biti. Ratzinger je napisal v uvodu: "Knjiga na noben način ni dejanje cerkvene učiteljske, je le izraz mojega

iskanja Gospodovega obličja. Zato je vsakdo svoboden, da mi lahko ugovarja." To je torej knjiga, ki jo je napisal Ratzinger in ne papež Benedikt XVI., čeprav sta to ena in ista oseba. To pomeni tudi, da v Cerkvi uveljavljanje avtoritete ne izhaja iz neke funkcije

izjemen kot vsak človek.

Ratzinger v knjigi tudi poudarja, da so se eksegeti v preteklosti večkrat v svojih analizah oddaljili od resničnega Jezusa, razdalja med zgodovinskim Jezusom in Jezusom, kot so nam ga predstavili teologi, je postala žal vedno

(kot jo ima papež ali predsednik), ampak iz neke "osebe". V Cerkvi verniki ne sledijo nekemu funkcionalizmu, ampak konkretnemu človeku, ki ima osebno zgodovino, ki živi svoje življenje, ki je

globlja. Predavatelj je poudaril, da je vrednost te knjige prav v tem, da bralca spodbuja z vprašanjem: ali je metodološka pot, ki jo je izbrala Cerkve do sedaj, res tista prava? Ali bi ne bilo

prav, ko bi poiskali tudi drugo metodološko pot? Ratzinger pravi, da krščanska vera ima osnovo v zgodovinskem Jezusu. In neka vera, ki postavlja v ozadje zgodovinski dogodek izpred dvatisoč leti, ni prava vera, je neke vrste gnosticizem. Zato je metodološka pot, ki se drži zgodovinskih podatkov, zelo pomembna, čeprav ima tudi ta pot mejo, ker Jezus ni bil le človek, ampak tudi Bog. In do Boga lahko pridemo le skozi posebno spoznanje, spoznanje, ki ga lahko dobimo le preko osebne vere. Vera je torej predpogoj za spoznanje Jezusa. Ker pa današnji svet zanimajo samo dejstva, je vera postala povsem drugačna zadeva. Ratzinger želi v knjigi odkriti korak za korakom resnični Jezusov obraz, in to kar preko evangelijev. Jezus je bil konkreten in resničen človek - pravi papež -, le če se je v njegovem življenju zgodilo nekaj res izrednega. Samo tako razumemo dejstvo, da je neka skupnica neizobraženih ribičev lahko ustanovila prvo Cerkve, ki je imela v zgodovini tak velik pomen.

Knjiga se dotika tudi drugih teoloških in konkretnih vprašanj in njen način podajanja je izjemno poglobljen, analitičen, vendar napisan na zelo razumljiv način.

Karlo Nanut

KULTURNI DOM Komigo

Slovo ob šegavosti Seviljskega brivca

Pomladni del trijezičnega festivala komičnega gledališča Komigo, v organizaciji goriškega Kulturnega doma in sodelovanju drugih slovenskih in italijanskih ustanov, je sklenil pester krog svojih predstav. Zadnja je bila na vrsti v ponedeljek, 4. junija. Prvič je bil oder kar dobro zasedene dvorane Kulturnega doma pri-

zorišče opere. V goste je prišla ljubljanska Opera s prikupno postavitvijo znanega Seviljskega brivca Gioacchina Rossinija, ki je s svojo neomajno komično privlačnostjo popolnoma osvojil gledalce. Publiko res ni štedila s ploskanjem ob koncu dveurnega glasbenopevskega užitka, pa tudi po raznih znanih arijah, čeprav je bilo oper-

no delo uprizorjeno v komorni obliki. Orkestra namreč ni bilo, pevce je na klavir spremljal dirigent Igor Švara, a kljub temu je komični operni splet v režijski zasnovi Cirila Debevca zabelstel v vsem svojem humornem žaru. Seveda so k temu s svojimi pevske in interpretacijskimi veščinami prispevali izvajalci, baritonist Zlatko Perger kot premeten protagonist Figaro, mlada mezzosopranistka Barbara Sorč-zaljubljena Rosina, tenorist Andrej Debevec kot po njej hrepeneči snubec Lindor oz. grof Almaviva, sopranistka Edita Garčević Koželj kot hišna pomočnica

Berta in Franc Javornik kot neuspešno previdni Rosinin varuh Don Bartolo. Pevsko je nekoliko bolj v senci ostal basist Al Vrezec, ki je poosebil Don Basilio. Odrsko sliko so seveda uokvirjali in dopolnjevali realistični scenski elementi in razkošni, lepo izdelani stilni kostumi, za kar so poskrbeli Anton Bavčar, Danilo Šapla in Zdenko Gregorič. Ob ljubljanski postavitvi so gledalci spoznali, da je mogoče vsrkti vso očarljivo humornost Rossinijeve opere tudi brez polnosti orkestrske spremljave, če znajo izvajalci posredovati skladateljevo glasbeno moč.

IK

GORIŠKI VRTILJAK Abonma za mlade

Resna tematika v humornem ključu

Goriški vrtiljak je svoje najstniške abonente Abonmaja za mlade tako rekoč pospremil v počitniške dni, saj je bila zaradi organizacijskih zapletov njegova zadnja ponudba v letošnjem šolskem letu šele v ponedeljek, 28. maja, kot vselej matineja v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž. V goste je tokrat prišlo Prešernovo gledališče Kranj z igro Blazno resno zadeti, ki se je porodila kot dramatizacija istoimenskega romana mladinske in otroške pisateljice Dese Muck. Znana avtorica je v zadnjem desetletju napisala vrsto romanov za mladino, pa tudi prvenec za odrasle, in niz krajših poučnih mladinskih romanov pod naslovom Blazno resno o..., med katere spada tudi Blazno resno zadeti. V njej je pisateljica uspela na poučen, a obenem neobremenjujoč in humoren način spregovoriti o zelo resni in kočljivi temi, zasvojenosti od drog. Brez moraliziranja in sprenevedanja se v igri poda v brezno odvisnosti mladih od

mamil, ki korenini v družinah z resnimi problemi. Mladostniška odvisnost je le vrh ledene gore, pod katero se skrivajo marsikateri odvisnosti njihovih staršev ali nesposobnost socialnih služb, ki bi morale mlade izpeljati z dna, na katero so padli ob soočanju z drogami. V predstavi glavno junakinjo, priložnostno pisateljico, mater dveh otrok, ki se odloči napisati knjigo o zasvojenosti mladih z mamili, v povsem naravni, iskreni igri pooseblja sama Desu Muck. Njenega moža Maksa, "priraščenega" na televizijski daljinec odlično odigra Ti-

ne Oman. Žužo, petnajstletno zasvojenko, ki se zmeraj zateče k Desi, ko jo preganja policija, izmenoma poosebljata mladi Nina Rakovec ali Nataša Roblek. V alkoholika Mira, Žužinega očeta, se z običajno igralsko veščino prelevi Peter Musevski, radovedna, klepetava sosedna Rezka je Vesna Jevnikar, Žužina mama, ki se ne more rešiti iz svojega temnega zakona in ne zna pomagati hčeri, je Mojca Partljič. Žužino prijateljico Leno, ki se pride odvajati heroina prav k Desi, pa izmenoma realistično igrata Nena Močnik ali Petra Krištofelc. Matjaž Višnar je policijski inšpektor, ki kot nekaj deus ex machina razreši zmedeno vsebinsko štreno, ko se zdi, da se protagonisti ne bodo zmogli izmotati iz nje. Igra se konča optimistično, Žuža in Lena se rešita iz objema mamil in nadaljujeta šolanje,

Žužina mama se končno odloči prijeti za vaje svojega življenja, Desu pa dokonča svoj realistični roman, za katerega vemo, da bo gotovo uspešen, saj je stvaren, vzet iz pravega življenja. Predstava se dotakne problema odtujenih odnosov, osamljenosti otrok v pre zaposlenih družinah in iskanja identitete mladih, pa tudi in predvsem povsem nevsiljivo poučuje, kam lahko pripelje zasvojenost z mamili in kako se ob vztrajnosti in ljubezni lahko izkoplje mlad človek iz nje. Zaradi obravnavane tematike in sosledice menjajočih se situacij je bila morda predstava malce težje razumljiva za dijake prvih razredov, za ostale, pa še posebno za tretješolce, zelo dobrodošla, saj jih je, kljub vseki duhovitemu pristopu k problemu, gotovo krepko stresla in posvarila pred pogubnostjo drog. Nedvomno je nasula cel kup iztočnic za konstruktiven, odkrit pogovor na to temo v šolskih klopetih.

IK

MEŠANI PEVSKI ZBOR LOJZE BRATUŽ

vabi na celovečerni koncert

PESEM... DUŠA IN SRCE

dir. Bogdan Kralj

četrtek, 21. junija, ob 20.30

v cerkvi sv. Ivana v Gorici

V SODELOVANJU Z ZVEZO SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

ZAVOD SV. DRUŽINE Poletno središče Srečanja v organizaciji Skupnosti družin Sončnica

Brezskrbna zabava, igre in prijatelji v deželi pravljic

Z živobarvnimi šilastimi čepicami iz lepenke so v sredo, 13. junija, osnovnošolci, ki obiskujejo "deželo pravljic" - poletno središče Srečanja v Zavodu sv. Družine, glasno zakričali trikratni hip-hip-hura. Tako so se na svoj način sredi čudovitega parka zahvalili predstavnikom ustanov, ki so omogočile središče, prisotnim na uradnem odprtju.

Spet je čas počitnic, je v imenu organizatorja, Skupnosti družin Sončnica povedala podpredsednica Anastazija Fon. "Da ne bi sedeli samo pred televizijo, računalnikom in play-stationom, smo tu, da bolj koristno preživimo prosti čas." Po šolskem letu, ki je za otroke seveda naporno, je prav, da se posvečajo brezskrbni zabavi, igri in prijateljem. "Če bomo imeli vesele misli in se bomo med sabo imeli radi, je to največje jamstvo za srečo in zadovoljstvo," je povedala. Glavna skrb organizatorja je, da bi se otroci v poletnem središču imeli lepo, je poudaril Mauro Leban. Ker pa so v vsaki organizirani skupnosti potrebna pra-

Foto DPD

vila in je prav že otroke uvajati k odgovornosti, jih je pozval k sodelovanju. Za podporo pri projektu se je Leban zahvalil predsedniku Sveta slovenskih organizacij za Goriško Janezu Povšet, upravitelju duhovnije sv. Ivana g. Marijanu Markežiču, sestram Zavoda in še posebno predstojnici s. Alojziji za toplo gostoljubnost in prijaznost; za konkretno vodenje središča in spremljanje otrok pa vzgojiteljem in mladim pomočnikom. Vreme v prvem tednu središča je bilo žal

precej muhasto; v tem tednu pa so postavili bazen, ki je otrokom v veliko veselje. Devetindesetletni otrokom, ki so obiskovali prvi teden Srečanj, je Povše naročil, naj navezujejo prirčne odnose in radi prisluhnejo drug drugemu, sicer pa "poletno središče ste vi!" Med drugim se je zahvalil staršem, ki otroke zaupajo zanesljivim mentorjem. Markežič je na svoj način, energično in jedrnat, izrazil željo, da bi bile otrokom poletne počitnice dolge in nasmejane. Tudi v tem času, jih je

opozoril, naj se spominjajo na tri pomembne točke: živijo naj tako, da bi bilo vse, kar delajo, dobro zanje, za druge in za Boga.

Vezna nit pettedenskih Srečanj 2007, ki se bodo končala 13. julija, je dežela pravljic, je povedala vzgojiteljica Ana Turus. Zlasti stare, tradicionalne pravljice so lahko namreč prave zakladnice modrosti, posebno primerne in poučne za otroke, ki

vse preveč plavajo v morju videoiger. V prvem tednu so otroci z vzgojitelji skupno razmišljali o Sneguljčici, sedmih palčkih in drugih likih, o boju med dobrim in zlim ter o odločanju za eno ali drugo. V delavnicah so lahko dali duška tudi svoji ustvarjalni žilici. Poleg tega in prostega igranja pa so se tudi zabavali s petjem in plesom. Gostom na odprtju središča so zapeli znano *Če si srečen* in pesmico o lubenici ter zaplesali ob zvokih cha-cha-chaja.

DD

SNOVANJA Pianistka Neva Klanjšček

Tankočutna in zrela klavirska igra

Pozorna poslušalka in zvesta spremljevalka Snovanj, ki jih prireja Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel, je ob koncu klavirskega recitala Neve Klanjšček v dvorani Pokrajinskega muzeja v goriškem grajskem naselju v torek, 12. junija, zadela v polno, ko je rekla, da je Neva, po rodu iz Števerjana, lepa, pridna in gotovo tudi dobrega srca. Občinstvu se je namreč predstavila zrela pianistka, ki je v zadnjih letih vidno napredovala in doživlja pravi razcvet. Klavir je najprej študirala pri prof. Beatrice Zonta na Glasbeni matici, višjo stopnjo pri prof. Sijavušu Gadžijevu na SCGV Komel. Leta 2003 je uspešno diplomirala na konservatoriju Tartini, leto kasneje pa sklenila univerzitetni študij psihologije. V komaj končanem šolskem letu je obiskovala podiplomski tečaj pri prof. Gadžijevu, sicer pa poučuje na šoli Komel. Dosele se je udeležila več tečajev klavirske interpretacije in komorne glasbe v naši deželi in Sloveniji, nastopa pa kot solistka in v komornih zasedbah.

Na goriškem večeru je pianistka igrala dela štirih evropskih glasbenih velikanov, ki so zaznamovali svojo dobo: Haydna, Schumann, Chopina in Debussyja. Poslušalce je tako popeljala skozi obdobje, ki označuje razvoj klavirja kot glasbila in zajema različne slogovne govorice, od klasicizma prek romantike do simbolizma in impresionizma. V primeri žametni svetlobi je elegantno in brezhibno začela z briljantno Haydnovo Sonato v C duru, prav tako je odlično odigrala jedrnat Schumannovo Sonato v g molu op. 22. Po krajšem premoru je svoj recital prepričljivo nadaljevala z nežnim in hkrati drznim Chopinovim Scherzom op. 31 št. 2 (Meditation), znanim zaradi čvrstega čustvenega naboja, učinkovito pa sklenila s tremi impresionističnimi "slikami" Claudea Debussyja, mojstra tankočutne neposrednosti in rafiniranih harmonijskih barv: Les collines d'Anacapri, Le serenade interrompue in z znano L'isle joyeuse. Navdušeni aplavz je nagradila z dodatkom.

DD

Nova rumena tabla na Travniku! Na pročelje stavbe, kjer je že bila plošča z imenom trga "Piazza della Vittoria", so tik pred začetkom Raštela postavili novo tablo z nekdanjima imenoma tega goriškega trga. To nedvomno le ovrednoti zgodovinsko stvarnost in prikazuje goriške korenine v pravi luči.

Prejeli smo

Prizadevanje za naš jezik - zbogom!

Pred nedavnim sem v Sobotni prilogi Dela prebral zanimiv članek o našem odnosu do jezika. Sporočilo je bilo razvidno že v naslovu - Saj menda vsi znamo angleško, mar ne? V našem primeru bi besedico angleško spremenili v italijansko, pa bi šlo! Na članek sem se spomnil prejšnji dan, ko so stavkali novinarji na radiu in televiziji in ko je časnikar, ob koncu večernega radijskega dnevnika (bila so poročila v skrčeni obliki, zaradi stavke namreč) presenetil z glasnim "Dober večer". Mene osebno ni samo presenetil, ampak tudi razjezil, da sem že sekundo zatem ogorčeno ugasnil radio. Radio Trst A.

Vlado Klemšec
bivši poslušalec

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES KONFERENCA ZA ITALIJO v sodelovanju s KROŽKOM ZA DRUŽBENA VPRAŠANJA "ANTON GREGORČIČ" in z ZVEZO VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO

vabi

NA PROSLAVO OB OBLETNICI OSAMOSVOJITVE SLOVENIJE

v petek, 22. junija 2007, ob 20.30
Pod lipo v Števerjanu (Klanec 14)

Program predvideva predstavitev najnovejšega dela prof. dr. Jožka Šavlija: KARANTANIJA, nastop trobentača/veterana, otroškega zborčka in duet violin. Gledališka umetnika BOGDANA BRATUŽ in ANTON PETJE bosta recitirala Gradnikove pesmi.

Večer bo počastil s svojo prisotnostjo dr. Milan Zver, minister RS za šolstvo in šport

Obvestila

SKRD Jadro in SKRŠD Tržič vabita na tradicionalno svetoivansko kresovanje Kresna noč za poletno enakonočje v Laškem v četrtek, 21. junija 2007, od 20.45 dalje. Družabni večer bo na prireditvenem prostoru v Selcah. Nagrajeni bodo tudi najlepši venčki.

Sklad Mitja Čuk prireja poletno središče Kratkčasnik 2007 v vrtcu v Doberdolu od 2. do 27. julija, od 8. ure do 13.30 z malico. Prijetno vzdušje, majhne skupine, prijazne vzgojiteljice, veliko zabave, ekskurzije, izlet in še veliko drugih prijetnih dejavnosti bodo popestrili in razgibali poletje vaših otrok. Vpis in zavarovanje 15 evrov. Tedensko plačilo 40 evrov; mesečno 140 evrov (4x35 evrov). Mesta so omejena. Vpisi in informacije na tel. 335 5952551 (Damiana) pon.-pet. 9.00-11.00 in 19.00-20.00; samo info: Sklad Mitja Čuk - tel. 040 212289.

V Gnidovčevem domu na Mirenem Gradu se nadaljuje razstava ilustracij Paole Bertolini Grudina in Walterja Grudine.

Urad za slovenske šole obvešča kandidate, ki so vložili prošnjo za pogojno vključitev v bivše permanente lestvice in bodo do 30. junija dosegli predvideno habilitacijo za poučevanje ali specializacijo za podporni pouk, naj do 30. junija vložijo prošnjo za polnopravno vključitev v zgoraj omenjene lestvice. Prošnjo, katere obrazci so na spletni strani ministrstva za javno šolstvo, morajo nasloviti na Urad za slovenske šole v ul. Rismondo, 6, v Gorici. Urad je na razpolago za

morebitna pojasnila.

Urad za slovenske šole obvešča kandidate, ki so opravili redni natečaj in ki so naknadno dosegli specializacijo za poučevanje podpornega pouka ter se želijo vključiti v posebne sezname za podporni pouk, da morajo do 3. julija 2007 vložiti tozadevno prošnjo, naslovljeno na urad, ki upravlja posamezne natečaje. Podrobnejša pojasnila in dopise s potrebnimi obrazci so dosegljivi na tajništvih šol. Urad je na razpolago za morebitna pojasnila.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 22.06. do 28.06.2007)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

Petek, 22. junija (v studiu Andrej Baucon): Cez poletje z narodnozabavno in dalmatinsko glasbo - Zanimivosti in humor.

Ponedeljek, 25. junija (v studiu Andrej Baucon): Pop poletje z najlepšo glasbo 80. let - Živemu se vse zgodi - Zanimivosti.

Torek, 26. junija (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 27. junija (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Zgodba o kavi - Izbor melodij.

Četrtek, 28. junija (v studiu Niko Klanjšček): Poletje po domače.

SKRD JADRO

ob 20-letnici delovanja

vabi na

KONCERT TRIA ETNO PLOČ Z MARTINO FERI

Sreda, 27. junija 2007, ob 21. uri
pred knjižnico v Ronkah

V nedeljo, 1. julija 2007 bo v Ogleju

SREČANJE SLOVENCEV, ŽIVEČIH PO ITALIJI

Začelo se bo z mašo v baziliki ob 11.30 in nadaljevalo v kleti/gostišču Ca Tullio (ki je oddaljeno 500 m na poti proti Gradežu - je dobro označeno). Predviden je krajši kulturni program. Prisotni bodo predstavniki slovenske države in deželne vlade. Pel bo mešani zbor iz Mirna in nastopil umetnik Tone Kuntner. Poskrbljeno bo za prijetno druženje in pogostitev.

Goriška Mohorjeva družba

BRUNO J. KOROŠAK

SAGGI DI TEOLOGIA DOGMATICA

Pri Goriški Mohorjevi družbi je ravnokar izšla knjiga teoloških razmišljanj patra Bruna J. Korošaka, ki je veliko let poučeval na rimski papeški univerzi Urbanianum.

Dobite jo v naših knjigarnah!

V gledališču Rossetti

Peti festival Trst za ples

V tržaškem gledališču Rossetti se je pred kratkim končala prireditev Trieste per la danza 2007 - Trst za ples 2007, ki jo peto leto organizira z deželnim Stalnim gledališčem skupina ArtefettoDanza iz Trsta pod vodstvom Corrada Canullija. Šlo je za sklop treh plesnih večerov, ki so potekali v dvorani Bartoli Rossettija od 19. do 27. maja. Mlada plesalka-koreografa Daniele Albanese in Carlotta Plebs sta z različnim osebnim pogledom na sodobno plesno umetnost odprla ta plesni festival.

Daniele Albanese se je predstavil z dvema solo točkama, v katerih je razvil odnos med gibanjem, čuti, prostorom in spominom. Z njim je sodelovala tudi nevrofiziologinja Elena Borra, ki se zanima za novejša raziskovanja na področju izobraževanja s pomočjo čutov in prostora. S pomočjo gibov razvija Albanese različne osebnosti, ki živijo v njegovem koreografskem prostoru.

Carlotta Plebs ima čisto drugačen pristop, saj je bila njena koreografija z naslovom "Tin. Ambulis" zelo pripovedna. Z gibom in pomočjo glasbene kulise pripoveduje življenjsko zgodbo ženske, od rojstva, prvih korakov, mladostne vznemirlivosti, zrelosti, staranja in smrti. Avtorica je plesala tudi v beneški

"Biennale danza" za znano koreografkinjo Carolyn Carlson.

Drugi plesni dogodek je ustvarila slovenska plesalka in koreografinja Tanja Skok, doma iz Kopra, s plesno-gledališkim delom Bassa continua na glasbo Daria Marusića. Delo, ki je nastalo v produkciji Plesnega teatra Ljubljana, je intimno povezano z našimi kraji, saj se navdihuje po freski

sančnih plesov, je združila to znanje z navdihom, ki ji ga je dala freska, in ustvarila delo, ki združuje stare in nove plesne vzgibe v zanimivo celoto. Ob koncu se Skokova, ki jo na odru spremlja plesalec Milan Tomasik, uleže na velik kup soli, saj se plesno delo razigrano konča z branjem recepta o mariniranju rib v istrskem dialektu.

Mrtvaškega plesa, ki jo je naslikal Johannes de Kastau leta 1498 v cerkvi v Hrastovljah. Sam naslov koreografije se navezuje na renesančni ples Bassadanza, ki je imela slovesen in počasen ritem. Tanja Skok, ki se ukvarja tudi z raziskovanjem in izvajanjem rene-

Letošnji festival je sklenil veliki angleško-španski plesalec in koreograf Thomas Noone s svojo plesno skupino. Precizni gib in profesionalnost njegove skupine se ne moreta primerjati z drugimi letošnjimi izvajalci. Z jasnimi in gotovimi potezami je takoj začrtal

bistvo zgodbe: težave v odnosih med moškimi in ženskami našega časa. Thomas Noone je študiral ples v Londonu, leta 2001 je ustanovil svojo skupino, ki ima sedež v Barceloni, a nastopa po celi Evropi. Njegova partnerka je Katalonka Nuria Martine.

Noone se je predstavil z dvema plesnima deloma, Before in Crash. Prvo je refleksija o tem, kako lahko strah, da bi izgubili življenjsko srečo, res povzroči, da jo izgubimo. Na odru sta moški in ženska, ki hočeta, da drugi vzame nase nemir in negotovost obeh, in prav to ju onesposobi, da bi žive-la veselo v dvoje. Koreografija izraža to paniko in krčevitih gibih in zadušnem dialogu s soplesal-cem.

Drugo delo, Crush, je pa za dva para in temelji na noveli norveške pisateljice Linn Ullman. Koreografija opisuje odnose med pari in posamezniki, moškimi in ženskami in je v svoji plesni fluidnosti zelo zanimiva.

Ob peti izvedbi festivala Trst za ples je ArtefettoDanza v predverju gledališča Rossetti organiziral razstavo plesnih fotografij tržaškega umetnika Fulvia Rubeseja z naslovom Aequilibrium, ki jo je prej gostil londonski plesni center The Place.

Festival je ponudil tržaški publiki predstave, ki jih ni navajena gledati; slo je za novo, sodobno govorico, ki hoče občinstvu približati sodobno plesno umetnost. Upamo, da bo pri nas še več prostora za take plesne dogodke, ki bogatijo in tudi vzgajajo.

Raffaella Petronio

Kratke

Peter Krečič, dobitnik nagrade zlat venetski konj

Umetnostni zgodovinar in kritik Peter Krečič je dobitnik nagrade zlat venetski konj. Nagrado za življenjsko delo na področju strokovnega proučevanja, arhiviranja ter vrednotenja slovenskega grafičnega in industrijskega oblikovanja je letos drugič podelila komisija, sestavljena iz oblikovalcev, arhitektov, umetnostnih zgodovinarjev, likovnih kritikov in novinarjev. Krečiču bodo nagrado izročili septembra v Celju. Za nagrado so bili letos nominirani še Alenka Bajželj, Meta Dobnikar in Jure Apih, Maja Kržišnik, Matija Murko, Jernej Repovš, Vesna Teržan in Gojko Zupan. Prvi je nagrado leta 2006 prejel umetnostni zgodovinar, likovni kritik in urednik Stane Bernik. Pobudniki nagrade zlat venetski konj, o kateri je letos odločala 29-članska komisija, so Vesna Budnar Četkovič, Stane Jagodič in Oskar Kogoj. Nagradenec dobi kipec, ki ga je po motivih z vaše situle povzel in stiliziral v sodobnem duhu Oskar Kogoj. Šestdesetletni Peter Krečič je bil najprej kustos za industrijsko oblikovanje v Arhitekturnem muzeju Ljubljana, od leta 1978 je ravnatelj tega muzeja. Bil je gostujoči profesor na katedri za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani in na Fakulteti za arhitekturo. Znanstveno proučuje slovensko umetnost, arhitekturo 19. in 20. stoletja ter umetnostno kritiko v času med obema vojnoma. V 70. letih se je posvečal pretežno vprašanjem slovenske zgodovinske avantgarde v njenih evropskih okvirih, v 80. in 90. se je ukvarjal z življenjem in delom arhitekta Jožeta Plečnika. Objavil je vrsto monografij in znanstvenih razprav. Vrsto let se je ukvarjal tudi z umetnostno in arhitekturno kritiko. Predaval je na številnih univerzah po Evropi in v ZDA. / STA

Stoletnica rojstva dr. Ferdinanda Kolednika

Pred sto leti se je rodil zaslužni duhovnik in vnet prevajalec dr. Ferdinand Kolednik, ki ima velike zasluge, da so marsikje v svetu spoznali slovenski narod.

Kolednik se je rodil 24. maja 1907 v Mariboru. Bogoslovne študije je dokončal v Zagrebu in je najprej deloval kot duhovnik na Hrvaškem. Nato je skrbel za slovenske izseljence v Franciji, po vojni pa je deloval med izseljenci v Kanadi in misijonaril v Ekvadorju in še kje. Zadnja leta svojega plodnega življenja je preživel v Podgorju v Rožni dolini na Koroškem, kjer je tudi umrl 1. septembra 1981. Pokopali so ga v kraju Rain pri Gradcu. Kolednik je prevajal iz slovenščine v najpomembnejše svetovne jezike. V Slovenskem leksikonu novejšega prevajanja je navedenih nad 50 enot njegovih prevodov, a nekaj jih je ostalo v rokopisu. Najbolj vneto je prevajal Jurčičevo povest Jurij Kozjak. Poskrbel je tudi za prevajanje tega dela v številne jezike, tako da je ta povest prevedena v kar 50 jezikov, a v več primerih je prevod ostal v rokopisu.

Omeniti velja, da je dobil zlato medaljo Francoske akademije za prevode v francoščino. Bil pa je tudi častni član Društva književnih prevajalcev Slovenije. / (mab)

Glasba ne pozna meja

Mestna občina Nova Gorica in Zveza kulturnih društev Nova Gorica prirejata v soboto, 23. junija, prireditev Glasba ne pozna meja. Na njej bodo nastopile amaterske pihalne godbe, ki bodo zastopale etnične skupine oz. narode, katerih predstavniki so bili udeleženi v bojih na Soški fronti med prvo svetovno vojno. Glavno sporočilo prireditve bo, da je na tem zgodovinsko in politično nemirnem območju na tromeji med romanskim, slovanskim in germanskim svetom končno nastopil čas, ko meje več ne ovirajo razvoja in sodelovanja, da so se vojne in spopadi tu za vedno končali in da je nastopilo obdobje politične modrosti, blaginje, strpnosti in sožitja. Predstavniki etničnih skupin, ki so se nekoč morda znašle na nasprotnih straneh ali pa v skupnih bojnih jarkih, se bodo zdaj zbrali kot udeleženci vesele prireditve, ki bo na območje prinesla praznično vzdušje. Koncert bo potekal na različnih lokacijah vzdolž celotne linije Soške fronte, od bovškega na severu do Krasa na jugu istočasno.

Za naš jezik

Prevajati ali tolmačiti?

Vtis imam, da marsikdo ne pozna razlike med prevajalcem in tolmačem, pač pa se mu zdita besedi sopomenki, kar je daleč od resnice.

Prevajalec je, kdor prevaja pisno: navadno dela doma, obdan s slovarji, enciklopedijami, leksikoni, vsakovrstnimi glosarji in jezikovnimi priročniki. Odlično mora poznati *izhodiščni jezik*, iz katerega prevaja in *ciljni jezik*, v katerega prevaja vsakovrstne članke in knjige. Ravno tako dobro mora seveda poznati oba jezika **tolmač**, čigar delo pa je precej drugačno. Tolmač namreč prevaja navadno na simpozijih in strokovnih srečanjih. Ustno tolmači **simultano** (sproti stavek za stavkom, istočasno z govornikom), če sedi v kabini s slušalkami, da sliši govornika, **konsekutivno** pa, če stoji ob govorniku in se slednji ob koncu vsakega daljšega odstavka ustavi in mu pusti, da tolmači, kar je povedal. Bistveno za prevajalca je, da je natančen in jezikovno kreativen, za tolmača pa, da je samozavesten in hiter.

Knjigarna Libris v Kopru

S spominskega večera o dr. Josipu Agnelettu (1884-1960)

Trije stebri slovenske Istre

Ob siceršnjih številnih drugih kulturnih srečanjih organizira knjigarna Libris iz Kopra vsako leto tudi po tri večere na domoljubne teme. Na pobudo istrskega rojaka na Tržaškem Dušana Jakomina je letošnje večere posvetila trem istrskim osebnostim, ki so predstavljali prave stebre slovenske Istre. Prvi večer je bil pri Sv. Antonu nad Kopro posvečen istrskemu Čedermacu Avguštinu Zlobcu, čigar lik in življenjsko Kalvarijo je osvetlil Dušan Jakomin. Drugi je potekal v sredo, 6. junija, v knjigarni Libris v Kopru, kjer sta avtor tega sestavka in tržaški novinar Ivo Jevnikar predstavila življenje, delo in lik dr. Josipa Agneletta. Tretji večer pa bo v Kortah, v četrtek, 21. 6. 2007, ob 18.00, ter bo posvečen duhovniku, kulturniku in politiku Franju Ravniku, čigar življenje in delo bo predstavila zgodovinarica, kulturna delavka in publicistka Nada Morato.

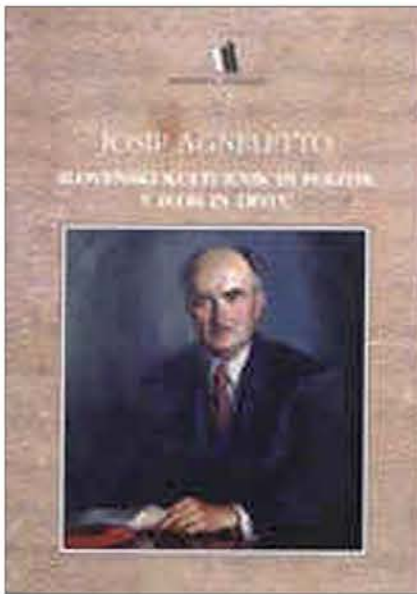
Agnelettovo življenje in delo

Avtor tega sestavka je najprej predstavil kratek curriculum vitae te enkratne osebnosti, ki jo je slovenska Istra dala Primorski in Sloveniji. Življenjska pot je Agneletta vodila od osnovne šole v Trseku pri Marežigah in v Trstu na gimnazijo in Ljubljano in nato na Dunaj, kjer je najprej doktoriral na pravni fakulteti in nato še diplomiral iz gospodarskih ved na dunajski eksportni akademiji. Deloval je kot pravnik, gospodarstvenik, politik, publicist, kulturnik in narodni buditelj. V Trstu je prevzel in vzorno vodil naprej znano pisarno prvaka tržaških Slovencev Otokarja Rybarja. Bil je ustanovitelj in dolgoletni vodja Zadružne zveze v Trstu ter podpredsednik Tržaške posojilnice in hranilnice. Kot politik je organiziral volitve najprej v dunajski parlament (1911) in po prihodu Italije še v italijanski parla-

ment (1924). Kot narodnjak je bil pod nadzorom fašističnih oblasti ter med drugo svetovno vojno tudi dvakrat aretiran in konfiniran. Po drugi svetovni vojni pa je ustanovil stranko Slovenska demokratska zveza in časopis Demokracija. Bil je več mandatov zapored občinski svetnik v Trstu. Kot publicist je objavljaval v številnih pravnih in gospodarskih publikacijah, urejal časopis Demokracija idr. Kot kulturnik in narodni buditelj se je udeleževal že kot študent na Dunaju, nato kot tajnik Kluba za prosvijetu v Pazinu in kot podpredsednik pazinske čitalnice.

Ivo Jevnikar je nazorno osvetlil povojni čas, ko je bil dr. Josip Agneletto ena osrednjih osebnosti med slovenskimi rojaki v Trstu. Opisal je politično zelo raznoliko slovensko stvarnost v mestu, iz katere se je postopoma izlevila današnja stranka Slovenska skupnost, kot tudi silovit ideološki spopad med demokratičnim lokom slovenske tržaške stvarnosti in njenim levim blokom. Dr. Josip Agneletto je namreč s svojo dosledno demokratično in protikomunistično držo izzval proti sebi srd tržaške levice in postal tudi tarča jugoslovanskih varnostnih služb. Začelo se je z uničujočo gonjo proti njemu, njegovi stranki in časopisu Demokracija in končalo z ugrabitvijo s strani UDBE in likvidacijo najprej urednika Demokracije dr. Andreja Uršiča (1947) in nato še podpredsednika stranke Ferda Kalina (1950). V času po vojni je pogumno in vztrajno zagovarjal uresničitev in ohranitev Svobodnega tržaškega ozemlja kot manjšega zla za Slovence. Ko pa to ni bilo uresničljivo, se je z enako prizadevnostjo posvetil boju za narodnostne pravice Slovencev v Italiji in v letih 1947-

1960 skoraj ni bilo spomenice, pri kateri ne bi tudi on sodeloval. **Agnelettov lik** Očetov lik je v intervjuju za Slovenca zelo nazorno predstavil sin dr. Branko Agneletto, ki je na vprašanje avtorja tega sestavka, kaj mu je od očetove osebnosti najbolj ostalo v spominu, odgovoril: "Na prvem mestu trden značaj, ki ga ni moglo nič upogniti, potem njegova izredna delavnost in znanje. Poleg odvetništva je namreč na Dunaju doštudiral tudi ekonomijo. Bil je velik demokrat. Spoštoval je

vsakršno drugačno prepričanje, razen nedemokratičnega in totalitarnega. Bil je tudi velik narodnjak in protifašist. Iz otroštva se pomnim, kako nas je 6. septembra 1930, to je na dan, ko so padle bazoviške žrtve, odpeljal na Višarje ter mi kot 10-letnemu dečku skušal razložiti, kaj se je zgodilo. To je bil nekakšen moj obredni vstop v svet politike in takrat je nastala tudi neke vrste prisega, da se bom ob očetu in drugih demokratih boril proti taki Italiji. Kot ekonomist je bil

stoodstoten liberallec, s poslušom za potrebe malega človeka. Menil je, da je liberalna demokracija edini način, da lahko narod gospodarsko kaj ustvari. Že vnaprej je napovedoval, da bodo druge filozofije, predvsem delavske države, sproti vse porabile, ali celo še prej, preden bo kaj ustvarjeno. Ni bil veren, a je imel prijatelje tudi med duhovniki. Čeprav sam ni hodil v cerkev, je nas otroke pošiljal k cerkvenim obredom. Ko smo dorasli, pa nam je pustil, da ravnamo po lastni presoji. Menil je, da človek, ki je samega sebe izoblikoval, ne potrebuje več zunanje pomoči pri presojanju, kaj je prav in kaj ne, in tudi ne posrednikov med seboj in Bogom. Čeprav ne on ne jaz nisva priznavala Cerkve kot ustanove, sva odločno zagovarjala obrambo sistema vrednot kot enega od temeljev družbenega razvoja. Očeta se spominjam tudi kot svojega velikega odvetniškega učitelja in dobrega družinskega moža. Ne spomnim se namreč, da bi se z materjo kdaj sprl, vsaj pred otroki ne."

Nekaj sklepnih misli

Iz povedanega lahko zaključimo, da je dr. Josip Agneletto petdeset let pred nami vizionarsko napovedal naš sedanji razvoj. Čas mu je namreč dal prav, saj se je tudi nekdaj rdeči Vzhod, vključno s Slovenijo, oprijel njegovega temeljnega kreda, ki so ga predstavljali antitotalitarizem, liberalna demokracija, politični pluralizem in tržno gospodarstvo s poslušom za potrebe malega človeka. Glede na to, da je bil dolgo časa potisnjen v krivično pozabo, smo se mu pred leti Istrani oddolžili s simpozijem, izdajo zbornika ter s postavitvijo spominske plošče na njegovi rojstni hiši v Trseku. Na njej je tudi ime sina dr. Branka Agneletta, ki je po očetovi smrti prevzel Stafeto v svoje roke, nadaljeval očetovo delo in tudi sam umrl sredi priprav za postavitev spominske plošče očetu.

Milan Gregorič

Mavhinje / 7. Zamejski festival amaterskih dramskih skupin Modrica Talija spet kraljica poletnih večerov

Neusmiljena ploha je v petek, 15. junija, temeljito krstila odprtje 7. Zamejskega festivala amaterskih dramskih skupin, ki bo razgibal tri konce tednov, do 1. julija, in priklical na slikoviti, akustični trg v Mavhinje vse tiste, ki ljubijo gledališko umetnost, še posebej tisto, ki se poraja na plodovitih ljubiteljskih tleh te žlahtne literarne zvrsti. Na dveh mavhinskih odrih, pod milim nebom in velikim, solidnim šotorom, se bo zvrstila množica ljubiteljskih igralcev, med temi jih je kar 150 pod 18. letom starosti, kot ugotavlja Maja Lapornik v uvodnih besedah zajetne, lepo oblikovane programske brošure. To pa pomeni, da gledališko snovanje priteguje mlade, saj so odrske deske zelo primeren prostor za premagovanje marsikaterega strahu, pa tudi izvrstno sredstvo za osebnostno rast in izpoved svojih čutenj in razmišljanj, ne nazadnje za bogatenje jezika in piljenje lepe govornice. Upati je, da bo vsaj kdo izmed teh mladih igralcev pristopil h kaki že obstoječi dramski skupini, kajti le ustaljenost in dolgoletna izkušnja sta zagotovilo za neprekinjeno in rastoče delovanje. Pomembnost festivala, ki je letos še bolj razširil svoja obzorja, so na uvodnem, sicer zaradi dežja zelo okrnjenem večeru, ob pozdravnih besedah napovedovalke Darje Gherlani in predsednika neutrudnega in vznesenega prireditelja ŠKD Cerovlje-Mavhinje, Paola Antoniča, poudarili in čestitali organizatorjem za ta maratonski gledališki podvig na novo izvoljeni devinsko - nabrežinski župan Giorgio Ret, odbornica za šolstvo Tjaša Švara, predsednik Slovenske prosvete Marij Maver in v imenu odsotnega predsednika ZSKD Marina Marsiča Igor Gabrovec, ki je

naglasil, koliko truda je vložnega v pripravo festivala, ki se iz leta v leto krepi in na odrih katerega se je predstavilo že veliko gledaliških skupin. Nekatere so vzklije prav ob spodbudi festivala. Pevski pozdrav so sicer maloštevilnim gledalcem, najprej na zunanjem, potem na odru pod šoto-

nizmi. Razvlečenost in pa ključni začetni zaplet, ki nam ga je Werkovala razkrila šele ob koncu, sta gotovo zavrla iskrivost in hiter tempo, ki bi morala prevladovati v komičnem spletu, kjer zaradi odkritja moževega spogledovanja s tajnico privlačna odvetnikova žena hlini amnezijo z vsemi zelo nevšečni-

njeno zavzetost in trud za govorno vzgojo mladih. Iz obšolskih ur Gledališke vzgoje je na openski šoli izšla odrska postavitev dramatizacije dela Antona Ingoliča Tajno društvo PGC, tudi kot poklon stoletnici avtorjevega rojstva. Znan vsehina se plete okoli društva, ki si ga je omislil protagonist Miha in ima za cilj puljenje željčkov iz oglasnih desk, in posledic, ki ga ima tako početje v šoli in sploh v okolju glavnega junaka. Uprizoritev se je izkazala kot nekakšna lepljenka iz številnih statičnih recitativnih prizorov, v katerih so se nastopajoči zelo dobro izkazali v izbrušenem podajanju

Lučke Susič, popeljali člani Gledališke skupine SKK z odrsko priredbo romana Louise Alcott Little Women, Male dame, ki je gledalcem dobro poznan s filmskih platen. Prav na filmske izreze so se zaznavno opirali odigrani prizori. V živobarvnih kostumih na svetli, v glavnem v belino odeti sceni (Magda Samec), so igralci v dobro zasnovanem režijskem ritmu, v katerem se je le občasno zaznalo nelagodje statičnosti, nanizali celotno zgodbo. V njej izstopa pogum mlade Jo, ki jo je s pravo energičnostjo in vitalnostjo poosebila Patrizia Jurincic. Na splošno je šest igralcev veliko bolj sproščeno podajalo svoje like kot štirje igralci, ki so se z nekakšno zadržanostjo in togostjo prelevili v protagoniste zgodbe; le-ta pa je dosledno in tekoče prikazala vsebinski potek.

Zastor na nedeljski večer, 17. junija, je radoživo odstrlo enajst otrok, učencev OŠ J. Jurčič iz Devina in NSS I. Gruden iz Nabrežine, udeležencev poletnih delavnic OPZ Ladjica iz Devina. Pod glasbenim mentorstvom Marje Feinig in režijski zasnovi Jelene Sitar so z lutkami iz blaga, muckami simpatičnih smrkov, ki so si jih zamislili in izdelali nastopajoči sami,

Foto Kroma

rom, poklonili Fantje izpod Grmade, ki so pod vodstvom Iva Kralja zapeli štiri pesmi, med temi Vrabčvo Zdravljico. V soboto se je vreme nasmehnilo organizatorjem, tako da je tudi izpadli petkov program nemoteno potekal. Na prenovljenem, bolj solidnem in z reflektorji mnogo boljše opremljenem odru je dobrodošlico odplesala plesna skupina MOSP pod vodstvom Raffaele Petronio. Za plesnim utrinkom se je razlilo pravo festivalsko, tekmovalno ozračje z nastopom dramske skupine SKD Slavec, ki je v priredbi in režiji Ingrid Werk, ob (pre)veličastnih Beethovnovih intermezzi, odigrala komedijo T. Micheluzija Kratki stik. Priredba je bila v narečju, v katerem pa so se prevečkrat pojavljali neljubi italija-

mi posledicami, ki kaznujejo moža tako, da si ne bo več zaželel "ozreti se čez plot". Med nastopajočimi, ki so z motečimi, karikiranimi gibi in gestikulacijo skalili marsikateri humoristi trenutek, je po še kar naravni igri izstopala Petra Terčon kot raztresena služkinja Adela, zagledana v psihologa. Igralci, v primerno izbranih kostumih, so se kretali med nekaterimi, tudi drobnimi, neposrečenimi scenskimi izbirami in nedoslednostmi. Sobotni večer se je nadaljeval pod šotorom, oder katerega je, ob velikem številu gledalcev, zasedlo trideset mladih dijakov SŠ Srečko Kosovel z Opčin. V šolskem letu so imeli gledališko delavnico pod mentorstvom prof. Lučke Susič, katero vsi poznamo in cenimo

dolgega teksta. Žal, pa je v celoti manjkala režijska nota razigranosti, ki bi naglasila mladostniško neugnanost in "povalinske" podvige. Precej temperamentne in kar razgibane igre je kljub temu pokazala Jasmina Smotlak kot nergaška hišna upraviteljica Karfijola. Alex Rupel je kot Miha vodil celoten razplet dogodkov. Že pozno v noč so gledalce na odru pod milim nebom v čas ameriške secesijske vojne, pod režijskim vodstvom požitvalne

Foto DP

prikazali ljubeč prizorček o snežnem belem mačjem paru, ki je po poroki dobil lep naraščaj, a med njim je bil popolnoma črn muc, ki bi se tako rad prelevil v belega, zato se je "potunkal" v moko, njegovi beli bratci in sestrice pa so hote-

li biti črni, da se ne bi muček čutil različnega od njih, zato so se pojavljali po sajah. Otroci so občinstvu jasno sporočili, da moramo ljubezljivo sprejemati različnosti, saj prav te bogatijo nas in svet nasploh. Razgibana, pomenljiva drobna igrlica, v kateri so nastopajoči zapeli "črni ali beli beli, le da smo veseli!", je bila deležna iskrenih aplavzov.

Pod noč pa je, na zunanjem odru, na strune črne komedije zaigral dramski odsek PD Standrež. Množici gledalcev so se Božidar Tabaj, Marta Bizjak, Federica Bello, Marko Brajnik in Martin Komjanc predstavili z zadnjim celovečernim delom Balkanski špijon Dušana Kovačevića, ki je premiero, v do potankosti preštudirani scenski podobi (nezamenljiva Joško in Franko Kogoj), doživel v letošnjem januarju pod natančno režijsko taktirko Jožeta Hrovata, člana SNG Nova Gorica. Z ostrino zaznamovana satira na račun družbenega ustroja, ki je vladal v nekdanji Jugoslaviji, kjer je vsaka nekoliko drugačna oseba že povzročila sumničarstvo, ki so prerasla v obseden, noro zalezovanje, je pokazala ves svoj rezki obraz v zelo dobri, uigrani in disciplinirani igri Standreških ljubiteljev. Z njo so potrdili, da se kot skupina z nadštridesetletnim neprekinjenim razdajanjem na odrskih deskah lahko spopadejo tudi s takimi zahtevnimi teksti, s katerimi se ukvarjajo poklicna gledališča. Za konec še spored mavhinskega festivalu v tem tednu: petek, 22. junija, ob 19.45: OŠ Stanko Gruden, Žabji kralj; ob 20.15: porabska gledališka družina Nindrik-Indrik ZS, Male bojne; ob 21.15: mladinska skupina SDD Jaka Štoka, Večerja s pisalom; sobota, 23. junija, ob 20.00: otroška dramska skupina Slovenec, Pika Nogavička; ob 21.15: Bilčovske frajle, Skrivnosti iz šolskega veceja; nedelja, 24. junija, ob 19.00: Barvana klapa, Princeza in dobri velikan; ob 20.30: otroška skupina SDD Jaka Štoka, Narobe stvari v mestu Petpedi; ob 21.30: Beneško gledališče, Poletje gre h koncu.

Iva Koršič

Pesniška zbirka

Z vetrom pojem

Tako poimenuje svojo prvo pesniško zbirko, izdano leta 2004, Evgen Gantar. Že od leta 1993 oskrbuje v Baški grapi kar tri Gospodove vinograde: Grahovo ob Bači, Podmelec in Rut. Čez dve leti se bo srečal z Abrahamom. Luč sveta je zagledal v vasi Zavratec severovzhodno od Rovt. Videti je, da ga je že v rojstnem kraju zasvojila narava. Tudi druga pesniška zbirka vonja po naravi: Iz vrča kaplje, izdana leta 2006. Morda je mišljena kaplja, ki zdrkne iz oči, morda kaplja Kristusove krvi: v obeh primerih je kaplja del narave. Evgen Gantar se zaveda vraščenosti človeka v Božji dar, v naravo,

in da je človek neprecenljive vrednosti: višek stvarstva. Pesem je Gantarjeva sobivalka že od njegovih mladih let. Na Srednji verski šoli, oziroma Klasični gimnaziji v Vipavi, na kateri je maturiral, je zlival svoje misli, spozna-

nja, odkritja in trenutke lastne duševnosti v stihe. Sodeloval je v šolskem glasilu Iskra in v njem objavil prve rimane vrstice. Njegove pesmi so še vedno polne osebnega navdiha, vendar vselej obarvane z razumom in ljubeznijo zrele, do sočloveka razumevalne ljubezni.

In narava? Jutro, večer, svitanje, mrak, temota, sonce, sonce, sonce. Tudi v duši! Skoraj lahko rečem, da ni človeka, ki bi ne doživljal trenutkov molka, potrnosti, misel Nanj pa prežene vse take pihljajčke: spet zasije sonce.

Evgen Gantar je nedvomno razmišljujoč besedni umetnik in svojo ljubezen do stihov izpopolnjuje: med prvo in drugo pesniško zbirko je zaznamoval napredek, o katerem podrobneje seznanja bralca Marjan Slabe v Spremni besedi na str. 157 v zbirki Iz vrča kaplje. Pesmi nočem obravnavati, sicer bi bil prizadet duhovni užitek bralca, ko bo med prebiranjem Gantarjevih besednih stvaritev kdaj pa kdaj zašel na stranpot, zaradi povezanosti lastnih in pesnikovih misli. Zamudil ne bo ničesar, ker ga bo avtor potrpežljivo čakal.

Ambrož Kodolija

Mestna galerija Nova Gorica, 7. - 28. junij 2007

Universe of art - Vsemirje umetnosti

V Mestni galeriji se razstava sezona zaključuje s skupinsko slikarsko razstavo novogoriških ustvarjalcev mlajše in srednje generacije. Izbrala jih je umetnostna zgodovinarica in kuratorka Klavdija Figelj, k sodelovanju je povabila osem slikarjev, nekateri so obiskovali ljubljansko, drugi beneško likovno akademijo. Razstavljalci so Miran Cencič, Gigo de Brea, Vasja Draščič, Vasja Kokelj, Peter Mignozzi, Aleksander Peca, Jernej Skrt in Bogdan Vrčon. Projektu se je pridružila še režiserka Anja Medved, ki je, v produkciji Kinoateljeja iz Gorice (Italije), posnela video instalacijo z naslovom Slikar in njegovo ok(n)o, ki si jo je bilo mogoče ogledati samo na dan otvoritve, ter video anketo, v kateri vsak izmed razstavljalcev

razmišlja o slikarstvu, umetnosti, prostoru in času, nacionalnosti. Anketa Anje Medved se povezuje še s

saj je režiserka posnela še intervjuje z osmimi izmed njenih avtorjev.

Kuratorka Klavdija Figelj se je ob nastajanju projekta Universe of art - Vsemirje umetnosti posvetila slikarstvu, razmišljala je o položaju tega likovnega medija skozi čas in prostor, o odnosu umetnika do svojega dela, o dojemanju ljudi, publike in domačega okolja. Sam naslov se navezuje na reklamni slogan Universe of fun - Vesolje zabave, ki se pojavlja v goriškem prostoru. S tem postavlja kuratorka

Vasja Kokelj,
olje na platnu,
210x140cm,
2007

sočasno obširno skupinsko razstavo Passaggi na goriškem gradu, ki jo je pripravilo društvo Prologo,

umetnost nasproti industriji zabave, poudarja dva različna, nasprotna, a prepletena svetova in to prepušča v razmislek.

Kuratorka je na razstavi izpostavila avtorje, ki ostajajo zvesti klasični likovni tradiciji, skušala se je približati njihovem delu tudi skozi njihove ateljeje; ti so, kot je sama napisala, pol svetišča in pol grešni prostori, kamor se slikar zateče pred zunanjim svetom, da bi se osredotočil nase ter začel proces ustvarjanja. Vstop v umetnikov atelje je privilegij, še razmišlja avtorica, prehod v intimni prostor, kjer vse nastaja, kamor prinaša ustvarjalec svoja doživljanja, svoje življenje, saj je neločljivo povezano z umetnostjo in je del produkta, slike. S to mislijo je nastalo tudi delo Anje Medved, ki je izdelala osem projekcij z okni ateljev vsakega slikarja. Osredotočila se je na pogled skozi okno - ta lahko postane tudi pogled v prazno. "Zgodi se takrat, ko pozabimo na čas. Iskanje navdiha je velikokrat boljše skozi okno". Je iskanje, podoživljanje preteklih trenutkov in takratnega čutenja. Okno se spremeni v sliko, slika v okno in zrcali realnost. Njihova projekcija na steno odpira pogled v svetove avtorjev, kjer nastajajo vedno nove zgodbe, kjer se prepletajo življenje, domišljija, dogodki, misli, čustva, vse zgoščeno v eni osebi.

Katarina Brešan

Kratke

Tržaški pokrajinski svet SSK o volitvah v Devinu-Nabrežini

Pokrajinski svet Slovenske skupnosti je na svoji seji 7. junija obravnaval izide občinskih volitev v Devinu-Nabrežini z dne 27. in 28. maja, na katerih je bila potrjena desnosredinska koalicija z županom Giorgiom Retom, neuspešna pa je bila levosredinska koalicija z županskim kandidatom Massimom Veronesejem. Razlika je bila po preštetu čez petsto glasov, kar pomeni, da je nekaj sto tradicionalnih volilcev leve sredine oziroma Oljke glasovalo za potrditev župana Reta. Med temi je bilo tudi več glasov iz vrst slovenskih občanov. Razlogov za ta preliv glasov v omenjenem obsegu je več in koreninijo tako v prejšnjih občinskih upravah in preteklih delitvah leve sredine kot v spremenjenih političnih razmerah.

To velja še posebej za listo Skupaj-Insieme, ki je povezovala politične komponente Oljke in druge manjše skupine. Tako program kot sestava liste sta dovolj verodostojno odražala potrebe in zahteve občanov in tudi volilna kampanja je potekala v pozitivnem ozračju v primerjavi z volitvami pred petimi leti. Zato so volilni izidi v dobršni meri presenetili pobudnike liste Skupaj-Insieme, med katerimi je bila tudi krajevna sekcija Slovenske skupnosti ob soglasju pokrajinskih vodstvenih organov. Zaradi usodne razpršitve preferenc ni bil izvoljen v novi občinski svet nobeden od njenih treh kandidatov na listi, kar je nezaslužena kazen za tiste, ki so se nesebično trudili za uspeh koalicije leve sredine.

Pokrajinski svet SSK obžaluje, da se niso uresničila volilna pričakovanja. Potrebno pa je razumeti in ugotoviti vse vzroke, ki so vplivali na volilni neuspeh in še zlasti na preusmeritev lepega števila slovenskih volilcev na desnosredinsko koalicijo. Ugotoviti je treba, ali je šlo za specifičen pojav v danih razmerah ali za nepovratno oddaljevanje tega dela volilcev. Odločitev volilcev je treba seveda spoštovati. Menimo, da je treba z vztrajnim nadaljevanjem vsakodnevnega zavzemanja za upravičene koristi in težnje naših ljudi spet pridobiti zaupanje tistih, ki so se tokrat opredelili drugače, in ohraniti zaupanje tistih, ki so nam tudi tokrat zaupali svoj glas. Prepričani smo tudi, da bodo le dejstva pokazala, kdo se dolgoročno bori za obstanek in razvoj naše skupnosti na njenem življenjskem prostoru, še ugotavlja pokrajinski svet Slovenske skupnosti.

Zaključek pevske sezone mešanega pevskega zbora Mačkolje

Mešani pevski zbor Mačkolje bo zaključil sezono z dvema koncertoma. Prvega bodo pevke in pevci izvedli v župnijski cerkvi sv. Jerneja v Mačkoljah, v četrtek, 21. junija ob 21. uri. V domači vasi se bo sestav predstavil pod vodstvom Andreje Štucin in a cappella programom.

Celovečerni koncert z godalci pa bo potekal v nedeljo, 24. junija, ob 20. uri, v Križnem hodniku v Piranu. V sklopu istega koncerta se bo predstavil instrumentalni kvartet Allegretto iz Nove Gorice in mlada mezzosopraniстка Mateja Kališnik. Slednja je tudi avtorica priredb nekaterih mladinskih pesmi, ki jih bo MePz Mačkolje odpel pod vodstvom Andreje Štucin. Pridite in prisluhnite! Dodatne informacije na spletni strani www.mepz.mackolje.org/ / ML

Potujoča razstava Umetniki dveh manjšin

Potujoča razstava Umetniki dveh manjšin se je v petek, 1. junija, preselila v prostore Narodne in študijske knjižnice v ul. sv. Franciška 20, kjer bo na ogled do konca poletja.

Fotografska razstava je doživela že več predstavitev. Prva je bila v Kulturnem domu lanskega 20. septembra, sledile pa so ji še postavitev v različnih krajih naše dežele in v obmejnih krajih Slovenije. Nastala je v okviru čezmejnega projekta Pesniki dveh manjšin, ki pogloblja bogato področje manjšinske ustvarjalnosti na obmejnem območju, in sicer med Slovenci v Italiji in Italijani v Sloveniji in na Hrvaškem. Projekt je nastal pod pokroviteljstvom Evropske unije v okviru programa Interreg IIIA Italija-Slovenija 2000-2006, njegova nositeljica pa sta Zveza slovenskih kulturnih društev in Unija Italijanov. Slednja je uredila dvojezično antologijo Pesniki dveh manjšin-Poeti di due minoranze, ki predstavlja izbrane lirike štirinajsetih pesnikov in podrobne, kritično opremljene opise njihovega ustvarjalnega dela. Izbor avtorjev in poezij sta strokovno izvedla prof. Miran Košuta in prof. Elis Deghengi Olujčić, ZSKD pa je poskrbela za realizacijo dvojezičnega videomozaika v režiji Martine Kafol in fotografske razstave s portreti vseh sodelujočih umetnikov, ki jih je v svoj fotografski objektiv ujel Andrej Furlan.

S to zanimivo razstavo bo knjižnica zaključila sezono 2006-2007, med katero so se v knjižnici predstavili trije ustvarjalci mlajše generacije, in sicer Štefan Grgič, Štefan Pahor in Sara Munič. Razstavna dejavnost se bo nadaljevala tudi v naslednji sezoni, ko bodo predstavili še druge mlade umetnike našega prostora.

Špacapan za problem suše na Krasu

Deželni svetovalec SSK Mirko Špacapan je na seji deželne večine s predsednikom Illyjem, kjer je bil govor o rebalansu proračuna, predlagal prispevke živinorejcem, ki so utrpeli škodo zaradi suše. Problem je namreč posebno pereč na Krasu, kjer so pogoji za delo in preživetje kmetovalcev posebno kritični.

Špacapan je rekel, da bi z majhnimi sredstvi in z direktnimi prispevki živinorejcem, podobno kot pred tremi leti, omilili njihovo stisko in naredili pomemben korak v smeri zblíževanja s prebivalstvom. Predsednik Illy je obljubil, da bo odborika Marsilia nagovoril, naj med svojimi sredstvi v rebalansu dobi primerne prispevke, za kar se mu je Špacapan zahvalil tudi v imenu Kmečke zveze, ki ga je na problem opozorila.

DRUŠTVO SLOVENSKE IZOBRAŽENCEV Narečna zbirka Aleksandra Furlana

"Moje pesmi so izraz vseh nas"

"Nocoj v tej dvorani ne zasedam pravega in zame običajnega mesta med občinstvom, a v življenju se lahko marsikaj pripeti", je z veliko mero skromnosti dejal Aleksander Furlan občinstvu Peterlinove dvorane.

Društvo slovenskih izobražencev se je namreč za ponedeljkov večer, ki je potekal 11. junija, odločilo, da s posebno prisrčnim večerom počasti domačega prijatelja in zvestega obiskovalca Donizettijeve dvorane, ki se je pred časom izkazal z izrednim pesniškim prvcem, narečno zbirko z naslovom An popodan. Aleksander Furlan je v drobno knjižico, ki jo je letos izdala založba Mladika, prelil le del svojega tankočutnega doživljanja sveta in okolja, v katerem je doraščal in iz katerega je zrastel. Furlanov pesniški opus obsega namreč veliko večje število poezij, ki jih je pesnik napisal predvsem v barkovljanskem narečju, nekaj pa tudi v slovenskem knjižnem jeziku. Tržaška založba se je vendar odločila za izbor zgolj narečnih

spevov. V njih se Furlan dodobra poglubi v običajno življenjsko vsakdanost, v katero večkrat nostalgično vnaša spomine iz preteklosti, ki pa se vendar težko prilagajajo doživljanju sodobnega okolja: ta odmik narekuje zato pesniku željo, da utone v intimnem prežemanju osebnega miljeja. Izbira jezikovnega sredstva, se pravi barkovljanskega narečja, dodaja tovrstni tematski izbiri še večjo popolnost in prodornost.

Ne preseneča torej dejstvo, da je pesniški prvenec Aleksandra Furlana prevzel sodelavko SAZU in raziskovalko slovenske narečne poezije dr. Marijo Stanonik, ki je knjigo ocenila kot primer "zrele, poštene in iskrene poezije". Stanonikova, ki je na večeru podala tudi izčrpen prikaz narečne književnosti slovenskega prostora, je zbirko tematsko analizirala na podlagi

nekaterih poezij, ki jih je avtor sam prebral. Gostja je izpostavila težo, ki jo v Furlanovi poeziji imajo barvna metaforika, zvočne sestavine okolja, lokalna folklor-

Foto IG

na in socialna snov, nad vsem pa prevladuje narava, v njej morje, kajti Furlanov junak "je prvobitni človek narave", svojega okolja. To je poudaril avtor sam na

začetku predavanja in se zahvalil vsem, ki so pripomogli k izidu zbirke. "Moje pesmi so nastajale tudi kot posledica razgovorov, ki sem jih imel z našimi ljudmi. Vsem veliko dolgujem: moje pesmi so izraz vseh nas. Misli, ki se rojevajo med poštenimi in dobri ljudmi, so srčno dobre. Ali sem te misli dobro prelil v poezijo, no, to je drugo vprašanje...", je hudomušno povedal Aleksander Furlan, naš Sandrin.

Dodati gre, da je večer uvedla plesna skupina MOSP, ki jo vodi Raf-

faella Petronio. Občinstvu so se plesalke predstavile z nežno koreografijo z naslovom Tkanje zlata.

IG

Tržaška in goriška predstavitev

Novi pesniški zbirki Marija Čuka in Aceta Mermolja

V začetku junija sta bili na Tržaškem in Goriškem predstavitvi dveh novih pesniških zbirk, ki sta pred kratkim izšli pri Založništvu tržaškega tiska in sta nam ju podarili znani pesniški duši iz naših logov Marij Čuk in Ace Mermolja. Najprej je bila tržaška predstavitev na turistični kmetiji Milič v Zagradcu.

Zbirki z naslovom *To ni zame in Zibelka neba in dna* bi lahko imenovali tudi knjigi "dvojčici", saj je njun grafični izgled enak, izšli pa sta tako rekoč sočasno.

Tržaška ustvarjalca je v prostorih turistične kmetije predstavila pesnica in literarna zgodovinarica Ines Cergol, ki je poudarila, da imata pesnika na svoji literarni poti marsikaj skupnega, začeni od svojih ustvarjalnih začetkov. Oba sta se namreč začela literarno uveljavljati v prvi polovici sedemdesetih let. Srečala sta se v Ljubljani, kjer sta začela ustvarjati po kanonih tedanje pesniške avantgarde. Leta 1984 sta pri ZTT izdala skupno pesniško zbirko z naslovom Igra v matu. Poleg pesniškega ustvarjanja imata veliko skupnega tudi na poklicnem področju, saj se oba ukvarjata z novinarstvom. Njuni poti sta vseskozi šli vzporedno, brez kake večje interakcije, nekaj

pa je bilo skupnih točk. Oba pesnika združuje resignacija, ki pa za zdaj še ne prerašča v obup. Vitalizem je verjetno v večji meri prisoten pri Mariju Čuku kot pri Acetu Mermolji. Realnost upesnjujeta vsak po svoje. Čuk to dela z nekakšno trpkostjo, v njegovih pesmih so prisotni krajevni in časovni namigi. Mermolja pa pesni reistič-

no, njegova poezija se odpira v presežnost. Mermolja pravi, da je Marij Čuk zagotovo večplastna osebnost. Tudi tistemu, ki ga dobro pozna, je njegova osebnost v marsičem še vedno skrivnostna. Čuk pa je

Goriška predstavitev pesniškega podmladka je bila v središču mesta, v KB centru, v torek, 12. junija, zvečer. Kot rečeno, je knjigi izdalo ZTT, sodobno pa ju je oblikoval Studio Link iz Trsta.

"Če nimaš komu brati svoje poezije, je nima smisla niti pisati!" je dejal Ace Mermolja, ko je za uvod v kulturni večer prebral nekaj svojih novih pesmi in do-

Foto JMP

dal, da je v pesniško zbirko uvrstil šest ciklov pesmi, ker je zase dejal, da rad piše cikle, s katerimi lahko razširi in bolje ubesedi neko temo. Marij Čuk pa je pred branjem svoje poezije povedal, da je po

njegovem treba poezijo podživljati ali pa zavračati, saj poezija, po njegovem, to od bralca zahteva, srednjih poti ni. Izpostavil pa je tudi dejstvo, da je "poezija resnično garanje," in povedal, da se sam v mladih letih tega ni zavedal. Sicer pa je njegovi zbirki na pot napisal kratko predstavitev akademik Boris Paternu, ki je poudaril, da "so Čukove pesmi intenzivna lirika z razločno osebno držo in osebno besedo."

Čuk in Mermolja sta tudi povedala, zakaj že skorajda trideset let izdajata skupaj poezijo, tokrat sicer ne v skupni knjigi, a v dveh likovno enakih knjigah. Tako Čuk kot Mermolja sta dejala, da ne gre za neke skupne književne projekte, ampak da sta pač prijatelja že od srede sedemdesetih let minulega stoletja, ko sta v Ljubljani skupaj doštudirala književnost in se že takrat vključila v vrste takratne slovenske avantgarde, oba sta pa tudi zavrnila dejstvo, da se ju uvršča v tako imenovano slovensko tržaško književnost, saj je, tako Čuk, "književnost samo ena in na Slovenskem se ne govori ničesar o tem, da bi obstajala ljubljanska književnost, nas pa dajejo v kalupe, kot so tržaška, goriška, beneška književnost, in to zares nima nobenega smisla!" Predstavitev so sooblikovali kitaristka Maja Pahor, Aldo Rupel in Alenka Florenin, ki je vodila pogovor s pesnikoma, za organizacijo pa so poskrbele slovenske ustnove: Založništvo tržaškega tiska, Narodna in študijska knjižnica Damir Feigl in Združenje slovenskih kulturnih društev.

P. Sturman in JUP

Društvo slovenskih izobražencev

O tajnem nastajanju Osimskih sporazumov

Prihodnji "ponedeljkov večer", ki ga 25. junija prireja v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3 v Trstu Društvo slovenskih izobražencev in Knjižnica Dušana Čerнета, bo posvečen tajnemu nastajanju sporazumov, ki sta jih Italija in Jugoslavija podpisali

10. novembra 1975 v Osimu. Z njimi je bila dokončno določena meja med državama, dotaknili pa so se cele vrste dvostranskih vprašanj, pri čemer so bili najbolj žgoči problemi varstva narodnih manjšin, nadaljnje veljavnosti Londonskega memorandum, načrtovanja proste

industrijske cone na Krasu, zapuščene premoženja istrskih optantov.

Mlada zgodovinarica dr. Viljenka Škorjanec je za zbirko Viri, ki jo izdaja Arhivsko društvo Slovenije v Ljubljani, lani in letos pripravila dva obsežna zbornika (Viri št. 23 in 24) s svojimi študijami in izborom doslej neobjavljenih dokumentov, ki govorijo o takratnem tajnem pogajalskem procesu, ki se ni držal diplomatskih običajev in je privedel do podpisa Osimskih sporazumov. Uspelo ji je priti tudi do osebnih dokumentov

obeh glavnih pogajalcev, Borisa Šnuderla in Eugenia Carboneja. Dokumenti med drugim dajejo jasne odgovore na vprašanja, kdo si je zamislil prosto industrijsko cono, kako sta obe strani gledali na manjšinsko vprašanje in kolikšno vlogo je v pogajalskem procesu na jugoslovanski strani odigrala Slovenija.

O tej problematiki bodo v ponedeljek spregovorili trije zgodovinarji: avtorica zbornikov dr. Viljenka Škorjanec, njen mentor prof. dr. Božo Repe in urednik Virov dr. France M. Dolinar.

OTROŠKI ZBOR LADJICA

vabi na

lutkovno predstavo pravljice Ele Peroci
MUCA COPATARICA,

ki je nastala pod vodstvom lutkarice-režiserke Jelene Sitar
v okviru delavnice Devinski vrt ustvarjalnosti

v petek, 22. junija ob 11.30 in ob 17. uri

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA Redni občni zbor

Stari problemi, novi izzivi

Narodna in študijska knjižnica, ki bo letos proslavila svojo 60-letnico obstoja, je na svojem rednem občnem zboru, ki je potekal v Trubarjevi čitalnici 14. junija, obnovila svoj upravni odbor. Potrjeni so bili dosednji odborniki, in sicer Viljem Černo, Lida Debeljak - Turk, Alenka Florenin, Majda Kaučič, Dušan Križman, Lidija

Predsednik NŠK je še jasno povedal, kako se del Trsta še danes boji takega družbenega napredka, ki se dan za dnem udejanja v skupnem evropskem duhu. Černo je obenem izpostavil dejstvo, da se delovanje knjižnice veča, veliko pa je še težav, za katere je treba poiskati primerne rešitve. Ravno ti problemi - se pravi predvsem prostorska in

v Trstu in z možnostjo pridobitve dodatnih prostorov v sedanji lokaciji NŠK v ul. sv. Frančiška. Rešitev kočljivega vprašanja naj bi takole stekla: "Osrednja knjižnica NŠK naj ostane na sedanji lokaciji, nakar naj knjižnica pridobi svetoivanski Narodni dom, kjer bi pripravili skladišča za večino knjižnega fonda, za arhivsko, fotografsko in

"statičnost močnejša od dinamike". Glede sklepa o porazdelitvi sredstev Urada za manjšine se bo moral vodja Urada, Zorko Pelikan, predhodno soočiti s predstavniki krovnih. V Rimu pa bo treba upati v razumevanje podtajnika Centa, ki se ukvarja s tovrstnimi problematikami. Pavšič pa se je priporočil, naj NŠK pripravi srednjeročni vsebinsko-finančni načrt, kjer naj se točno določijo prioritete, ki jih knjižnica

Foto IG

Rupel in Ana Volpi; tem se je pridružil še mladi zgodovinar Borut Klabjan, kar priča o težnji po postopni generacijski zamenjavi knjižničnega upravnega kadra. Nadzorni odbor pa bodo sestavljali Živa Gruđen, Vili Prinčič, Martina Repinc in Martina Strain. Uvodni pozdrav je izrekel predsednik NŠK Viljem Černo. Predsednik se je najprej spomnil na pokojnega arh. Marca Pozzetta, ki je bil v osemdesetih letih tudi član odbora NŠK. Černo je nato izpostavil pomen, ki ga ustanova ima pri ohranjanju slovenske kulture v našem prostoru; "Narodna in študijska knjižnica je zakladnica našega jezikovnega in kulturnega izročila in je zato pomemben dejavnik pri soustvarjanju zavesti naše skupnosti", je dejal Černo.

finančna stiska NŠK - so bili glavna tema poročila, ki ga je prebral ravnatelj NŠK Milan Pahor. V njem je ravnatelj jasno povedal, da redni državni prispevki iz Italije in Slovenije ne krijejo več vseh tekočih stroškov. "Samo dodatni izredni prispevki so nam do sedaj dovolili preživeti. To pomeni samo eno: v letu 2008 se morajo povečati redni državni prispevki v Italiji", glede podpore iz Slovenije pa je Pahor dejal, da je "denarnega priliva, ki prihaja iz matice, premalo", kljub temu da je NŠK uspelo rešiti problem obveznega izvoda. Prostorska stiska, ki teži tudi delovanje gosposkega dela NŠK, je v Trstu tesno povezana z usodo Narodnega doma pri Sv. Ivanu, podredno tudi z osrednjim Narodnim domom

muzealno gradivo, ki ga hrani Odsek za zgodovino in etnografijo, ki naj se tudi s pisarnami preseli k Sv. Ivanu." Predstavitev in srečanja pa bi naprej potekale v konferenčni dvorani Narodnega doma v Trstu, ki jo NŠK upravlja v sodelovanju z Društvom Kons in Fotovideokrožkom Trst 80 ter v kratkem s Slavističnim društvom. Iz poročila smo še dojel, da se izposoja knjižnega materiala na dom veča, manjša pa se število rednih obiskovalcev NŠK. Knjižnico Damira Feigla v Gorici v novih prostorih KB centra pa obiskuje vse več uporabnikov. Na občnem zboru sta spregovorila tudi predsednika krovnih organizacij SSO in SKGZ Drago Štoka in Rudi Pavšič. Štoka je opozoril na dejstvo, da je žal v manjšinskih društvih

lahko dejansko izpelje. "Ne smemo se podati v igro, ki je nismo zmožni izpeljati", je pristavil Pavšič in napovedal, kako bo v manjšini v prihodnje potreben racionalizatorski pristop pri reševanju težav: izhodišče bo namreč v evidentiranju neobhodno potrebnih prioritet. Opustiti bo treba anahronistično mišljenje, po katerem je treba imeti dva kulturna doma v Gorici, šest založb, dve različni društvi v vsaki vasi... Dosedanji sistem onemogoča razvoj in nastanek novih smernic, ki nimajo sredstev, da bi lahko stekle. Treba je namreč zasledovati večjo koordinacijo vseh manjšinskih ustanov, da bomo lahko finančne težave suvereno premostili.

Igor Gregori

NARODNI DOM Knjiga Stefana Luse

Slovenska Jugoslavija: razkroj oblasti

Mirne duše lahko trdimo, da je doktorska naloga z naslovom Razkroj oblasti - Slovenska komunistična partija in postopek demokratizacije republike, ki jo je napisal novinar italijanske sekcije koprke radio-televizijske postaje Stefano Lusa, izjemnega pomena, saj je le-ta v zgodovini slovenskega prostora prva raziskava, pri kateri se je lahko avtor neposredno posluževal arhivov nekdanje Komunistične partije Slovenije: teža Lusovega argumentiranja dobi zato čisto drugačen pomen.

Tako je dejal Sandi Volk, ko je v sredo, 13. junija, predstavil občinstvu konferenčne dvorane Narodnega doma študijski trud novinarja koprke radio-televizijske postaje, sicer zgodovinarja po izobrazbi. Lusa je v svojem delu dodobra opisal težnje in spremembe, ki jih je slovensko družbeno, kulturno in politično tkivo doživljalo v osemdesetih letih. Globoko se je zato zazrl v nelahek proces demokratizacije slovenske družbe in tako predstavil most, ki si ga je slovenski narod zgradil, da bi

lahko v začetku devetdesetih let končno prebrodil hudournik jugoslovanskega federativnega sistema in na nasprotnem bregu nadaljeval svoj obstoj v suvereni in neodvisni državi.

Način, kako je Lusa speljal svojo študijo, je prepričal uredniško videmske založbe Kappa Vu Alessandro Kersevan, da je delo vredno objave. Tako je nastala publikacija, ki zaradi svoje snovne naravnosti sodi v spekter zanimanja založbe Kappa Vu: ta že dalj časa posveča svojo pozornost družbenozgodovinskim pa tudi literarnim tematikam prostora FJK in Slovenije. Kersevanova je na tržaški predstavitvi dejala, da je bilo o propadu Jugoslavije že veliko napisane. Velika večina besedil pa je doslej obravnavala razkroj federativne države v luči "stereotipnih prepričanj, Stefano Lusa pa je globoko prodril v problem in ga nazorno predstavil", je povedala Kersevanova in izpostavila še osebno prepričanje, po kate-

rem je ob času slovenske osamosvojitve del italijanske desnice, ki se je prepoznava v severnem ligaštvu, naklonjeno spremljala separatistične težnje naše matične domovine.

Za predavalniško mizo sta poleg avtorja in urednice založbe sedela še Stojan Spetič in Ivo Jevnikar, ki sta tudi na podlagi osebnih spominov uokvirila obdobje konca osemdesetih in začetka devetdesetih let, saj sta bila oba tedaj zaradi takih ali drugačnih obveznosti neposredno vezana na te

tih letih nastopala proti srbskemu centralizmu v prid demokratizaciji slovenske družbe", kar je navsezadnje uresničilo pogoje, da so se stvari iztekle po pravi poti. Nekdanji senator KPI se je nato spomnil srečanj, ki jih je kot član italijanske državne delegacije imel z vrhovnimi oblastmi posameznih republik le nekaj tednov pred proglasitvijo neodvisnosti Slovenije in Hrvaške: "navidezna" prijaznost Miloševića, ki ga Slovenija "ni zanimala, saj je trdil, da na njem ozemlju ni bilo avtohtonega

nom, ki je trdil, da poteka dogodkov ni bilo mogoče več ustaviti. Okamnili smo, ko je nato slovenski predsednik preroško napovedal prelivanje krvi na Balkanu". "Že res, da je bilo vodstvo slovenskih komunistov vezano na slovenske nacionalne interese, vendar sta bila konec enopartijskega sistema in državna suverenost možna le v tedanjem ključnem trenutku in zaradi pomembnega nastopa Demosa", je dejal Ivo Jevnikar, ki je še spomnil, da je v Sloveniji kljub konsenzu vsekakor vladala diktatura: "Cerkev je bila namreč edini strukturalen prostor svobode." Časnikar je poudaril tudi, da je bil vpliv zamejstva na slovensko samostojnost večji, kot priča Lusova knjiga. Spričo zamejskih okoliščin, v katerih je do nastopa samostojne slovenske države prevladovala le ena stran, "večina zamejcev ni naklonjena spremljanju demokratičnega procesa in sočasnega razpada Jugoslavije". V nasprotnem zamejskem taboru pa so se vsekakor jasno zavedali, da ima "velika Jugoslavija" večjo mednarodno težo pri jamstvu manjšinskih pravic. Ko je v Sloveniji končno nastopil čas večstrankarskih volitev, so nekateri

zamejci ponudili svojo pomoč pomladnim strankam. "Redki smo se tedaj zavedali epohalnih sprememb. Razkol v naši manjšini pa je minil, ko je JLA izvršila svojo agresijo na Slovenijo. "Tedaj je 99% manjšincev stalo ob strani domovini in tudi za nas v zamejstvu je napačila nova doba", je sklenil Ivo Jevnikar.

O posebnosti slovenske pomladi je spregovoril avtor publikacije. Lusa je namreč prepričan, da knjiga prikazuje, kako je vloga, ki jo je partija odigrala v odnosu do Beograda, pripomogla k procesu slovenske osamosvojitve. "Tedanji slovenski politiki so se v odnosu do Beograda držali istega načela kot člani Ljudske stranke v 20. letih: iztržiti čim več in hkrati ščititi slovenske interese". Vrhovi slovenske partije so v letih pred propadom Jugoslavije dojel, da je najboljša garancija za slovensko stvarnost golo spoštovanje obstoječih zakonov, ki so načelno dovoljevali to, kar se v praksi ni izvrševalo: to je bil vzvod, ki je privedel npr. do nastanka glasila slovenske opozicije, se pravi Nove revije. Revija namreč ni izhajala ilegalno, kajti finančno jo je podprla tudi slovenska republika. Vrhovi stranke so se namreč zavedali, da jim ne bo uspelo nadzorovati svojih članov in da je, skratka, bolje danes preprečiti jutrišnje probleme.

Foto IG

danje dogajanje v Sloveniji. Spetič je pristavil, da so pomladne sile v Sloveniji prispevale svoj delež pri osamosvojitvenem procesu republike, "res pa je, da je Zveza komunistov Slovenije v osemde-

srbskega prebivalstva", je italijansko delegacijo manj skrbela kot Tudićmanova ošabna osornost. Tudi tedanji predsednik slovenske vlade Lojze Peterle ni hotel sprejeti gostov. "Sestali smo se s kuča-

stih, ki je trdil, da poteka dogodkov ni bilo mogoče več ustaviti. Okamnili smo, ko je nato slovenski predsednik preroško napovedal prelivanje krvi na Balkanu". "Že res, da je bilo vodstvo slovenskih komunistov vezano na slovenske nacionalne interese, vendar sta bila konec enopartijskega sistema in državna suverenost možna le v tedanjem ključnem trenutku in zaradi pomembnega nastopa Demosa", je dejal Ivo Jevnikar, ki je še spomnil, da je v Sloveniji kljub konsenzu vsekakor vladala diktatura: "Cerkev je bila namreč edini strukturalen prostor svobode." Časnikar je poudaril tudi, da je bil vpliv zamejstva na slovensko samostojnost večji, kot priča Lusova knjiga. Spričo zamejskih okoliščin, v katerih je do nastopa samostojne slovenske države prevladovala le ena stran, "večina zamejcev ni naklonjena spremljanju demokratičnega procesa in sočasnega razpada Jugoslavije". V nasprotnem zamejskem taboru pa so se vsekakor jasno zavedali, da ima "velika Jugoslavija" večjo mednarodno težo pri jamstvu manjšinskih pravic. Ko je v Sloveniji končno nastopil čas večstrankarskih volitev, so nekateri

Obvestilo

Društvo slovenskih izobražencev in Knjižnica Dušana Černeta vabita v ponedeljek, 25. junija, v Peterlinovo dvorano v Trstu, kjer bo ob 20.30 okrogla miza Tajni dokumenti o Osimskih sporazumih. Ob izidu že drugega zbornika Arhivskega društva Slovenije Viri glede nastajanja Osimskih sporazumov bodo spregovorili zgodovinar prof. dr. Božo Repe, avtorica in urednica obeh zajetnih zvezkov dr. Viljenka Škorjanec in urednik

Virov dr. France M. Dolinar.

Darovi

Za slovenske misijonarje: N.N. iz Boršta 20,00 evrov.
Za Sveto Goro daruje M.P. 20,00 evrov.

Sožalje

Ob nenadni izgubi drage Meri Zudich por. Gruđen izrekata uredništvo in uprava Novega glasa iskreno sožalje možu Valentinu in družini.

Festival Gledališča v gledališču Izjemna ponovitev Evripidovih Bakhantk

V petek, 22. junija, ob 21.30, bo v rimskem gledališču v Trstu izredna ponovitev velike uspešnice letošnje sezone SSG, Evripidove tragedije Bakhantke, ki je nastala v sodelovanju s Slovenskim narodnim gledališčem Nova Gorica. Zelo sugestivna in sporočilna močna predstava, prepletena z glasbo Saše Lošiča, ki se spogleduje z balkanskimi ritmi, v izvirni režiji Vita Tauferja, ki je markantno poudaril vlogo zbor, kot to zahtevajo pravila antične tragedije, je že doživela vrsto zelo odmevnih ponovitev v Trstu, Gorici, Novi Gorici, Celju, Ljubljani in na mednarodnih fe-

gledališču v Trstu in pokrajini, tokrat namenjenega grško-rimski klasiki med sodobnostjo in tradicijo, bo opremljena z italijanskimi nadnapisi in predstavlja enkratno priložnost za vse, ki si še niso ogledali predstave, prvobitnega in očarljivega prepleta glasbe, plesa in igralskih sposobnosti. Ta gledališki večer je izjemen tudi zato, ker na omenjenem festivalu, na povabilo Pokrajine Trst, prvič sodeluje naše slovensko gledališče. Zaradi nedavne zamenjave na krmilu tržaške pokrajine je očitno zavel ugodnejši veter tudi za edini slovenski poklicni gledališki hram v zamejstvu. Vstopnice so na razpolago pri blagajni

stivalih v Turčiji in Rusiji. Povsod so jo z odobravanjem sprejeli gledalci in kritiki. Izredna ponovitev v sklopu tržaškega gledališkega festivala Gledališča v

TicketPoint (Corso Italia, 6/c, Trst - od ponedeljka do sobote - 8.30-12.30; 15.30-19.00 - Tel. 0039 040 3498276 / 277 ticketpointts@tiscali.it.

Srečanje predstavnikov kulturnih ustanov

Za skupna snovanja in nastopanja

V torek, 12. junija, so se v Ukvah srečali predstavniki osrednjih kulturnih zvez iz Koroške in Primorske. Srečanja so se udeležili: za Krščansko kulturno zvezo iz Celovca dr.

Janko Zerzer, Andrej Lampichler in Nužej Tolmajer, za Zvezo slovenske katoliške prosvete iz Gorice Franka Padovan, Nadja Grusovin in Damjan Paulin, za Slovensko prosveto iz Trsta

Marij Maver in Sergij Pahor. Prisoten je bil tudi predsednik Slovenskega kulturnega središča Planika Rudi Bartaloth. Na sestanku so se dogovorili za skupne pobude in za sodelovanje na

kulturnem področju v novi sezoni 2007. Jeseni od 6. do 14. oktobra se bodo na Koroškem odvijali 13. Primorski kulturni dnevi z nastopom raznih kulturnih skupin iz naše dežele. Predvidene so še druge skupne prireditve. V letu 2008 bo tudi vsemanjšinsko kulturno srečanje Preko mej.

Moteno oddajanje na frekvenci s Tinjana

Ali bo Slovenija dovolila, da italijanske postaje povozijo naše?

Italijanske radijske in televizijske postaje že desetletja delajo mimo vseh mednarodnih dogovorov glede uporabe frekvenc, med najbolj prizadeti mi je prav zagotovo Slovenija zaradi neposredne nižinske meje in zaradi motenj, ki pridejo prek morja. Na Slovenski obali, na Krasu, na Goriškem in še marsikje drugod je stanje porazno. Niti enega Slovenskega programa ni mogoče gledati ali poslušati, ne da bi šumelo, hreščalo, TV slike so polne črt in motenj, kar za komercialne televizijske in radijske postaje pomeni ogromno škodo, saj jim zaradi motenj upada gledanost oz. poslušnost, prizadetim je narejena ogromna in nepopravljiva škoda, ki ni samo gospodarska ali materialna, saj tu lahko govorimo o kršenju človekovih pravic.

Zakaj torej Slovenija dopušča, da Italija dobesedno svinja s svojimi radijskimi in TV postajami po našem ozemlju?

Sponka tv, mlada televizija regionalnega pomena je tudi ena od prizadetih, saj se program Sponka tv oddaja na meji z Italijo preko oddajnika na Tinjanu, s katerim naj bi pokrivali območje slovenskega Primorja. Žal, pa program Sponka tv moti Italija 1 in ga zato ni možno spremljati. Naši gledalci in širša javnost na tem območju so na Sponka tv poslali prošnje in protestna pisma, naj vendarle nekaj ukrenimo in omogočimo kvalitetno predvajanje programa. Frekvenca na Tinjanu oziroma kanal 52 je bil dodeljen Sloveniji na mednarodni konferenci ST61 in je bil potrjen na letošnji konferenci ITU(RRS-06), zaradi česar ga italijanski TV programi ne smejo uporabljati oz. s svojim signalom sevati in motiti teritorij Slovenije. Sponka tv pa je na javnem razpi-

su to frekvenco legalno pridobila in seveda nikakor ne z lahkoto, temveč po dolgoletnem boju in čakanju.

In prav to frekvenco je povzela Italija 1 s svojim oddajanjem programa, ki ga oddaja s Conconello - Via bellavista v Trstu, seveda na kanalu 52.

Kljub našim prošnjam in poslanim dopisom, da bi sporazumno našli rešitev, ki bi lahko ugodila tako slovenski kot italijanski strani, pa z njihove strani ni bilo poslušanja, saj oni ne vidijo nobene težave, ter so predlagali, da pač obojni uporabljamo kanal 52, morda malenkostno tehnično kaj premaknemo, seveda pa je to ne samo non sens, ampak tudi tehnično nemogoče, kar je mnenje tudi naših strokovnjakov, saj na eni frekven-

deljen Italiji s sporazumom iz Ženeve RRC-06.

Dejstva pa so bistveno drugačna. Republika Slovenija ima v skladu s sporazumom iz Ženeve GE06(RRC06) pravico do uporabe kanala 52 na lokaciji Tinjan. Ta pravica je bila prenesena iz sporazuma ST61 in se nahaja v planu GE06A. Sporazum GE06 daje Republiki Sloveniji pravico, da na lokaciji Tinjan uporablja kanal 52 do leta 2015. Po drugi strani je Republika Italija res dobila pravico za kanal 52 na lokaciji Conconello, vendar bo to pravico smela uporabljati od 1. 2015, saj je v načrtu označeno, da mora Republika Italija pred uporabo te pravice pridobiti med drugim tudi soglasje Republike Slovenije, Republika Slovenija pa takega soglasja ni dala in ga ne more dati, saj bi tako italijanska postaja Conconello na kanalu 52 motila sprejem delujoče slovenske postaje na lokaciji Tinjan, v tem primeru Sponka tv.

Torej, kljub temu da Republika Slovenija ni še nič ukrenila glede te problematike, pa se APEK le-te zaveda, zato nam je dovolila oz. je dovolila Sponki tv večjo moč oddajanja in novo frekvenco v Ankaranu. Seveda pa naši sosedje imajo večjo gospodarsko moč in s tem tudi močnejše oddajnike, kar za nas predstavlja problem, zato smo se obrnili tudi na obalno gospodarstvo, v upanju da bodo imeli posluših.

Želeli smo omenjene težave sporazumno odpraviti, če pa se to ne bo zgodilo, je edina smiselna rešitev evropsko sodišče.

In naj zaključim z vprašanjem naši vladi: Ali niso stvari šle že tako daleč, da Slovenija izgublja suverenost nad delom ozemlja ob Slovenski meji???

Neda Grželj
Programski direktor

VIDA VALENCIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Pasivni zbiralniki podatkov?

Katera je ena poglavitnih obsedenosti današnjega časa, poleg zahteve po brezhibni postavi, ki je v današnjem času zadobila pomen statusnega simbola? Informacija. Biti obveščen o tem, kar se dogaja v razdalji 10km in 100.000km, pa čeprav se zahteva tu tudi konča. Vse je usmerjeno v informacijo, ne pa tudi v vpogled. Danes velja za uglednega tisti, ki ima informacije o vsem - o vsakem novem butiku, cestnem vozlišču, vsaki aferi v parlamentu, politični strategiji te ali one stranke, popevkarskem tekmovanju in vsakem novem modelu avta. Grmada podatkov kot random številke v neki ogromni bazi. Kolikokrat si zares prizadevamo za prežvečenje teh podatkov? Kolikokrat si damo roko na srce in si prizadevamo zares razumeti, ne pa le "vedeti o...?"

Pred kratkim sem nejevoljno hotela že izključiti televizor. Novinarica na nacionalni je postavljala muslimanskim družinam v Milanu skrajno moteča vprašanja, ki so jasno odražala določen občutek superiornosti. Namigovanja, da je vsaka ženska v čadorju doma tepena ženska. Drugače bi čadorja ne nosila. Strmela sem v vso to ignoranco in se odločila za prižgani televizor samo zato, da bi videla, do kakšne skrajnosti lahko gre dezinformacija in pomanjkanje postavljanja vprašanj najprej samemu sebi. Takrat sem se tudi jasno prepričala o samoumevni možnosti zavajanja in slepljenja, ki ga lahko ima informacija. Kar je bilo seveda jasno od vseh - izmov dalje.

Koliko pa smo pripravljeni narediti za to bogojinjo? Do kakšne mere smo obsedeni od podatkov, da jih postavimo na prvo mesto

zahtev današnjega človeka?

Ugleden psihater je nekoč zapisal, da bi se človek današnjega časa moral kdaj pa kdaj informacijsko postiti za nekaj dni, da bi lahko ubežal anksioznosti tega časa. Pomislil na novinarskega znanca, ki mi je nekoč zaupal, da ima od sekunde, ko vstane, do trenutka, ko sredi noči spet ugasne luč, prižgan teletekst z najnovejšimi podatki. Kako večna zahteva po informaciji vpliva na človeka? Sta res kvantiteta in stalna ažurnost tisti, ki ti omogočita razmislek? Koliko več vemo o Afganistanu, danes, v času vsakodnevnih informacij iz tako oddaljenega konca sveta? O vsakdanjem življenju, solanju in pomanjkanju slednjega? Koliko več vemo, po vsem rafalu bolj ali manj pilotiranih informacij, ki so sledile 11. septembra, o trenju med sodobnim islamom in konservativnimi strujami, ki mu nasprotujejo?

Navsezadnje je današnja družba vse preveč zatopljena v razum, da bi lahko odkrivala tudi vse drugo, kar lahko skrbi za človekov celostni razvoj. Razum še zdaleč ni vse, pa tudi če bi bil, dejansko urimo v današnjem času le njegov spominski del: informacije, informacije, podatki, kot da bi človek bil le njihov pasivni zbiralnik. Nekaj mora biti narobe v tej družbi nabit napolnjeni z vsakovrstno informacijo, če milijone italijanskih državljanov golta psihofarmake, če si ne znamo več predstavljati večera brez televizije, če vemo nedvomno več o tem, kaj se dogaja v Indoneziji, ali o ključnih problemih znotraj manjšine, kot pa o željah in strahovih, ki jih lahko občuti naš dvajsetletni sin.

Rojaki iz Vrtojbe in Šempetra

Spet na obisku pri Beneških Slovencih

Aktiv kmečkih žena iz Vrtojbe in pevci cerkvenega zbora iz Šempetra so obiskali Beneške Slovence. Avtobus, ki ga je v te namene najela občina Šempeter-Vrtojba, ni mogel sprejeti vseh, ki jih je to potovanje zanimalo, zato so se nekateri odpeljali kar z osebnimi vozili. Dobro razpoloženi potniki so si s

mačini, saj smo z njimi že nekaj let v prijateljskih zvezah. Izmenjali smo si knjižna darila in prof. Viljem Černo, duša slovenstva v tej dolini, nam je povedal marsikaj o življenju v teh odmaknjenih gorskih vaseh.

Posebno doživetje je bil mašni obred, kjer je domači župnik dr. Renzo Calligaro prebral berilo v

Pevci so navdušeno spremljali bogoslužje s slovensko pesmijo, ki je v mali cerkvi krepko zadonela, da je segala do srca.

Živahna domačnost se je sprostila ob vipavski kapljici in dobrotah, ki so jih pripravile naše kmečke žene. Ob prijetnem klepetu in petju je bilo potrebnih več spodbud, da so se ljudje zbrali v avtobusu za nadaljnjo pot v Rezijo.

V Solbici, visoko ležeči rezijanski vasi, nas je sprejela gospa Luigia Negro in nam predstavila Rezijo in Rezijane. Pozornost je pritegnilo rezijansko narečje, saj je marsikdo imel tu prvo prilnost po-

Skupinska slika z domačini pred bardsko cerkvijo

pesmijo krajšali čas in z zanimanjem sledili dogodkom tragične zgodovine postopnega krčenja narodne manjšine v Italiji, ki se že preko 140 let bolj ali manj uspešno upira asimilaciji. Na prvem postanku v Čedadu, kamor se stekajo ceste nadiških dolin, ki je bil od nekdaj pomembno tržišče za okoliške Slovence, smo si ogledali katedralo in langobardski tempelj.

Nadaljevali smo pot po obrobju narodnostne meje, ki se je utrdila že pred 1300 leti do Čente - Tercenta, kjer smo zavili po strmi vijugasti poti proti Bardu - Luseveru. Tu smo se srečali z znanci, do-

domačen narečju iz knjige "Boava beseda, mašna berila za cirkve terskih dolin", prve knjige v domačem narečju, tiskane leta 2000. Berila je prevedel sam gospod župnik, ki je po rodu iz Furlanije in se je naučil terskega narečja in slovenskega knjižnega jezika. Tako se obuja spomin na domače bogoslužje v domači besedi, ki je utihnila po cerkvah pri terskih Slovencih že pred 140 leti. Dokaz, da je bilo na tem območju zgodaj uporabljena tudi pisana slovenska beseda, je eden od najstarejših slovenskih jezikovnih spomenikov črnejski (Gornji Černje) ali čedajski rokopis iz leta 1497.

slušati to zanimivo govorico. Ogledali smo si muzej brusačev in se po strmih poteh sprehodili po vasi.

Zatem smo si privoščili popoldansko skupno malico in odmor se je zaključil s pesmijo in zvoki harmonike.

Prijeten dan smo preživeli z občutkom, da smo bili med našimi ljudmi. Že dolgo se nam ponuja prilžnost in možnost, da se trdneje povežemo tudi z zamejskimi Slovenci, da globlje začutimo, da izhajamo iz istih korenin, da si tako dajemo poguma in moči za narodno preživetje.

M. C.

V šolah bodo uvedli obvezno spoštovanje nacionalnih simbolov

Opozicija je napadalna domnevno zaradi uspehov vlade

V Sloveniji poteka srdita in usklajena gonja opozicijskih strank proti vladi in zlasti njenemu predsedniku Janezu Janši. Politiki iz raznih strank, tudi iz združenja Zares, ki se bo kmalu preoblikovalo v novo politično stranko, navajajo dokaze, pa tudi izmišljotine, zaradi katerih naj bi vladi izrekli zaupnico, ali proti njej vložili ustavno obtožbo. V nekaterih občinah ugibajo celo o mogočih predčasnih parlamentarnih volitvah.

Povod za protivladno kampanjo, kakršnih je bilo v prvih dveh letih izvajanja mandata sedanje oblasti že nekaj, je pismo, ki ga je nekdanja državna sekretarka v ministrstvu za gospodarstvo Andrijana Starina-Kosem, dolgoletna tesna sodelavka in politična privrženka predsednika vlade oz. Slovenske demokratske stranke, poslala nekaterim poslancem, voditeljem strank, vodilnim osebam v podjetjih z lastninskim deležem države in vplivnim posameznikom. V pismu našteva domnevne napake in druge nepravilnosti, pa primere korupcije, kar vse da so povzročili premier in drugi ljudje iz vlade, ministrstev in okolij podrejenih aktualni oblasti v Sloveniji. Opozicijske stranke so obtožbe nekdanje državne sekretarke izkoristile za zaostritev politič-

ne vojne zoper premiera in vlado. Andrijana Starina-Kosem Janca Janšo dolži tudi, da si je poskušal podrediti časnik Delo, s položajem po odstranitvi njo kot predsednico nadzornega sveta in predsednika uprave in časnikarja Danila Slivnika. Vlada naj bi domnevno imela v načrtu tudi prodajo mariborskega časopisa Večer Avstrijem. Vlada našteje in druge trditve oz. obtožbe odločno zanika. Premier Janez Janša je dejal, "da je opozicija nesproščena in nervozna" zato, ker vlada dosega velike uspehe, zlasti pri gospodarskem razvoju države. Gospodarska rast v Sloveniji je v prvem četrtletju tega leta znašala 7,2%, kar je bila najvišja stopnja rasti v Evropi in ena najvišjih na svetu.

Pismo nekdanje državne sekretarke bo opozicija očitno še dolgo časa uporabljala kot izhodišče za polemike med aktualno oblastjo in njenimi nasprotniki. Pri tem so mogoča najrazličnejša presenečenja, ki bi oslabilo vlado in zmanjšala njeno verodostojnost. Tudi zato, ker posamezni politiki ponavljajo trditve, da Slovenija ni "sproščena dežela", kar menijo tudi predsednik države dr. Janez Drnovšek, nekdanji predsednik Milan Kučan in Borut Pahor, ki omahuje, ali naj kandidira za novega predsednika Slovenije

ali ne. Temu krogu se je pridružila tudi Spomenka Hribar, ki se je zaradi tega, ker pogosto menja svoje poglede na razmere v državi, zamerila znatnemu številu Slovencev.

V opoziciji, katere poglavitna skrb so seveda bližnje volitve novega državnega glavarja in tudi parlamentarne volitve leta 2008, so se obregnili tudi zoper poimenovanje ljubljanskega letališča po dr. Jožetu Pučniku, veliki osebnosti iz naše najnovije zgodovine in osamosvojitve države. Odgovoril jim je pisatelj Drago Jančar v komentarju z naslovom Drzni znanilci novih časov, ki je bil objavljen v časniku Delo. Zapisal je misel, "da če se ne glede na politične razlike ne moremo zediniti okrog takšne osebnosti, kot je bil Jože Pučnik, potem je s to deželo nekaj globoko narobe." Pri tem je polemiziral z visokim funkcionarjem stranke socialnih demokratov, ki pravi, da je Jože Pučnik delil ljudi in jih razdruževal. "V Sloveniji je še več spomenikov Edvarda Kardelja, Borisa Kidriča in drugih revolucionarjev, ki res niso delili ljudi, ker niso imeli več koga deliti. Ene so pobili, druge pozaprlji, tretje do kosti prestrašili. Dežela je bila pod njihovim vodstvom enotna in nedeljena. Po tem kriteriju imajo res pravico, da se po njih imenuje vse. Pred-

sednik Slovenije dr. Janez Drnovšek pravi, da tujci ob prihodu na ljubljansko letališče ne bodo vedeli, kdo je bil Jože Pučnik." Drago Jančar odgovarja: "Ne vem, kaj predsednik pojasni tujim državljanom, ki po rdeči preprogi hodijo z njim mimo spomenika Borisa Kidriča. Ko ga kdo vpraša, kdo je ta hudi mož, čigar spomenik je postavljen pred predsedniško palačo, kaj mu odgovori?"

Slovenska zastava bo s šolskih zgradb visela vsak dan

Vlada je poslala v parlamentarni postopek predlog sprememb zakonov o osnovni šoli in o financiranju vzgoje in izobraževanja. Po novem v zasebnih šolah ne bo več šolnin, kar pomeni, da se bodo tudi vanje lahko vpisali vsi učenci, ki si bodo to želeli. Da bi se učenci in dijaki bolje zavedali svoje pripadnosti slovenskemu narodu, bodo v šolah uvedli spoštovanje nacionalnih simbolov, kakršna sta zastava in državna himna. Slovenska zastava bo na šolskem poslopiju visela vsak dan. Pristojne komisije na Zavodu za šolstvo že načrtujejo nove učne vsebine za predmet državljanske in domovinske vzgoje ter etike. Z dopolnitvijo zakona bodo zaščitili tudi otroke, ki so bili v šoli žrtve pedofilije. Sodišča bodo morala šole obveščati o sodbah zoper zaposlene v šolah, ki bi bili obtoženi spolnih zlo-
rab.

Marijan Drobež

Kratke

Na slapu Savica ekološko čista elektrarna

Hidroelektrarna na slapu Savica deluje že 58 let, in ker ji obratovanje omogoča voda oz. njen padec, ne povzroča nobene škode okolju. V omenjenem obdobju je proizvedla že več kot milijardo kilovatnih ur električne energije. Zaradi izkoriščanja

vode v proizvodne namene so prihranili 1,2 milijona ton premoga, v zrak pa ni bilo spuščenih 850 tisoč kiloton emisij ogljikovega dioksida.

Omenjamo, da nekaj manjših elektrarn na vodni pogon deluje tudi v Posočju, zaradi česar okolju ne povzročajo škode. Upravlja jih podjetje Soške elektrarne.

V gradu Bokalce morda rezidenca za predsednike Slovenije

Grad Bokalce, ki se pne nad ljubljansko obvoznico in je zdaj v razpadajočem stanju, bodo obnovili in ga najbrž potem uporabljali za rezidenco predsednikov države. Gre za kompleks, ki je bil zgrajen v 16. stoletju, zdaj pa so v njem stanovanja. Lastnik je podjetje Givo Real, ki je grad oktobra leta 2005 kupil od reda lazaristov za 1,7 milijona evrov. Še pred začetkom obnovitvenih del naj bi kompleks razglasili za kulturni spomenik. Ob razpravah o preureditvi gradu Bokalce v rezidenco (sedež oz. stalno bivališče državnega glavarja ali predsednika vlade) je poslanec v evropskem parlamentu in kandidat za novega predsednika države Lojze Peterle poudaril, "da je Slovenija edina evropska država brez rezidence". Nekdanji predsednik Milan Kučan je med svojim mandatom menil, "da predsednik države potrebuje rezidenco. Graščina Bokalce bi bila ustrezna lokacija, kar je že predlagal, ne ve pa, ali je taka ideja tudi realna. Sicer pa on kot predsednik ne bi živel v rezidenci."

Mednarodna razstava ekslibrisov z etnografskimi motivi

V mali galeriji gradu Gewerkenegg v Idriji je na ogled mednarodna razstava ekslibrisov z etnografskimi motivi. Pripravila sta jo tamkajšnji mestni muzej in Društvo ekslibris Slovenija. Ekslibris ali knjižni znak je listek, ki ga nalepimo na notranjo stran sprednjih knjižnih platnic. Na njem je latinski napis "ex libris", kar prevedemo "iz knjig" ali še boljše "ena od knjig" tistega, čigar ime je na ekslibrisu. Ekslibris je torej lastniški znak in z njim povemo, čigava je knjiga. Lastništvo knjige lahko označimo tudi s podpisom ali pečatom. Vendar pa je na pravem ekslibrisu lep motiv kot okras navadno v eni od grafičnih tehnik. Ker dober ekslibris navadno izdelata umetnik ali nekdo, ki ima smisel za umetnost in lepoto, je knjižni znak neka intimna vez med ljubezno do knjige in umetnostjo, predvsem grafično umetnostjo. Razstavljeni ekslibrisi so iz zbirke Rajka Pavlovca in so iz šestnajstih držav: Avstrije, Belgije, Češke, Finske, Francije, Hrvaške, Italije, Kanade, Latvije, Madžarske, Nemčije, Poljske, Romunije, Rusije, Slovenije in iz Srbije. Mednarodna razstava ekslibrisov z etnografskimi motivi v mali galeriji gradu Gewerkenegg v Idriji bo odprta do 9. septembra, vsak dan od 9. do 18. ure.

Podzemna garaža za 800 avtomobilov pod ploščadjo Kongresnega trga

V Ljubljani izvajajo projekt gradnje garažne hiše pod osrednjo mestno tržnico, začele pa so se tudi priprave za gradnjo podzemne garaže pod ploščadjo Kongresnega trga, to je v samem centru slovenske prestolnice. Predvidoma bo imela do 800 parkirnih prostorov in dve vhodno-izhodni klančini, podzemna garaža pa naj bi bila zgrajena do leta 2010. Naložba bo predvidoma znašala 21 milijonov evrov. Z dokončanjem garažne hiše se bo temeljito spremenil videz celotnega območja Kongresnega trga. Na asfaltni ploščadi ne bo več parkirišča, temveč bodo tam uredili park s fontano.

Obe garažni hiši spadata v program župana mestne občine Ljubljana, Zorana Jankoviča, o posodobitvi infrastrukture in njene prilagoditve potrebam prebivalstva in obiskovalcev glavnega mesta Slovenije.

V Sloveniji več dovoljenj za zaposlovanje tujcev

V Sloveniji, kjer je gospodarska rast visoka, občutijo čedalje večje pomanjkanje delavcev. Stanje je sicer tako, da je v nekaterih dejavnostih, denimo v tekstilni in obutveni industriji, preveč zaposlenih, v drugih panogah pa delavcev primanjkuje, zaradi česar gospodarske družbe in tudi zasebni podjetniki primanjkljaje krijejo z delavci iz tujine. V Sloveniji naj bi bilo zdaj zaposlenih že okoli 60 tisoč delavcev iz drugih držav, največ iz območij nekdanje Jugoslavije.

Zaradi pomanjkanja delavcev bo vlada do jeseni izdala šest tisoč novih dovoljenj za zaposlovanje iz tujine. V slovenskem gradbeništvu potrebujejo 4000 novih delavcev, v prevozništvu 2500, kovinarstvu 800, gostinstvu in turizmu 500, elektroinštalacijah 300 in avtostroki 600 novih delavcev ter več kot 6000 nekvalificiranih delavcev.

SNG Nova Gorica Predstavitev programa abonmajske sezone 2007/2008

Igre z ognjem ali Nekateri so za vroče

Pod takim naslovom bo potekal program gledališke sezone 2007/2008, ki so ga predstavili v četrtek, 14. junija, v prostorih Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica direktor gledališča Mojmir Konič, umetniški vodja Primož Bebler in dramaturginja Tea Rogelj ter Martina Mrhar.

Komaj končana sezona Viharji in zvezde nostalgije je Slovenskemu narodnemu gledališču Nova Gorica prinesla kopico nagrad. Predstava Z. R. Dorič Kako smo ljubili tovariša Tita v režiji Marjana Bevka je na letošnjih Dnevih komedije v Celju dobila nagrado občinstva, igralec Gojmir Lešnjak Gojc pa nagrado žlahtni komedijant za glavno vlogo v njej. Predstava N. Mitrović Ta postelja je prekratka (na sliki prizor iz predstave) je prejela na 17. Maruličevih dnevih v Splitu kar štiri nagrade - za najboljšo režijo, najboljšo uprizorjeno besedilo, za scenografijo in za oblikovanje luči. Poleg tega je SNG gostovalo v raznih krajih v domovini in tujini ter se uspešno udeležilo domačih in tujih festivalov. Predstava Evripidovih Bakhantk v koprodukciji SSG Trst in režiji Vita Tauferja je bila na turneji po Turčiji in Rusiji. V novo sezono 2007/2008

se bo SNG podalo z zanimivim in zabavnim programom s tematskim naslovom Igre z ognjem ali Nekateri so za vroče. "Kdo se še igra z ognjem v času, ko se je varnost povzpela na vrh lestvice vsesplošnih hrepenenj?" se v uvodni besedi zgi-

banke sprašuje umetniški vodja Primož Bebler in odgovarja: "Čeprav se bolj zanimamo za ekologijo in ekonomijo, zdravo hrano in življenjsko zavarovanje ter glasujemo za tiste, ki nas bodo dobro branili roparjev in teroristov - nas le mika, da bi pokukali v duše tistih, ki si ne znajo pomagati in veselo drviijo proti prepadu ...". Naslednja sezona bo skušala ugoditi željam čim širšega kroga gledalcev. Začela se bo s koprodukcijso predstavo v sodelovanju Gledališča Koper, s krstno izvedbo "burke s petjem in streljanjem" Duohtar pod

režiji Borisa Kobala. Obe predstavi bosta odigrani v sočnosti primorskega narečja in primeri tudi za ambientalne uprizoritve, kot je pojasnil Bebler. Vmes pa bo gledališče poseglo v evropsko klasiko z melodramo Maksima Gorkoga Letoviščarji v režiji Paola Magellija. Sledile bodo slovenska praiizvedba dramske priredbe kultnega filma Quentina Tarantina Stekli psi v režiji Vita Tauferja in dve slovenski praiizvedbi: Alana Ayckbournna Skrivni strahovi na javnih krajih, zgodba o šestih ljudeh, ki iščejo svoj

mus!, ki jo je po Moližrovih motivih napisal novogoriški igralec in kantavtor Iztok Mlakar, zrežiral pa Vito Taufer. Končala pa se bo s komedijo, ki se norčuje iz človeških napak, z igrjo o ljubezni in denarju Dundo Maroje renesančnega pisca iz Dubrovnika Marina Držića v

par, in ruska uspešnica bratov Presnjakov V vlogi žrtve, v režiji Dina Mustafačiča, prvič gosta v SNG Nova Gorica. V njej gre za teater absurda v policijski izvedbi. Poleg teh šestih premier bo na sporedu še gostujoča predstava - darilna -, komedija Namišljeni bolnik največjega ko-

mediografa vseh časov, Moliera, v izvedbi SSG Trst in Primorskega poletnega festivala.

Da bi pritegnili čim več gledalcev v gledališče, so si v SNG Nova Gorica omislili eno največjih abonmajskih vstopnic v Sloveniji, kot je poudaril direktor Konič. Razpisali so namreč dva nova abonmaja: Predpremijskega in Popoldanskega, ki nista vezana na določen dan v tednu, in nekoliko drugače ovrednotili sedeže v dvorani, kar naj bi zaradi ugodnih cen še dodatno privabilo abonente. Tisti, ki se bodo vpisali v spomladanskem roku, bodo vso sezono brezplačno prejeli gledališke liste.

Direktor Konič je tudi povedal, da si prizadeva, da bi v novogoriško poletno dogajanje vključili tudi gledališke predstave, ki bi lahko, kot v preteklih časih, prerasle v festival, a za zdaj pri pristojnih osebah ni našel odziva. Gledališče ima še zmeraj v načrtih tudi postavitve amfiteatra, ki bi bil zelo dobrodošel. Pod njegovimi tribunami bi lahko uredili malo dvorano, saj tista v dašnjem Kotu pod odrom je le "zasilna" in ne omogoča sočasnih predstav in vaj. Spomladanski vpis (pri tem je najnižja cena abonmaja 22 evrov, tretji prostor, balkon, za dijake, študente in brezposelne) bo potekal od 13. junija do 7. julija 2007, jesenski vpis pa ves september.

V času vpisa abonmajev je blagajna gledališča odprta vsak delavnik od 10.00 do 12.00 in od 15.00 do 18.00, ob sobotah od 10.00 do 13.00. Dodatne informacije o vpisu vam SNG Nova Gorica posreduje na telefonskih številkah 003865 (predštevila za Italijo) 3352247 (blagajna) in 3352215 (stiki z javnostjo).

JK

Gospodinjstva bodo s 1. julijem lahko izbirala dobavitelja elektrike

Bolje varčevati z energijo kot pričakovati znižanje cen

V Sloveniji bodo 1. julija uvedli popolno sprostitev trga z električno energijo tudi za gospodinjstva oz. za zasebne porabnike. Država se tudi na tem področju prilagaja merilom in režimu, ki jih je določila evropska komisija (vlada). S ponudniki elektrike bo treba le podpisati pogodbo o dobavi in pooblastilo za dostop na omrežje.

Električno energijo pridobivajo zdaj v petnajstih hidroelektrarnah, treh termoelektrarnah in v jedrski elektrarni Krško. Čedalje več je tudi elektrarn, ki izkoriščajo sončno energijo. Skupaj je v Sloveniji okrog 774.000 gospodinjstev oz. zasebnih odjemalcev, ki porabijo četrtino vse proizvedene električne energije. Distribucijska podjetja si prizadevajo, da bi odjemalce pridobila ali zadržala bolj z zagotavljanjem servisov in vzdrževanja prenosnega omrežja kot pa z znižanjem cen elektrike. Boje se celo, da bodo cene električne energije po sprostitvi trga narasle in se povečale na raven cen, ki veljajo v drugih državah evropske povezave. Sedanje maloprodajne cene elektrike v Sloveniji namreč občutno zaostajajo za tistimi v drugih evropskih državah. Upošteva se to, da postaja

strošek elektrike v družinskih proračunih vse večji, bo začelo naraščati tudi zanimanje za cenejšie vire, predvsem tiste okolju prijazne in obnovljive. Začelo je hitro naraščati vlaganje v izkoriščanje virov, kot so zlasti hišne sončne elektrarne in lesni odpadki (biomasa), ki jih je v slovenskih gozdovih zelo veliko, a zdaj propadajo.

Strokovnjaki nasploh menijo, da je bolje varčevati z elektriko kot pa pričakovati, da se bo ta vrsta energije pocenila. Predlagajo nakup varčnih žarnic, pametnejše kuhanje in pranje in izogibanje pogostemu delovanju klimatskih naprav. Navaditi se moramo tudi ugašati luči in omejiti nepotrebne razsvetljave.

M.

Podatki evropskega statističnega urada Eurostat

Skoraj 30% prebivalcev EU mlajših od 24 let

Delež mlajših od 24 let v celotnem prebivalstvu Evropske unije je bil v letu 2006 28,6 odstotka, so sporočili z Evropskega statističnega urada Eurostat. Največji delež mlajših od 24 let je na Irskem, najmanjši pa v Italiji. Delež mlajših od 24 let naj bi se v prihodnosti zmanjševal in leta 2050 znašal le še 23,1 odstotka. Mladi v EU so danes bolj izobraženi, a jih precej bolj ogroža brezposelnost, ugotavlja Eurostat. Skupno živi v EU okrog 150 milijonov mlajših od 24 let. Največji delež v celotnem prebivalstvu predstavljajo mladi na Irskem (35,7 odstotka), na Cipru (34,2 odstotka), na Slovaškem (32,5 odstotka) in na Poljskem (32,4 odstotka), najmanjšega pa v Španiji (26,4 odstotka), Grčiji (26,3 odstotka), Nemčiji (25,9 odstotka) in Italiji (24,5 odstotka). Slovenija je s 27,2 odstotka mlajših od 24 let na repu med članicami EU, ob Italiji pa ima najmanjši delež mlajših od 15 let (14,1 odstotka). Delež mlajših od 24 let naj bi leta 2050 v EU znašal v primerjavi z 28,6 odstotka

danes le še 23,1 odstotka, upadel pa naj bi prav v vseh članicah povezave. Leta 2050 naj bi po napovedih tako največji delež mladih imeli v Luksemburgu (28,2 odstotka), na Danskem, Nizozemskem in Švedskem (po 27,5 odstotka), najmanjšega pa v Bolgariji in Španiji (po 19,7 odstotka) ter Italiji (19,6 odstotka). So pa v EU mladi med 20 in 24 leti v primerjavi s starostno skupino med 25 in 64 leti bolj izobraženi, saj ima 77,4 odstotka prvih zaključeno vsaj srednjo šolo, medtem ko je pri drugih ta delež 69,3 odstotka. Največji delež mladih v starosti med 20 in 24 leti z vsaj zaključeno srednjo šolo je na Slovaškem, Češkem, Poljskem in v Sloveniji, daleč najmanjši pa na Portugalskem in na Malti. Stopnja brezposelnosti med mladimi (15-24 let) v EU se je sicer z 19,2 odstotka januarja leta 2004 znižala na 16,8 odstotka v januarju letos, a je še vedno več kot dvakrat večja kot povprečje med ostalim prebivalstvom EU (7,5 odstotka). Največ brezposelnih med mladimi v primerjavi z ostalim prebivalstvom je bilo

v Romuniji, Italiji in Grčiji, najmanj pa v Avstriji, Latviji, Nemčiji in na Nizozemskem. Stopnja zaposlenosti v isti starostni skupini je v EU precej manjša (36 odstotkov) kot med ostalim prebivalstvom EU (64,3 odstotka), saj se večina mladih še šola. Največ mladih je zaposlenih na Nizozemskem, v Avstriji in v Veliki Britaniji, najmanj pa v Litvi, na Poljskem, v Bolgariji in na Madžarskem. 73 odstotkov mladih v starosti med 16 in 24 leti v EU vsaj enkrat na teden uporablja internet, v primerjavi s 47 odstotki v celotnem prebivalstvu EU (16-74 let). Delež rednih tedenskih uporabnikov interneta med mladimi je najvišji na Nizozemskem in v skandinavskih državah, najmanjši pa na Malti, v Bolgariji in v Grčiji. Mladi v starosti med 16 in 24 leti so v povprečju tudi bolj večji upravljanja z računalnikom kot celotno prebivalstvo EU, največji delež večjih tega početa pa je, sodeč po ocenah anketirancev v Sloveniji, v Luksemburgu, na Danskem in v Avstriji.

STA

Gradbeno podjetje iz Vipavske doline

Primorje naj bi za dividende namenilo 1,7 milijona evrov

Gradbeno podjetje Primorje je lani ustvarilo 228,8 milijona evrov prihodkov in slabih 2,9 milijona evrov bilančnega dobička. Po predlogu uprave, ki ga je podprl tudi nadzorni svet, naj bi ob tem delničarjem Primorja izplačali dobrih 1,7 milijona evrov dividend oz. dva evra na delnico, kar je enkrat več kot lani, so sporočili iz Primorja. Nadzorniki so namreč na današnji seji v Ajdovščini sprejeli poročilo uprave o lanskem poslovanju ter določili dnevni red skupščine, ki bo 12. julija.

Kot poudarjajo v Primorju, je bilo lansko poslovanje najboljše doslej. Ugodne gospodarske razmere in živahna naložbena dejavnost so namreč pripomogle, da je ajdovska družba lani za 17 odstotkov presegla gospodarske načrte. "V letu, ko

smo sklenili šestdeseti krog obstoja, smo potrdili svoje sposobnosti in kvalitete ter ohranili svoj tržni delež. Poslovanje je bilo trdno in uspešno, boljše kot prejšnja leta," je ocenil generalni direktor Primorja Dušan Črnič. Najuspešnejši so bili na področju nizkih gradenj, kjer so načrte presigli za tretjino, visokogradbeno

dani krizi uspešno poslovala tudi ostale družbe iz skupine Primorje. Skupina je namreč ustvarila za več kot 356 milijonov evrov prihodkov, kar jo s povprečno 2869 zaposlenimi uvršča med največje sisteme v državi. Družbe iz skupine Primorje so v letu gradile več kot 300 večjih objektov, med njimi avtocestne odseke in

dobljenih soglasij za stanovanjsko gradnjo za 15 odstotkov zaostala za letom prej, so pojasnili v ajdovski družbi.

Sicer so ob se-

viadukte na vseh štirih krakih slovenskega avtocestnega križa ter hidroelektrarne na Soči, Savi in Dravi. Po besedah Črničja bo skupina Primorje v

dejavnost je bila za petino nad planom, strojna divizija je ustvarila za 14 odstotkov več prihodkov, divizija del v tujini in specialnih inženiringov pa za dobro desetino. Le divizija gradnje za trg je zaradi nepravčasno pri-

STA

Pomen platine, zlata, srebra...

V slovenskih deviznih rezervah tudi 3,2 tone zlata

Pomen platine, zlata, srebra in drugih plemenitih kovin v svetovnem gospodarstvu in finančnih ponovno hitro narašča. Plemenite kovine so namreč najboljše zaščita premoženja pred inflacijo, neugodnimi gospodarskimi gibanji in nestabilnostjo. Zaradi tega večina zahodnoevropskih držav svoje devizne rezerve hrani predvsem

v plemenitih kovinah. V Sloveniji se je trg s plemenitimi kovinami ko-

mal začel razvijati. V državi še ni možnosti za naložbe oz. promet z zlatom in srebrom. Kljub temu pa Narodna banka hrani 3,2 tone zlata, ki pomeni ustrezen delež v celotnih deviznih rezervah države.

V Sloveniji brezposelnost, a ni dovolj delavcev

Podjetja iščejo delovno moč v tujini

V Sloveniji uradno obstaja brezposelnost, čeprav se le-ta zmanjšuje in velja samo za nekatere dejavnosti in poklice. Zelo težko dobijo zaposlitev tisti, ki so si pridobili višješolsko ali visokošolsko izobrazbo v družboslovnih znanostih in imajo solidno znanje zlasti na področjih, ki jih v proizvodnji ni mogoče takoj in neposredno uporabiti. Posamezniki z diplomami družboslovnih izobraževalnih programov se zato poskušajo prekvalificirati za druga znanja in dejavnosti, ki bi jim omogočile hitrejšo zaposlitev. Podobno kot v drugih razvitih državah tudi v Sloveniji posamezniki nočejo opravljati neka-

terih del, do katerih imajo prihranke in poudarke. Gre za nekatera javna in komunalna dela. To pa velja tudi za zaposlitev v posameznih tradicionalnih

poklicih, cenjenih in ustrezno plačanih, v katerih pa že od nekdaj primanjkuje delavcev. Slovenska podjetja bi tako v tem letu lahko zaposlila vsaj 30 tisoč novih delavcev. Zaradi pomanjkanja domačih delavcev jih podjetja, javna in zasebna, iščejo v drugih državah, predvsem tistih z območja nekdanje Jugoslavije, iz Slovaške, Poljske in Madžarske. Največ omenjenih težav zaradi pomanjkanja delavcev imajo gradbeno podjetja, podjetja v kovinski industriji, težko pa je dobiti tudi mehanike, šoferje, strojnike, medicinske sestre, delavce v gostinstvu in turizmu in tudi učitelje za nekatere praktične predmete. Lani so v Sloveniji izdali 17.765 dovoljenj za delo tujim interesom. Število dovoljenj naj bi bilo v tem letu približno enako. V kvote za delovna dovoljenja pa niso všteti tujci, ki imajo po sporazumu z EU enak status kot slovenski državljani, tujci z osebnimi delovnimi dovoljenji ter vodilni delavci iz tujine, ki v Sloveniji delajo v podjetjih s tujim lastništvom.

M.

NOVI
GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, Korzo Verdi 51 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 19. junija, ob 14. uri.

Obračun moških odbojarskih ekip

Trije izpadi precej pogojujejo oceno našim šesterkam

Kot smo pred mesecem dni nekoliko popravili uvodne vtise o ženski odbojki pri nas, moramo ob koncu vseh prvenstev tudi obračun slovenskih moških članskih ligašev v igri pod mrežo prikriti ugotovitvam po povratnem delu tekmovalcev. Če pa je bila slika pri ženskah sprva negativna in na koncu vse bolj spodbudna, pri moških velja nasprotno: vse namreč ni bilo tako rožnato, kot smo si predstavljali v začetku sezone.

Sloga je, kot znano, odkupila pravico do nastopanja v državni B2 ligi, v kateri je zasedla zadnje mesto in torej nazadovala spet med tretjeligaše. Fantje so se žrtvovali na oltarju ciljev, ki jim jih je zadalo vodstvo kluba, se pravi nabitost izkušenj v konkurenci objektivno močnejših nasprotnikov. Slogaši so bili nedorasli glav-

nini tekmecev, borili so se po svojih močeh, tudi precej napredovali, toda igranje celega povratnega dela brez prave motivacije, ko je bil izpad že zdavnaj matematičen, je bilo bržkone mučno. Ko govorimo o prvi Slogini ekipi, moramo takoj dodati poglede na četrtoligaško vrsto istega društva (z znamko Televita), pa čeprav bi se morali zaustaviti prej pri C ligi. A mladi slogaši so bili brez dvoma najlepše presenečenje letošnje sezone, saj so z odličnimi nastopi zasedli drugo mesto v rednem delu in se tako uvrstili v finale za napredovanje iz najboljšega izhodišča. Tu so sicer podlegli velikemu pritisku in v dveh tekmah morali priznati premoč bolj izkušenega Cusa, toda vseeno so poskrbeli za velik rezultat. Vseskozi so trenirali skupaj z drugoligaši, nekateri so se v B2 ligi tudi preizkusili.

Verjame, da bo vzhodno-kraško društvo znalo v prihodnji sezoni sestaviti zanimivo in konkurenčno tretjeligaško ekipo, ki bo zmes (zlasti mladih sil) letošnjih članov prve in druge ekipe. Obstaja le nevarnost, da bo nekateri boljše posameznike spet zamakala kaka ponudba iz državne lige, kar bi vsekakor ohromilo Peterlinovo zasedbo.

V moški C ligi je Val Imsa zasedel tretje mesto in se tako prebil v play-off za prestop v B2, Soča Zadruga banka Dobrodo Sovodnje pa je izpadla v D ligo. Pri Valu je bila sezona po u-

kinitvi Rasti prehodnega značaja, pomlajena zasedba pa je povsem zadovoljila in celo preseгла vsa pričakovanja. Problem se odpira pred novo sezono, ko kapetan Florenin ne bo več igral, ostali slovenski klubi pa zahtevajo nazaj svoje igralce. V Štandrežu bi torej tako razpolagali z vse manj domačimi odbojkarji.

Drugače je bilo v Sovodnjah, kjer so sestavili v celoti slovensko ekipo, ki je bila po repesažu konkurenčna, dokler niso poškodbe dejansko razpolovile Battistijev izbor igralcev. Izpad je bil tako neizbežen, po poti zaupanja svojim mladim pa bodo pri Soči (ki ima novega predsednika, mladega Štefana Tommasija) nadaljevali tudi v prihodnje. V D ligi je v končnici poleg Slo-

ge igrala tudi Olympia Tmedia, a je bila izločena v polfinalu. Pretežno starejši sestav je računal na najvišje cilje, tako da na koncu v Gorici niso bili najbolj zadovoljni. Šesterko pa verjetno kaže v prihodnje precej prevetrili. Podobno velja za Naš Prapor, ki je po slabih igrah zaslužen izpadel v prvo divizijo. Tudi Brici bodo najverjetneje skušali vključiti kaj več mladincev.

Trije izpadi ne morejo mimo kar tako, zato slika naše moške odbojke ni posebno navdušujoča. Kot se zdi, se bomo morali tudi tu sprijazniti z nastopanjem na nižji ravni, čeprav nekaj perspektivnih mladih bodisi na Goriškem bodisi na Tržaškem je, nevarno pa je, da bodo boljši v vse večji meri odhajali, če jim v domačem okolju zaradi razdrobljenosti ne bodo mogli nuditi bolj mikavnih tekmovalnih prizorišč.

HC

LIPICA 9. Mednarodni festival kitare Zgodba o kvaliteti in naraščajočem uspehu

Umetniški vodja in duša Mednarodnega festivala kitare prof. Marko Feri je z letošnjo izvedbo nadvse zadovoljen. Prvič zato, ker je organizatorjem uspelo povabiti 13 koncertantov, kar je doslej največja bera nastopajočih, posledično pa tudi zaradi raznolikosti glasbenih večerov bodisi z vsebinske, bodisi s tehnične strani. Mednarodni festival kitare 2007 je na predstavitvi v petek, 25. maja, uvedel kitarist Massimo Gatta Murgia, razpet med Italijo in Mehiko. Čeprav je poročna dvorana v Lipici že tradicionalni okvir kitarskega festivala, je informativni večer potekal v cerkvi sv. Kancijana v Škocja-

nu, kamor naj bi se že prihodnje leto preselilo vse festivalno in študijsko dogajanje. Letošnji 9. Mednarodni festival kitare, ki sta ga priredila Kosovelov dom v Sežani in Glasbena matica iz Trsta, je ponudil svojim poslušalcem vrsto novosti, med drugim to, da je bila lepo zastopana ženska poustvarjalnost na šestih strunah in da so bili koncertni večeri v glavnem dvodelni. Precejšnja pozornost je bila namreč namenjena mladim, a zelo perspektivnim izvajalcem (Timi Kranjc in Jure Zdovec - Slovenija, Jelica Mijanović - Črna gora, Robert Scarpe - ZDA in Daniel Stachowiak - Belgija), ki so se občinstvu predstavili s krajšimi

nastopi, katerim so sledili daljši recitali bolj izkušenih in že mednarodno uveljavljenih kolegov. V torek, 12. junija, je nastopil Marco De Biasi iz Vittorio Veneta, zmagovalac številnih državnih in mednarodnih tekmoval. Drugi večer je oblikovala tempe-

ramentna Gaelle Solal iz Marseila, ki je izbrala špansko navdihnjeno program. Izredno nadarjena 25-letna slovenska kitaristka Sanja Polhl je v četrtek, 14. t.m., s svojim nastopom posebej presenetila občinstvo. Že naslednjega dne je igrala Vera Ogr-

zović iz Beograda, ki slovi po pomembnih pedagoških zaslugah. V soboto, 16. t.m., je bil na vrsti ameriško-kanadski Duo spiritoso, ki ga sestavljata vrhunska kitarista Andrew Zohn in Jeffrey McFadden. Festival je sklenil italijanski duo Vanni Montanari (flavta) in Donato D'Antonio (kitara) z izključno sodobnimi skladbami.

Zvesta publika, ki se iz leta v leto redno vrača na kitarski festival in postaja prav zato vedno bolj zahtevna in pozorna, je bila tudi letos navdušena nad izbranimi izvajalci, ki so po večini zajemali iz železnega repertoarja za kitaro. V nedeljo, 17. t.m., so v poznih popoldanskih urah nastopili tudi tečajniki letošnjega masterclassa. Poleg gojencev tržaške GM so se ga udeležili še mladi ki-

taristi iz Kopra, Gorice, Murske Sobote in ZDA. Ob individualnih učnih urah so v okviru festivalskega tedna poslušali predavanje dr. Sama Šalija, izdelovalca kitar in raziskovalca njihove akustike. Ne gre pozabiti donatorjev, ki so prispevali k uresničitvi letošnje edicije: ZKB, podjetje Effeerre, Gostilna Muha, Casinè in Kobilarna Lipica, Gostilna Valerija, Občina Sežana in Ministrstvo za kulturo RS ter Radio Koper. Edina senca Mednarodnega festivala kitare ostaja odsotnost italijanskega dela Trsta, ki zavračala edinstveno priložnost, da bi v bližnji okolici spoznala odlične kitariste z vsega sveta. Kot kaže, so miselne meje, kljub temu da se državne rušijo, še kako močno začrtane.

AL

ČLOVEK JE PRISTAL NA LUNI? DA, DA, NEDVOMNO...

Tista čudovita osemdeseta

Pa so prišli na vrsto nostalgiki. Ja, vsako obdobje ima svoje značilnosti. Zdaj smo nedvomno v obdobju nostalgije: človek si z dna duše želi ponovno podoživeti to, kar je čutil in živel takrat, ko je bil še mlad. Ponovno si želi podoživeti magična osemdeseta leta. In nostalgiki so po svoje zelo zahtevni ljudje, saj veste. Utrne se jim solza ob spominu na stare dobre čase, potem pa začenjajo razpredati o tem, kako je bilo nekoč vse lepo in prav in kako se je boljše živelo ter kako, da nič ni več tako, kot je bilo. Pa se potem seveda sprožajo debate o velikih socrealističnih kamnitih napisih v spomin na našega velikega Maršala, pa jokamo za časom, ko smo si bili vsi med seboj enaki.

Ja, nostalgija... hvala Bogu se z določenimi časovnimi razmiki pojavljajo nostalgici obdobja. Ko se na prizorišču ponovno pojavijo že znani obrazi..., tisti obrazi, za katere moramo dolgo brskati po spominu, da jih lahko izbrskamo. Ampak, to je za nostalgike raj. In končno je zdaj nastopilo njihovo obdobje. Vsi se vračajo (vračamo) nazaj tja v čudovita osemdeseta. Pa kaj, če nas v to silijo... Sting je spet sklical svojo družčino in kroži okoli po svetu s postarano različico skupine Police. In ponovno so začeli svoje glasbeno blago prodajati

darja sveta George W. Bush in Vladimir Putin. V prejšnjih tednih sta se šla groteskne reprize "zlatih časov" hladne vojne in bipolarnega mišljenja kapitalistov in komunistov. Smešno je bilo spremljati, kako sta se kregala okoli fantomatičnega raketnega štita nad Evropo. Kot bi ponovno podoživljali reaganovsko

in breznjevske obdobje, a v nekoliko paradoksalni omaki. Vladarja sveta sta pozabila, da je hladna vojna mimo že vsaj osemnajst let in da se je svet vmes nekajkrat zavrtel. Kubrick se je nedvomno iz onstranstva zelo zabaval ob ponovni realni uprizoritvi njegovega Dr. Strangelove. "Jaz bom imel rakete", v odgovor pa: "Ne, jaz jih bom nastavil", in spet "kapitalistični požeruhi debeluh" kot odgovor na "lenuhi kagebejevski, mrhe komunistične". Nivo debate je bil v prejšnjih tednih na skoraj takem nivoju: zelo zavajajoč za javnost! Javnost je to razumela kot posthumne reakcije živčnega sistema tistega mrtvega trupla, ki so ga pokopali s koncem bipolarnega sveta. Zelo zavajajoče, pa čeprav se zelo zabavajo, da obravnavali na tak način. Raketni ščit proti islamskemu terorizmu je namreč popolnoma neuporaben, ker deluje islamski terorizem razkropljeno in lokalno. Žal mi je za vse, ki verjame v znanstveno fantastiko, E.T.-ja in mojstra Yoda, a prave vojne zvezd še ne boste doživeli. Gre pa bolj realnopolitično gledano za zanimiv spor med kapitalističnimi ZDA in kapitalistič-

no Rusijo ter nadzornimi vojaškimi točkami v strateških conah (Poljska v prvem planu). Putin je namreč z zaprtjem plinskih dotokov že večkrat dokazal, kako lahko vpliva na Evropo: Nemčija je s tega zornega kota njegov močni zaveznik. Putin je namreč leta 2003 oportunistično zajahal antiameriškega konja s Francijo in Nemčijo v obdobju vojne proti Iraku in v tem času z nafto prodril v Evropo s severa (Baltsko morje) in z juga (tesno sodelovanje z ENI-jem). ZDA mu skušajo to preprečiti z graditvijo svojega plinovoda skozi Turčijo in Sredozemsko morje. Milo za drago pa mu tudi vračajo njegovo nerazpoloženost za bojevanje leta 2003. Mediji so v zadnjih mesecih nekam čudežno začeli poročati o tem, kako avtokratski je Putin, kako zatira evropske disidente z Vladimirom Luxuriom na čelu, kako zatira opozicijo in njenega vodjo Kasparova, potem ko so pokol v gledališču Dubrovka in v šoli v Beslanu v celoti pripisali čečenskim teroristom. Putin pa je iz celotne zgodbe takrat izšel kot sicer trd oče, ki pa je na vsak način skušal rešiti svoje ugrabljence...

Pa saj lahko še naprej sanjamo o čudovitih osemdesetih: Depeche mode so pri nas bili lani, Police pa prihajajo letos jeseni. Ah, tista čudovita osemdeseta!

Andrej Černic

V gosteh Slovenskega etnološkega društva Slovenci iz Laškega v Ljubljani

Na povabilo Slovenskega etnološkega društva (SED) iz Ljubljane so se Slovenci, ki živijo v Laškem, predstavili s svojimi specifičnimi in raznolikostmi na sedežu omenjenega društva v notranjosti etnografskega muzeja. Predsednik društva Jadro, Tržič in Zdrženja staršev je predstavila Helena Rožman, predsednica SED. Uvod v večer je imel in pogovor vodil mag. Silvo Torkar z Inštituta za slovenski jezik Frana

med Sočo in Timavo. Za njim so prevzeli besedo gostje. Karlo Mučič, predsednik SKRD Jadro in ŽepZ iz Ronk, je orisal začetke organiziranosti Slovencev in društvenega delovanja v prejšnjem stoletju. Predsednica SKRŠD Tržič Lucia Germani je spregovorila o nastanku društva in njegovem delu v Tržiču. Prikazala je tudi knjige, ki jih je izdalo društvo in so dragocen prikaz delovanja in prisotnosti Slovencev v Laškem. Nato sta

Ramovša ZRC SAZU v Ljubljani. Torkar je dober poznavalec manjšinske značilnosti in zgodovine Laškega, vezi pa ima tudi s furlansko skupnostjo. V glasilu Jadro je pisal tudi o Bizjakih in Bizjakiji. Torkar je poglobil delo furlanskega raziskovalca Puntina, ki je zadnje čase izdal poglobljene študije o zgodovinski prisotnosti Slovencev v Laškem. Posebno podrobno je predstavil zanimivo toponomastično teritorija

povzela besedo Damjana Kobal in Boris Černic, predsednica in podpredsednik Združenja staršev; slednje sestavljajo

starši otrok, ki obiskujejo slovenski vrtec in slovensko osnovno šolo v Romjanu. V njegovem okviru delujeta Zbor staršev Starši ansamble in zbor otrok Mali romjanski muzikanti. Z video prikazom sta opisala bogato delovanje tega društva, ki veže starše slovenske in italijanske narodnosti z namenom vsestranske bogatitve zamejskega otroka tega tisočletja.

KM

Očarljiva izkušnja z Novim glasom

Potovanje na Kitajsko

S koro z nestrpnostjo in neučakanostjo smo dočakali dan odhoda z evropske celine v osrednjo Azijo, na Kitajsko. Desetdnevno potovanje z Novim glasom, od 15. do 24. maja letos, je vsem udeležencem zapustilo prijeten spomin na preživete dni. Letalski polet z beneškega letališča do Münchna in nato še deseturni polet do Šangaja sta nas popeljala v nov svet. Zračna pot se je vila proti severu nad Poljsko in Litvo, Sankt Peterburgom in nato čez Urale do Novosibirska mimo Mongolije do Kitajskega morja pri Šangaju. Za šest ur smo pomaknili urine kazalce naprej in že je bila sredo, 16. maj, ko smo ob 14. uri pristali na šangajskem letališču. Poiskali smo kitajskega vodiča, ki mu je bilo ime Lorenzo - kot ga je imenovala njegova učiteljica italijanskega jezika. Bil je živahen mlad fant, ki je navdušeno govoril o svoji domovini, katera preha-ja iz mračnega komunističnega

in občudovanje česa so zmožni mladi akrobati in akrobatinje ob kitajski glasbi. V četrtek zjutraj smo si ogledali svetišče Bude iz zelenega žada, to je 1500 kg težak kamnit blok, ki so ga pred 125 leti pripeljali iz Burme, kjer je sedež pravega budizma. V svetišču in sosednjih stavbah je veliko kipov Bude, kajti vsak vernik ima lahko svojega Budo. Na dvorišču so v posebnem prostoru zažigali sveče, dišeče paličice in prinašali so tudi jedi pred kip Bude. V starem delu mesta smo se sprehodili po parku mandarina Yu. Na našem potovanju smo tokrat res veliko hodili po parkih, v lepi naravi, po okusno oblikovanih vrtovih z jezerci, v katerih plavajo raznovrstne ribe. Tudi veliki kamni, podobni našim kraškim kamnom, krasijo številne vrtove; narava sama je oblikovala skale iz apnenca. Po kosilu smo se odpravili v od-

to dan - tudi pri vsakdanjih opravilih. Park Tigrov grič je nastal v 14. stoletju pod cesarstvom Ming. Občudovali smo prekrasen vrt z deset tisoč bonsaji, ki so stari tudi več sto let. Tu so najstarejša drevesa gingko - parkovno drevo. Na vrhu griča pa je pagoda, kjer je neki menih Lu sanjal o belem tigru in po njem se tudi imenuje grič. Park je bil v čudovitem cvetju, najlepša je bila upodobljena boginja Luna. Po ogledu smo se odpeljali h kosilu, še prej pa v tovarno in prodajalno svile in iz svile izdelanih predmetov in orskrov. Na tem potovanju so nas vodiči vodili veliko po prodajalnah svile, bakrenih predmetov, keramike, bisernih oglic in bižuterije. Veliko je bilo paše za oči in skušnjav za nakupe. Popoldne smo si ogledali še dva velika parka, ki sta nastala že pred 500 leti, in sicer Park učitelja mreže in Park ponižnega upravitelja. Spet tovarna svile z defilejem oblek v raznih svilenih barvah. Skušnjava nakupovanja. V soboto smo se vrnili na šangajsko letališče za no-tranji polet v Ksijan, kamor smo prileteli zgodaj popoldne. Ksijan je oddaljen od Šangaja 1.300 km. Spremljala nas je nova vodička Oblaček, ki nas je tudi ljubeznivo pozdravila. Vsakemu vodiču posebej smo pojasnili, da smo Slovenci in od kod prihajamo. Ni bilo nobenih težav ali nerazumevanj zaradi tega. Pozneje se je naučila tudi nekaj slovenskih besed. Mesto Ksijan ima še del starega obzidja, ki so ga tudi obnovili in na katerega smo se povzpeli; od tam je bil lep pogled na mesto. V parku smo obiskali, samo od zunaj, Pagodo velike divje gosi. Zgradili so jo v sedmem stoletju po Kristusu. Zanimivo je to, da na Kitajskem štejejo leta pred Kristusom in po njem, čeprav so v glavnem budistične ali taoistične vere. Štetje let je določil komunistični voditelj Mao leta 1948. To nam je povedal vodič že v Šangaju. Pagoda je bila tedaj največja v tem mestu in je bila namenjena shranjevanju budističnih knjig, ki so jih prinesli iz Indije, ter stano-

Peking, poletna cesarjeva rezidenca

Šangaj, Park mandarina Yu

režima v novo obdobje sproščeno-sti in demokratičnih reform. Sam je priznal, da bo pot še dolga in naporna. Z avtobusom smo se najprej peljali na znameniti Bund, kot ga Kitajci imenujejo, to je na obrežju ob reki Huangpu, kjer so na eni strani poslopja starega Šangaja ali, kot je dejal vodič, razstava evropske arhitekture zaradi številnih stavb, ki so bile zgrajene proti koncu devetnajstega in v začetku dvajsetega stoletja v evropskem slogu. Na drugi strani reke so pa moderni nebotičniki iz stekla in železobetona, med njimi veličastna pagoda, visoka 400 m. Tu so v nižjih nadstropjih uradi, na vrhu pa restavracije. Pagoda ni tu pojmovana kot neko budistično svetišče, pač se tako imenuje zaradi svojevrstne arhitekture in višine. Povsod smo srečevali ogromno ljudi, velike množice mladih ljudi, kamorkoli smo šli ali kjerkoli smo bili. Kitajska ima eno milijardo in tristo milijonov ljudi. Mesta, ki štejejo šest ali sedem milijonov prebivalcev, veljajo za majhna mesta. Še danes je Šangaj pretežno industrijsko in pristaniško vele-mesto, odprto na zahod. Zaradi velikega prometa se na cestah pojavljajo zastoji, ki jih soferji brez kričanja ali hupanja potrpežljivo prenašajo, seveda vozijo po svojih pravilih, bolj ali manj upoštevajo semaforje. Zvečer smo privrkat okusili kitajsko kuhinjo, katero smo potem vedno bolj spoznavali, nekoliko pikantna je na jugu Kitajske, manj npr. v Pekingu, toda različni so okusi, vse je v majhnih kosih, da lahko ješ s paličicami, sicer so nam dali tudi vilice in žličke. Poleg riža postrežejo z veliko zelenjave, s koščki govejega, prašičjega in perutninskega mesa; čaj je bil vedno na razpolago pri vsakem obedu, pa tudi pivo, če je kdo naročil. Po večerji smo odšli v gledališče, to je ogromno poslopje v steklu in marmorju, kjer so svoje umetniške nastope imeli mladi člani šangajskega akrobatskega cirkusa. Zares enkratno doživetje

daljeno mesto Čujajiao, znano še iz cesarske rodbine Ming (1368-1644), zaradi mostov in majhnih, ozkih ulic, z mostu smo od daleč videli neko cerkev, baje katoliško; vodič je dejal, da je odprta samo ob nedeljah zjutraj. S čolnom smo se peljali po Rumeni reki pod mostovi, ob straneh vodnega kanala so bile majhne čajnice in restavracije. Ponovno smo se odpravili na pot in proti večeru prispeli v mesto Suču. To je dvomilijonsko mesto z vrtovi in parki, mesto svile. Kakor povsod na Kitajskem smo tudi tu imeli prvovrstne hotele. Za prtlja-

novili in na katerega smo se povzpeli; od tam je bil lep pogled na mesto. V parku smo obiskali, samo od zunaj, Pagodo velike divje gosi. Zgradili so jo v sedmem stoletju po Kristusu. Zanimivo je to, da na Kitajskem štejejo leta pred Kristusom in po njem, čeprav so v glavnem budistične ali taoistične vere. Štetje let je določil komunistični voditelj Mao leta 1948. To nam je povedal vodič že v Šangaju. Pagoda je bila tedaj največja v tem mestu in je bila namenjena shranjevanju budističnih knjig, ki so jih prinesli iz Indije, ter stano-

Šangaj, svetišče Bude iz svetlega žida

go so poskrbeli postrežki, za kar so dobili napitnino. Tu je vpeljana navada, da turisti dajo vsem napitnino, tudi soferju in vodičem. Že pred potovanjem smo denar za napitnino izročili potovalni agenciji, ta pa našemu voditelju, ki je potem vsakemu dal, kar mu je pripadalo. Na poti v park Tigrov grič nam je vodič povedal, da za Kitajce, ki so vraževerni, velja številka osem za srečno številko, zato hočejo to številko imeti med telefonskimi številkami, na avtomobilskih tablicah, zlasti taksisti, in povsod, kjer je mogoče. Vodič je povezal z voščilom za rojstni dan eni izmed naših udeleženk: 18. maj pomeni - jaz postanem bogat. Kitajci prej navajajo leto, potem mesec in na-

vanju menihov. Po anekdoti naj bi lačni menihi, ker niso imeli ničesar za preživetje, pojedli veliko divjo gos, in da bi se izkazali hvaležni, so pagodo imenovali po tej živali. Videli smo tudi, samo od zunaj, Veliko mošejo, ki so jo zgradili že v 12. ali 13. stoletju za to mestno četrt, ki je še danes muslimanska. Med dvema stolpoma, v enem je boben, v drugem zvon, ki na orientalski način vabita k molitvi muslimanske vernike, se v parku razodeva Velika mošeja. Obiskali smo tudi muzej, ki se imenuje Gozd kamnitih stel, tj. antičnih nagrobnikov, na katerih so vklesane pesmi in himne na čast Konfuciju, stare kitajske pesnitve, med najbolj zanimivimi pa je Nestorjanska plošča, ki govori o

kristjanah - nestorjancih, ki so živel v Siriji, vero pa prejeli iz Rima. Rim so označili z besedo Tači. Muslimanski predel mesta smo obiskali tudi zvečer, a nam ni naredil najboljšega vtisa zaradi množice ljudi, ki se prerivajo med trgovinami in jedilnimi postrežbami na umazani ulici. V nedeljo zjutraj smo imeli v hotelski konferenčni sobi sv. mašo, nakar smo se odpravili v Lintong po dveurni vožnji z našim avtobusom. Tu so zgolj po naključju leta 1974 kmetje, ki so izkopavali, da bi zgradili vodnjak, odkrili glinaste vojake oz., kot so ugotovili arheologi in drugi strokovnjaki, je cesar Quin Ši U Huang-di, ki je vladal in združil vso Kitajsko v letih 221 do 210 pr. Kr., dal zgraditi svoj mavzolej oz. grobnico in postaviti okrog 8000 glinastih vojakov ter njihovih konj v naravni velikosti. To kolosalno delo izpred 2000 let predstavlja poleg Kitajskega zidu čudo sveta.

Vseh vojakov še niso obnovili, vendar ima človek globok vtis mogočnega cesarstva, ko gleda na to množico vojakov, kajti vsak ima svoj osebni izraz na obrazu. Ti naj bi varovali cesarjevo grobnico, ki pa je niso še odkrili, čeprav dobro vedo, kje je. Nad njo je pravi grič zemlje, kamenja in dreves, odprli jo bodo, ko jo bodo lahko zavarovali in bodo imeli na razpolago vsa sredstva za ohranitev celotnega mavzoleja.

Zvečer smo prisostvovali lepi predstavi tradicionalnih kitajskih plesov in glasbi v gledališču Tang Dinasty. V ponedeljek zjutraj smo se ponovno odpravili na tamkajšnje letališče in poleteli v 1100 km oddaljeni Peking ali, kot ga imeujejo Kitajci, Bežing, tj. Severna prestolnica. Na letališču nas je pričakal vodič Čen. Preleteli smo 1100 km.

Peking, katoliška cerkev

Napotili smo se na ogled spominskega parka, kjer so pokopani jezuit Matteo Ricci in njegovi redovni sobratje, ki so delovali v 17. in 18. stoletju. Pater Matteo Ricci je tu umrl leta 1610 in tu tudi upepeljen in pokopan. Dosegel je velike časti kot astronom, filozof in cesarjev prijatelj. Uvedel je tudi ime za edinega Boga, ker ga do tedaj še niso imenovali kot Gospoda neba. Zasledili smo tudi ime slovenskega jezuita p. Avgustina von Hallersteina (1703-1774), ki je na-

sarjeve palače v Prepovedanem mestu. Poletna palača je iz časa cesarske rodovine Ming (1368-1644) in Čing (1644-1911); tu smo se sprehajali po hodniku Dolgega življenja in slišali življenjsko zgodbo krute cesarice Čiki (1835-1908). Popeljali smo se tudi z ladjo po umetnem jezeru, od koder smo občudovali pagode in cesarjeve palače.

Popoldne smo obiskali Prepovedano mesto, kamor ni smel stopiti noben nepovabljen človek, tujec

Ksijan, Glinasta vojska

veden kot "Carniolus," to se pravi Kranjec oz. Slovenec. Park z nagrobnimi spomeniki je lepo oskrbovan. Med zadnjo, tj. kulturno revolucijo je bil poškodovan, toda pozneje so ga spet obnovili. Po kosilu smo obiskali Tempelj neba in znameniti trg Tian'anmen ali Vrata nebeskega miru, ki je zdaj ograjen in skrbno varovan po znanih demonstracijah. V torek je bilo vreme deževno in nekoliko vetrovno. Na programu smo imeli obisk Svete poti, ob kateri so spomeniki cesarjev z mitološkimi živalmi in Mandarini kot čuvaji cesarjevih grobnic. Popoldne smo se začeli vzpenjati na veliko Kitajsko zidovje. Žal, dan je bil deževen in meglen. Nekateri so se povzpeli do šeste stopnje zidovja oz. postojanke in tu so trdili, da so nekaj razgleda le imeli. Zidovje so začeli graditi že v 7. stoletju pr. Kr. in tu so postavili mogočno obrambo pred mongolskimi vdori in napadi drugih sibirskih plemen. Sreda, 23. maja, je bila posvečena ogledu starega mesta oz. najpomembnejših spomenikov, kot so Poletna palača in Ce-

ali revež oz. kmet. Popeljali smo se tudi z rikšo po ozkih uličicah in tako sklenili svoj ogled.

Večer smo zaključili v tipični kitajski restavraciji z lakirano raco, tj. na svojevrsten način pečeno raco. Od zunaj smo videli samo eno cerkev in še to nacionalno cerkev. Drugih nismo videli, ker nam je vodič dejal, da bi morali že prej programirati. Ko smo se naslednji dan vračali domov, smo na letalu srečali tudi nekega poslovneža iz naše dežele, ki nam je povedal, da sicer lakote v tej ogromni deželi ni, toda na podeželju oz. sto kilometrov od glavnih mest je še vedno tako, kot je bilo pred dvajsetimi leti, kjer nimajo asfaltiranih cest, ne televizije in drugih sodobnih pripomočkov, kot npr. pripravo za klimatizacijo stanovanj, kot visijo na skoro vseh hišah in stanovanjih v Šangaju, Ksijanu in Pekingu. Velika mesta razkazujejo blišč novih nebotičnikov, hotelov in restavracij in razkošnost drevoredov s cvetjem kot tudi lepo urejene avtoceste z gredicami vrtnic in drugega cvetja, vse kot priprava na olimpijske igre prihodnje leto. Po deseturnem poletu smo prispeli v Frankfurt, kazalce ure smo pomaknili za šest ur nazaj in končno poleteli še do Benetk, kot je bilo na sporedu potovanja. Od tu nas je posebni avtobus popeljal v domače kraje. Vseh udeležencev nas je bilo devetindvajset. Zahvala naj gre tudi agenciji IOT iz Gorice in agenciji Columbus, ki nas je spremljala na Kitajsko.

Za tekst je poskrbel Jože Markuža, za slike Damjan Paulin